

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: GEOGRAFIE

Studijní program: GEOGRAFIE

Studijní obor: APLIKOVANÁ GEOGRAFIE

**LYŽAŘSKÝ AREÁL SMRK A TRVALE
UDRŽITELNÝ ROZVOJ NOVOMĚSTSKA**

**SKI AREA SMRK AND SUSTAINABLE
DEVELOPMENT OF NOVOMĚSTSKO
REGION**

Bakalářská práce: 11-FP-KGE-034

Autor:

Jana LAMKOVÁ

Podpis:

Adresa:

Hejtmánkovice 57,

550 01, Broumov

Vedoucí práce: RNDr. Tomáš Vágai

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
108	0	9	13	48	24

V Liberci dne: 23. 6. 2011

Čestné prohlášení

Název práce: LYŽAŘSKÝ AREÁL SMRK A TRVALE
UDRŽITELNÝ ROZVOJ NOVOMĚSTSKA

Jméno a příjmení autora: Jana LAMKOVÁ

Osobní číslo: P08000019

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil/a elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl/a

jsem všechny systémem požadované informace pravdivě

V Liberci dne: 24. 06. 1986

Jana LAMKOVÁ

Poděkování

Především děkuji RNDr. Tomáši Vágaiovi za průběžné konzultace a věcné připomínky k bakalářské práci i za poskytnuté cenné rady. Dále bych chtěla poděkovat starostovi NMPS Ing. Pavlovi Smutnému, panu Tomáši Kvasničkovi, zakladateli Singltreku pod Smrkem, za poskytnutí informací a potřebných materiálů.

Velké díky patří také rodině a věrným souputníkům studií, kteří měli tu trpělivost a ochotu mi s čímkoli pomoci a vše viděli v lepším světle než pisatelka bakalářské práce.

Anotace

Cílem bakalářské práce Lyžařský areál SMRK a trvale udržitelný rozvoj Novoměstska je charakterizovat oblast Novoměstska, zdokumentovat problematiku LAS i z jiných pohledů než ze studií socioekonomických nebo přírodovědných a nastínit i vnímání této problematiky z pohledu občanů dané oblasti.

Klíčová slova: Novoměstsko, Frýdlantsko, Lyžařský areál Smrk, Singltrek pod Smrkem, udržitelný rozvoj

Annotation

Aim of this baccalaureate Ski area Smrk and sustainable development of Novoměstsko region, document problems LAS from views other than the natural or socio-economic studies and outline the perception of this issue from the perspective of people of the area.

Keywords: Novoměstsko, Frýdlantsko, Ski area Smrk, Singltrek pod Smrkem, New Town, Frydlant Pine Ski Area, Singltrek below spruce, Sustainable Development

Seznam zkratek

ČOV	Čistírna odpadních vod
EU	Evropská unie
CHOPAV	Jizerské hory
CHKO	Chráněná krajinná oblast
jh.	jihovýchodní
jz.	jihozápadní
LAS	Lyžařský areál Smrk
Lesy ČR	Lesy České republiky
MML	Magistrát města Liberec
MTZ	Materiálně technická základna
něm.	německy
NMPS	Nové Město pod Smrkem
ORP	Obec s rozšířenou působností
OÚP	Obec s pověřeným obecním úřadem
pol.	polsky/poloviny
PP	přírodní památka

Obsah

Úvod.....	9
Cíle.....	10
Metody zpracování	11
Vymezení daného území.....	12
Charakteristika území	13
Historie.....	25
Lyžařský areál Smrk	31
Role a pozice Singltreku a dalších projektů.....	46
Zhodnocení mentálních map.....	50
Perspektiva udržitelného rozvoje daného území	52
Závěr	68
PŘÍLOHY	1

Úvod

Téma své bakalářské práce jsem si vybrala proto, že jsem již v daném území v předchozích semestrech řešila LAS a to v předmětech Regionalistika a v Přeshraničních terénních projektech. Postupně jsem získala takové množství různých informací o plánovaném projektu LAS, názorů na jeho realizaci a postřehů obyvatel zmíněných obcí, že jsem se začala zabývat myšlenkou vše zpracovat formou bakalářské práce. Množství poznatků občas mělo i poněkud negativní vliv na úroveň zamýšlené práce- často bylo až nad mé síly vyhmátnout z množství materiálu to nejpodstatnější a uvést vše do souvislostí. Snad se mi to ale s pomocí RNDr. Tomáše Vágaie podařilo.

Cíle

Cílem bakalářské práce Lyžařský areál SMRK a trvale udržitelný rozvoj Novoměstska bylo charakterizovat dané území a vymezit je. Dále vyhledat a prostudovat dostupné materiály, které se týkají LAS, a zhodnotit jeho případné vybudování z hlediska udržitelného rozvoje a vše doložit tematickými mapami. Jako další cíl bylo stanoveno najít i jiné alternativy než LAS, které zlepší pozici oblasti Frýdlantska a Novoměstska po stránce socioekonomické.

Neméně důležitým cílem bylo i kontaktování místních samospráv a vedení rozhovorů s místními obyvateli na témata související se zadáním práce a vše zdokumentovat pomocí mentálních map.

Zhodnocení dosažených cílů

Domnívám se, že se mi v podstatě podařilo splnit zadané cíle. Nejsem však spokojena s tím, že se mi z důvodu časové tísně nepodařilo zkontaktovat samosprávu Lázní Libverda, rovněž počet respondentů by mohl být daleko vyšší (a stanovené závěry by potom byly určitě průkaznější).

Metody zpracování

Nejprve jsem se seznámila s problematikou LAS a pokusila se vymezit dané území a charakterizovat je na základě primárních zdrojů. Prostudovala jsem články a studie, které byly uveřejněny na téma LAS v různých periodikách a na stránkách Jizersko- Ještědského horského spolku. Projela jsem stezky Singltreku pod Smrkem, hovořila s jeho zakladatelem a seznámila se s pozitivy tohoto projektu. Dále jsem kontaktovala starostu NMPS Ing. P. Smutného a diskutovala s ním na téma LAS, singltrek a další zamýšlené projekty v dané oblasti. Setkala jsem se i s místními obyvateli a na základě mentálních map s nimi vedla volné rozhovory. Mentální mapy jsem vyhodnotila podle metodiky Hynka a Svozila (2008) a Vágaie (2008), vycházela jsem i z teorie K. Lynche (2004). Dále jsem vypracovala rešerše studie Průmysl cestovního ruchu (Galvasová, Binek, Holeček, Chabičovská, Szczyrba a kol., 2006) a územně analytické podklady města Frýdlant a Libereckého kraje podle metodiky J. Hendla (2005) a Hynka a Hynka (2007). Mapy byly vypracovány v zázemí Technické univerzity v laboratoři GIS za pomoci programu ArcGIS 9.3. od společnosti ESRI a byly využity extenze ArcCatalog a ArcToolbox. Projektová dokumentace k Singltreku pod Smrkem byla poskytnuta starostou NMPS, za pomoci Adama Lenerta z MML byly vytvořeny skeny.

Vymezení daného území

Pro danou práci jsme si vymezili území z pohledu vlivu realizace projektu lyžařského areálu Smrk, která je plánována na katastrálním území Nového Města pod Smrkem a Lázní Libverda. Tato území lze pokládat za centrum regionu Novoměstska, kdy periferní oblasti jsou tvořeny obcemi, z kterých občané dojíždějí do zaměstnání, nebo obce spadající pod správu ORP Nové Město pod Smrkem. Proto se dané vymezení může překrývat s již vytvořenými regiony viz. Frýdlantsko. (Přílohy č. 11 a 12), (Karpaš, 2009, str. 16), (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008)

Charakteristika území

Geologie

Definovat geologické podloží pouze pro katastrální území Lázní Libverdy a Nového Města Pod Smrkem nelze, a to z důvodů přesahů jednotlivých podloží. Frýdlantský výběžek spolu s Jizerskými horami a Krkonošemi patří do lugika, které ze severu obklopuje jádro Českého masívu. (Příloha č. 8), (Knotek, 2008, str. 106), (Chaloupsky, 1989)

Mladší starohory

Neoproterozoické horniny na povrchu Jizerských hor zabírají jen malé plochy uvnitř území ortorul. Tyto partie jsou soustředěné do úzkých a odlišně dlouhých pruhů, které nazýváme svorová pásma. Ta jsou tvořena nepříliš intenzivně metamorfovanými krystalickými břidlicemi. I když zaujímají malou plochu, mají velký geologický význam, neboť v minulosti byly zdrojem dobývání rud.

Přesné stáří svorů není známo, na základě geologické polohy se ale usuzuje, že jejich věk přesahuje 550 milionů let (Knotek, 2008, str. 110). Svorová pásma vznikla postupným usazováním jílovitých až jemnozrnných sedimentů na mořském dně. Další vývoj byl odvozen od následné tektonické činnosti a vzniku nových minerálů. Tento proces byl ukončen až ve variském vrásnění před 330 miliony lety (Knotek, 2008, str. 110). Vzniklé krystalické břidlice jsou obohaceny různými typy svorů a jejich horninami, které se skládají z křemenů, slíd a živců. (Knotek, 2008, str. 110)

Největší rozsah má novoměstský pruh. Ten se rozkládá od Staré Kamienice přes Lázně Libverda až po obec Wojcieszycze, která leží nedaleko Jelení Hory. Pásmo je dlouhé přes 36 km, do šířky měří od 500 metrů až po 2 kilometry (Knotek, 2008, str. 110). Z geologického hlediska odděluje tento pás samotné Jizerské hory od jejich podhůří. Uvnitř pásma jsou na některých místech pozorovatelné zbřidličnatělé ruly nebo amfibolity a skarny např.: v opuštěných dolech Nadílka štěstí a na Měděnci. Ruly s dvoucentimetrovými oky živců uprostřed svorových pásem lze pozorovat nedaleko restaurace Obří sud v několika opuštěných lomech. Z lomu na Měděnci jsou známé i analogické zbřidličnatělé a deskovitě odlučné horniny, které v některých místech volně přecházejí v šedo zelené fylity. V západní části svorového pásma u Ludvíkova pod Smrkem

v 16km (Knotek, 2008, str. 112) pásnu mezi Starou Kamienici a Prtecnicí jsou horniny často obohaceny rudními nerosty. Většinou převažuje cín, který se v dané oblasti v minulosti těžil. Další významnou geologickou lokalitou je svorový relikt vzdálený 2 km (Knotek, 2008, str. 113) severovýchodně od NMPS . Ten obsahuje jemnozrnní biotitické a biotit-muskovitické horniny s amfibolickými břidlicemi. (Knotek, 2008, str. 110-113), (Chaloupsky, 1989)

Starší prvohory

Útvary starších prvohor převažují ve složení pláště jizerskohorské části variského krkonoško-jizerského plutonu. Severní předpolí tvoří pevné ortoruly s tělesy žul a svorovými pruhy, na jihu vyčnívají na povrch měkčí fylity.

Ortorulové území dělí svorové pásmo Lázně Libverda-Wojcieszyce na dvě části, které se od sebe poněkud liší. V jižní oblasti dominují ruly s drobnější velikostí zrn. Na sever od svorového pruhu v podhůří Jizerských hor převládají hrubozrnné a porfyrické ruly. Jižně od NMPS na úpatí Rapické hory je patrná leukokráttní rula, kterou tvoří světlá, jemnozrnná hornina převážně z křemene, méně ze živce a slídy (možnou příměsí bývá i turmalín). (Knotek, 2008, str. 114-115) , (Chaloupsky, 1989)

Mladší prvohory

Vliv tektonické činnosti skončil v mladších prvohorách, poslední deformace krystalinických hornin proběhly v době variského vrásnění před 345-335 miliony let, o něco později došlo k proniknutí žulového magmatu. Variský pluton je nejrozšířenější hornina v celém pohoří. (Knotek, 2008, str. 119)

Druhohory

Celá oblast byla od konce prvohor souší obklopenou mořem. Probíhala zde rozsáhlá eroze a s tím spojený i odnos zvětralín. (Knotek, 2008, str. 134)

Třetihory

Během třetihor v důsledku formování alpského pohoří tzv. saxonskou tektonikou byl vyzvednut krkonoško-jizerský blok až do dnešní podoby. V oligocénu pokleslo podloží Žitavské pánve přibližně o 400 m a teprve později se zaplnilo sladkovodními usazeninami. Ty se zachovaly nejen podél dolním toku řeky Smědé, ale dokonce i v Lázních Libverda. Při vrtech byly zjištěny písčité jíly o mocnosti až 20 m. Na západě

Jizerských hor při okraji Žitavské pánve jsou patrné vulkanické horniny. V území Jizerských hor však nemají takové zastoupení. (Knotek, 2008, str. 134)

Čtvrtohory

V období čtvrtohor po ukončení saxonské tektoniky je oblast Jizerských hor už zpevněným územím, kde docházelo jen k odnosu zvětralin či balvanů z rozpadajícího se skalního masívu. Tento materiál se hromadil v důsledku síly vodních toků na úpatí hor i v podhůří. K nejmladším usazeninám patří jílovito-písčité náplavy v nivách řek a potoků. Velký spád řek způsobuje, že jejich koryta zaplňují žulové nebo rulové bloky. Zvětrávání, rozpad skalních útvarů a transport zvětralin probíhá neustále i dnes. Krátkodobý, ale významný vliv mají i povodně či sesuvy půdy. V posledních dvou stoletích působí na utváření zemského povrchu i činnost člověka. (Knotek, 2008, str. 137)

Typickým rysem starších čtvrtohor bylo opakované kontinentální zalednění, které však na Jizerské hory na rozdíl od vyšších Krkonoš nemělo příliš velký vliv. Tektonická činnost v Jizerských horách není tolik výrazná a to díky bloku ortorul a žul, který zde nevytvářel při tektonických tlacích vrásy ani zprohýbání vrstev. (Knotek, 2008, str. 137), (Chaloupsky, 1989),

Geomorfologie

Od autorů Demka a Mackovčina jsem převzala číslování geomorfologie tak, aby byla zachována snadná orientace a přehlednost mezi jednotlivými prvky geomorfologie.

1. ČESKÁ VYSOČINA

IV KRKONOŠSKO- JESENICKÁ SOUSTAVA

IVA KRKONOŠSKÁ PODSOUSTAVA

Krkonošská podsoustava je západní částí Krkonoško - jesenické soustavy. Její celková plocha je 3 214, 04 km²(Demek, Mackovčin, 2006). Dalšími podcelky jsou Orlická podsoustava, Jesenická podsoustava a Krkonoško- jesenické podhůří. (Demek, Mackovčin, 2006)

IVA- 5 FRÝDLANTSKÁ PAHORKATINA

Rozkládá se ve Frýdlatském výběžku při hranicích s Polskem. Tento celek zabírá 243,85 km² (Demek, Mackovčín, 2006, str. 136). a většinou je tvořen z kataklastických biotitických rumburských žul a granodioritů či až ortorul svrchního proterozoika až kambria. Podstatně menší část výběžku je utvořena z karbonské biotické žuly krkonošsko-jizerského masivu a proterozoického chlorit- muskovitého svoru s občasnými průniky izolovaných čedičů nebo znělců. (Demek, Mackovčín, 2006, str. 136)

IVA- 5- 2HEJNICKÁ PAHORKATINA

Tento okrsek o rozloze 44,82km² (Demek, Mackovčín, 2006, str. 145) se nachází v jihovýchodní části Frýdlantské pahorkatiny. Je tvořen kataklastickou žulou až ortorulou a o něco méně porfyrickou žulou až granodioritem krkonošsko- jesenického masivu, svory a vulkanity. Při úpatí se Smrčinskou hornatinou je složen z písčitých štěrků. Nejvyšší bod tohoto okrsku je Andělský vrch s výškou 572,1 m n. m. (Demek, Mackovčín, 2006, str. 145)

IVA- 6 JIZERSKÉ HORY

Jizerské hory jsou celkem Krkonošsko- jesenické soustavy. Rozkládají se v severních Čechách při hranicích s Polskem. Celková plocha tohoto celku je 421,79 km². (Demek, Mackovčín, 2006, str. 206) Z toho plocha 368km² (Demek, Mackovčín, 2006, str. 206) leží od roku 1969 (Demek, Mackovčín, 2006, str. 206) v CHKO Jizerské hory s nejvyšším bodem Smrk 1124,1 m n. m. (Demek, Mackovčín, 2006, str. 206) Smrk je už součástí Vysokého jizerského hřbetu. Střed celku je tvořen krkonošsko-jizerským plutonem. Jsou zde typické ojedinělé kupy sopečných hornin např.: Bukovec. Tato kerná hornatina se na severu svažuje k Frýdlantské pahorkatině. Úbočí hornatiny tvoří hluboká údolí, která byla vytvořena vodními toky. Jsou zde i četné exfoliační klenby, izolované skály nebo skalní mísy. Prochází zde i evropské rozvodí Jizery, Lužické Nisy a Smědé. (Demek, Mackovčín, 2006, str. 206)

IVA- 6A SMRČSKÁ HORNATINA

Je tvořená ortorulami a svory a zčásti i krkonošsko-jizerským masivem. Samotný georeliéf je složen z dvou hřebenů ve směru severozápad – jihovýchod.

(Demek, Mackovčín, 2006, str. 405)

IVA- 6A- 1 VYSOKÝ JIZERSKÝ HŘBET

Západní část Smrčické hornatiny tvoří nesouměrný hrást'ový hřbet pokračující do Polska. Typické jsou ploché vrcholy, které nesou zbytky sníženého třetihorního zarovnaného povrchu poloroviny s okrajovými zlomovými svahy, jež jsou rozčleněné údolními zářezy. Nejvýznamnějšími horami celé oblasti jsou Měděnec (777,2) (Demek, Mackovčín, 2006, str. 508) a Tišina (879,9) (Demek, Mackovčín, 2006, str. 508), nejvyšší horou je Smrk 1124,1 m n. m. (Demek, Mackovčín, 2006, str. 508)

Významné hory

SMRK

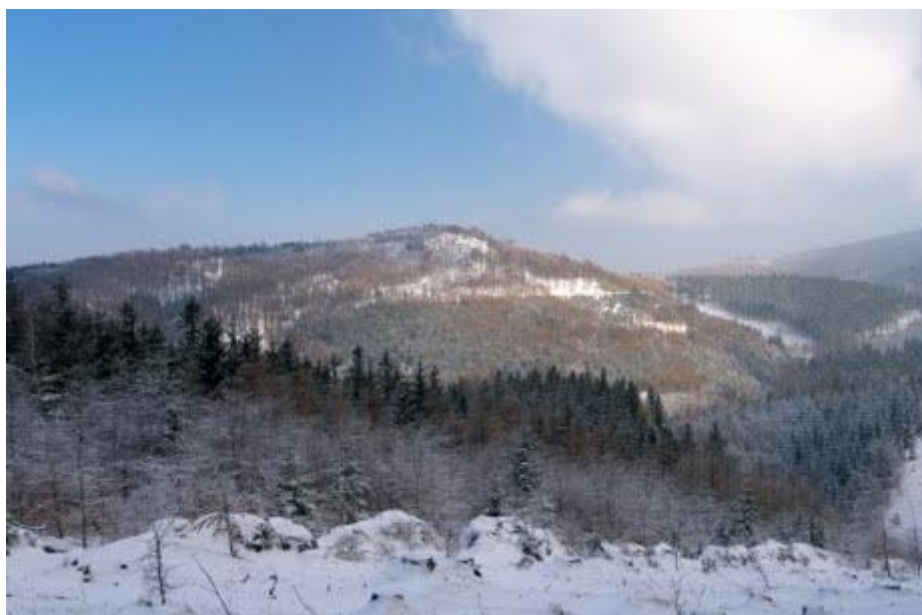
Smrk je nejvyšší hora Vysokého jizerského hřbetu, leží přibližně 4 km od obce Bílý Potok. Jedná se o ploše kupovitý vrchol z proterozoické a kambrické žuly. Na dlouhých svazích se vyskytují izolované drobné skalky a mrazové srázy. Na jižním úpatí najdeme i balvanovité sutě. Smrk je převážně zalesněný smrčinami a přechodnými lesokřovinami. Na některých jižních svazích jsou zachovalé i bučiny. Ve vrcholových partiích smrčiny odumřely a na jejich místech dnes rostou lesokřoviny a kleče. Jihozápadní úbočí spadá do ochranné přírodní památky Klečoviště Pod Smrkem. V letech 1931 – 1947 (Demek, Mackovčín, 2006, str. 406) byl zde průměrný roční úhrn srážek 1477 mm (Demek, Mackovčín, 2006, str. 406). Na severních svazích jsou zbytky antropogenní činnosti těžby cínu. Na samotném vrcholu byla v roce 2003 (Demek, Mackovčín, 2006, str. 406) zřízena kovová rozhledna a je zde i hraniční přechod do Polska. (Demek, Mackovčín, 2006, str. 406)

Obr. č.1 Smrk, Foto: NAVI ABDAVSEN

MĚDĚNEC

Měděnec se tyčí 2,5km (Demek, Mackovčín, 2006) od NMPS. Jeho krátký hřbet je utvořen z proterozických chlorit-muskovitických svorů s vložkami amfibolitů. Na svazích se vyskytují i skalky, mrazové sruby a balvanovité sutě. Při severozápadním úpatí v údolí Ztraceného potoka se vyskytují minerální prameny. Měděnec je zalesněný smrčínami, na některých svazích najdeme i zbytky bučin, klen, jedle a jilm. Ve výše položených místech rostou i náhradní dřeviny jako břízy, jeřáby a modřiny. Na severních svazích jsou patrné stopy antropogenní činnosti těžby měděných rud, jsou zde ale i louky a pole. V opuštěných štolách našli svá zimoviště netopýři. (Demek, Mackovčín, 2006)

Obr. č.2 Měděnec, Foto: V0174

Hydrologie

Po hydrologické stránce spadá celé území Frýdlantského výběžku do úmoří Baltského moře stejně jako Šluknovský, Žacléřský či Broumovský výběžek. V rámci republiky se jedná asi o 880km² (Vlček, 1984), které spadají do povodí řeky Odry. (Poštolka, 2002)

Páteří celého Frýdlantského výběžku je řeka Smědá (pol. Witka, něm. Witting), která pramení v rašeliništích mezi Smědavskou horou a Jizerou. Od Bílého Potoka řeka protéká souvislým pásem osídlení v délce asi 18 km (Poštolka, 2002). Za Frýdlantem protéká

údolím s krásnými meandry, které volně přecházejí u státních hranic do nivních půd. Tesně za hranicí s Polskem je vybudovaná vodní nádrž Witka, která je užívána jako zdroj vody pro elektrárnu Turów. Přibližně 2 km (Poštolka, 2002) za hrází se řeka Smědá vlévá do Nisy. Povodí řeky Smědé zaujímá na území České republiky přibližně 283km²(Vlček, 1984), délka toku činí 46km, výškový rozdíl od pramene až ke státním hranicím s Polskem je okolo 800m (Poštolka, 2002). V povodí řeky Smědé je průměrný roční úhrn srážek 1180mm (Vlček, 1984), z toho průměrný odtok je okolo 730mm (Vlček, 1984). S 23litry za sekundu z kilometru čtverečního specifického odtoku (Vlček, 1984) patří povodí Smědé k nejvodnatějším v České republice. (Poštolka, 2002)

Zájmové území Nového Města pod Smrkem je odvodňováno Lomnicí, kdy tento potok protéká zástavbou a dále už jen zalesněnou krajinou. Lomnický potok pramení na severozápadních svazích Smrku ve výšce přibližně 1000 m n. m. (Poštolka, 2002), je pravým přítokem řeky Smědé. (Vlček, 1984), (Poštolka, 2002)

Územím Lázní Libverda protéká Libverdský potok, který pramení na severozápadě od lázní v přibližné výšce 490 m n. m. (Poštolka, 2002). V pramenní linii Libverdského potoka s rozšířením na prameny kyselky u NMPS jsou zajištěna ochranná pásma, kde jsou omezeny nebo úplně zakázány hlubinné vrty nebo odběr podzemních vod a to z důvodů výskytu minerálních pramenů, které se akumulují v albitickém křemenci spolu s okolními svory (Karpaš, Burda, Havránková, 2009, str. 470). Většina území spadá do CHOPAV Jizerské hory, stanovené Nařízením vlády ČSR č. 40/1978 Sb. (Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje, 2011) (Příloha č. 9). Nové Město pod Smrkem stejně jako většina Frýdlantského výběžku byla v srpnu 2010 postižena bleskovými povodněmi. V tabulce jsou znázorněny nejvyšší naměřené denní úhrny srážek a jsou srovnány s dlouhodobým měsíčním úhrnem srážek měsíce srpna.

Stanice	Denní úhrn srážek (mm)	Dosavadní nejvyšší denní úhrn srážek		Dlouhodobý průměrný srpnový úhrn srážek (mm)
		Úhrn (mm)	Datum výskytu	
	7. 8. 2010			normál
Hejnice	179,0	137,1	13. 8. 2002	112,6
Mníšek, Fojtka	160,0	141,6	3. 7. 1958	103,7
Nové Město pod Smrkem	138,2	134,0	13. 8. 2002	113,1
Chrastava	135,5	81,0	13. 8. 2002	77,7

Tab. č. 1 Nejvyšší úhrn naměřený při povodních, Český Hydrometeorologický ústav, 2010

Stanoviska k LAS

Erozní činnost v této oblasti je výrazná. Neustále se objevují nové erozní rýhy po vydatných srážkách, obzvláště na místech, která jsou neustále ovlivňována antropogenní činností (přibližování dřeva, neoficiální stezky...). Nebyly úspěšné ani zábrany z místních materiálů k omezení erozní činnosti. Díky vlastnostem geologického podloží se na mírnějším úpatí vytváří chudší kambizem, při vyšším sklonu svahu dochází až k vytvoření rankerů. (Mesčerjakov, 2007) Odlesnění může negativně působit i na zásoby podzemních vod a může jejich hladiny výrazně změnit. (Příloha č. 23)

Klimatologie

Klimatické poměry jsou odvozeny od polohy Frýdlantského výběžku, který se nachází na střetu Severoněmecké (Polské) nížiny a vysokého hřebenu Českého masívu. Příkré svahy Jizerských hor a Krkonoš reprezentují typickou nárazovou a návětrnostní hradbu pro převládající západní a severozápadní proudění od Atlantického oceánu, které do této oblasti přináší hojné množství srážek. Tato oblast patří mezi nejdeštivější oblasti střední Evropy. Bylo dokázáno, že ve výšce 650 m n. m. spadne stejné množství srážek jako v Německu při výšce 1200 m n. m. (Poštolka, 2002, str. 11) V důsledku právě těchto jevů je množství srážek v Liberecké kotlině a Frýdlantské pahorkatině oproti svahům Jizerských hor a Krkonoš nižší. Pro oblast Jizerských hor je v období července typické vyšší množství srážek spojené s přivalovými dešti nebo bouřkami, kdy zde spadne okolo 1/3 celoročního objemu srážek (Kerzelová, 1979, 1986, 1987); (Poštolka, 2002, str. 11).

Rozdíly jsou patrné i v období sněhové pokrývky. V NMPS leží sněhová pokrývka 89 dnů, oproti tomu ve Frýdlantu mají sníh pouze 47 dnů v roce (Poštolka, 2002). Právě v lednu a únoru zde můžeme naměřit nejvyšší vrstvu sněhu, kdy srážky jsou zde ale minimální oproti celému roku.

Frýdlantský výběžek lze rozdělit na dvě zcela odlišné oblasti. Západní část má dlouhé a teplé léto, které je suché a mírně suché, a krátkou, mírnou a suchou zimu (Quitt, 1971). (Příloha č. 10) Oproti tomu východní část výběžku má krátké léto a mírnou a suchou zimu. Pro celý Frýdlantský výběžek je charakteristický vyšší počet zamračených dnů (více jak 150) a kratší doba slunečního svitu (méně než 1600 hodin za rok) (Poštolka,

2002). S tímto jevem je spojen vyšší úhrn srážek ať už dešťových, či sněhových. (Poštolka, 2002)

Ve Frýdlantském výběžku stejně jako na jiných místech Čech převládají západní a severozápadní povětrnostní podmínky. (Příloha č. 15) Ty přinášejí především v letních měsících vyšší množství srážek, na podzim zde ale naopak vane vítr od jihu z České kotliny. V zimních měsících je Frýdlantský výběžek často zasažen vyšším množstvím sněhu, který v kombinaci s větrem utváří časté závěje. V inverzním období jsou Hejnice, ale i Frýdlant postiženy zhoršenými rozptýlovými podmínkami, které souvisí s vyšší koncentrací znečištěného ovzduší v této oblasti. Kvalita ovzduší je zde dána i dálkovým přenosem škodlivých látek ať už z německé či polské strany (např.: elektrárna Turów). (Městský úřad Frýdlant, 2010)

Fauna

Masív Smrku se řadí k významným částem Jizerských hor. Na severních úbočích Smrku byla zjištěna hmyzí společenstva, na severních a severozápadních svazích Smrku se vyskytuje mnoho druhů brouků čeledi střevlíkovití, kroužilkovití, pestřenkovití atd. Rovněž v mokřadech a vřesovištích žije řada vzácných druhů hmyzu. Ve štolách v okolí Smrku se vyskytují netopýři, kteří zde našli svá zimoviště a ani přes možnou stavbu LAS nezmění svojí lokaci. Jižní louky od NMPS jsou útočištěm mnoha druhů ptáků např.: chřástala polního, bramboříka hnědého nebo tůhýka obecného, kteří jsou chráněni. V celém zájmovém území byly zjištěny 4 druhy kriticky ohrožených, 21 silně ohrožených druhů a 27 ohrožených druhů živočichů. To vypovídá o vysoké pestrosti a rozmanitosti území. Výstavba LAS by pro tetřívku znamenala přemístění a nutnost najít jiná vhodná stanoviště. (Kůrka, Vonička, Pudil, 2004-2011), (Příloha č. 23)

Flóra

Zájmové území je významnou oblastí Jizerských hor. Důležitou roli zde hraje Smrk (1124 m n. m.), kdy úpatí této hory spadá až do 400 m. n. m., což činí převýšení okolo 700 m. n.m. Z vegetačního pohledu je území rozděleno na několik částí- na přírodní a na antropogenně přetvořená. Původní bukové lesy byly přeměněny na lesy smrkové, které v důsledku imisních vlivů byly poničeny. Území lze rozdělit na čtyři oblasti:

- kulturní smrčiny- poměrně vitální, nad 700m převládají
- bučiny, které jsou změněny pasečným hospodářstvím nebo degradačními vlivy
- přírodní smrčiny
- náhradní dřeviny- kleče, modříny

Na několika místech jsou zachovány původní bučiny. Nejcennější jsou na jv. svahu Vlašského hřebene, jz. úbočí Měděnce a na jižních svazích Svinského vrchu. Zde se jedná o větší komplex bučin. V PP Pod Smrkem se vyskytují porosty buku se smrkem a několika jedlemi. Porosty klenu a buku při vyvěrajících pramenech jsou spíše ojedinělé. Porosty smrčin jsou hojně rozšířeny až nad 950m. V důsledku imisního znehodnocení lesů jsou na Smrku jen ojedinělá místa s porostem, který však nepřesahuje věk 40- 60 let. V imisních holinách se objevují náletové dřeviny, ale je zde zastoupen i buk, jenž by v budoucnu mohl přispět k větší ekologické stabilitě. Asi nejvíce spornou oblastí je PP Klečoviště na Smrku, kde jsou v dnešní době zastoupeny původní kleče dosti sporadicky, avšak v poslední době se vysazují kleče nové. Nad Lázněmi Libverda a NMPS jsou zastoupeny nelesní plochy, převažují zde pastviny. (Višňák, 2004-2011) (Příloha č.22)

Stanoviska k LAS

Ve studii botanického a zoologického průzkumu bylo upozorněno na nevhodné umístění objektů na svahy Svinského vrchu, kde by bylo ovlivněno prostředí bučin, které by poté zasáhlo do ekosystému PP Pod Smrkem. Velkým problémem by byla také uskutečněná fragmentace porostu, ta by narušila celistvost a klidné prostředí Jizerských hor. Dalším úskalím by mohlo být umístění příbližovací lanovky v údolí Ztraceného potoka. (Višňák, 2004-2011), (Příloha č. 22 a 23)

Obyvatelstvo

Frýdlantsko patří k příhraničním regionům, a tak po 2. světové válce prodělalo velké změny v počtu i ve struktuře obyvatel. Národnostně se území homogenizovalo po vysídlení německého obyvatelstva., ale zároveň došlo i ke značnému úbytku populace, přestože bylo pohraničí dosídlováno. Ve 2. pol. 20. stl. některé oblasti Libereckého kraje

prodělaly populační růst, který způsobila industrializace některých měst. Frýdlantsko a jiné venkovské regiony Libereckého kraje však stagnovaly nebo docházelo k mírnému úbytku v počtu obyvatel, který způsobila pravděpodobně migrace. Od roku 1991 probíhají další změny ve vývoji počtu obyvatel, které jsou zapříčiněny stárnutím obyvatelstva, změnami životního stylu i poklesem porodnosti. V posledních letech se tento vývoj na Frýdlantsku zastavil v důsledku mladé věkové struktury, jež způsobila nízkou míru úmrtnosti, zvýšila se relativně i míra porodnosti. Předpokládá se však, že v následujících letech bude Frýdlantsko spíše stagnovat, nebo že dokonce dojde k mírnému poklesu počtu obyvatel. (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2007) Už nyní se začíná projevovat pozvolný nárůst nejstarší věkové skupiny obyvatel na úkor nejmladší věkové kategorie.

Frýdlantsko už dlouhá léta provází problém s vysokou mírou nezaměstnanosti, situace se nezměnila ani v současnosti. V důsledku nízké míry vzdělanosti je zde i nejhorší poměr uchazečů na jedno volné pracovní místo. (viz Příloha č. 4) Jen Novoměstsko pravidelně dosahuje horších hodnot než samotné Frýdlantsko. (viz. Příloha č. 3) (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2007)

Dojíždka a vyjíždka

Liberec je centrem napojení Frýdlantska na zbytek Česka. Pro Frýdlantsko je důležité i to, že je ze tří světových stran lemováno státní hranicí, která je víceméně bariérou sociálně ekonomických kontaktů. Liberec je zároveň regionálním centrem dojíždky za prací do škol a jiných institucí. Město Frýdlant však v rámci Frýdlantska je považováno za centrum mikroregionu. Existují zde i další dvě subcentra, a to Hejnice a NMPS. (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2007) (viz. Technologický pilíř)

Historie

Nové Město pod Smrkem

Osídlování toho území probíhalo velmi pomalu, neboť hluboké lesy bránily styku s vnitrozemím. V dávných dobách zdejší územím vedla důležitá obchodní cesta z Lužice, která končila v Ludvíkově, nejstarší obci Frýdlantska. Před založením Nového Města v 16.století zde však bylo osídlení minimální. (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995)

Vznik města podnítila těžba cínu a dalších barevných kovů od poloviny 16. století. Díky rozšiřování dolů tehdejší majitel Frýdlantského panství Melchior z Redernu roku 1584 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) založil pro havíře horní městečko Böhmisch Neustadt (České Nové Město). 30. března 1592 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) mu udělil znak a různé výsady. Ty znovu potvrdila roku 1604 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) Kateřina z Redernu a po ní další majitelé. Významnými výsadami bylo právo týdenního trhu a právo hrdelní. (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995)

Vývoj města ovlivnil i jeho název. Po třicetileté válce bylo původní jméno Böhmisch Neustadt zkráceno na Neustadt. Toto jméno zůstalo městu až do počátku 20. století. 30. října 1901 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) byl Neustadt přejmenován na Neustadt an der Tafelfichte. Český název Nové Město pod Smrkem se začal používat po roce 1945 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995).

Postupně bylo v okolí města založeno 40 štol (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995). Ve starých účtech se zachovaly i některé jejich názvy např. Barbora. Kateřina, Beránek boží, Nadílka štěstí...

V době třicetileté války začalo hornictví upadat, kraj byl pustošen tažením císařských i švédských vojsk. Po roce 1628 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) protestanti odcházeli do Lužice, mnoho havířů padlo za války nebo se stali obětí četných epidemií. Nové Město se téměř vylidnilo, zbylo jen 56 rodin (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995). I když dolování bylo pro město ztrátové, těžilo se v dolech Nového Města až do konce 18. století. V polovině 19. století (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) majitelé panství,

Clam - Gallasové, přizvali odborníky z Kutné Hory, aby zjistili možnost další těžby cínu. Odborníci zjistili, že se dolování nevyplatí, a proto byla těžba roku 1858 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) ukončena. (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995)

Obyvatelstvo se živilo zpracováním cínu, kovářstvím, v mnoha rodinách se malovaly dýmkové hlavičky, které v době rozkvětu byly vyváženy do Hradce Králové nebo Jičína. Dalším zdrojem obživy pro obyvatelstvo byla práce na pilách. Dřevařské výrobky byly známy v širokém okolí, vyvážely se i do ciziny. (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995)

V 19. století (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) se v Novém Městě začal vyrábět porcelán. V roce 1867 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) byla postavena brusírna skla a sklářská huť. Tato výroba se zde však neujala, a tak roku 1876 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) Josef Mazel postavil na místě staré pily porcelánku se dvěma pecemi. V Mazlově továrně se vyráběly dýmky, později lékařenské nádoby, elektrotechnické zboží a porcelánové knoflíky. Ve druhé porcelánce založené K. Perschem se v roce 1859 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) začal vyrábět porcelán. V roce 1898 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) byla ve městě založena tiskárna (ale městské noviny se tiskly v Jablonci nad Nisou). Ve městě bylo i několik menších podniků, např. sodovkárna. (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995)

Rozkvět průmyslu způsobil v polovině 19. století (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) rozvoj dopravy. Roku 1902 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) byl zahájen provoz na železnici na trati Frýdlant - Nové Město pod Smrkem - Jindřichovice, později byla prodloužena až k pruským hranicím. (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995)

Prvního listopadu 1842 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) ve městě začala působit pošta, v roce 1874 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) byla otevřena telegrafní stanice a v roce 1905 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) telefonní ústředna.

Počátkem 17. století (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) byla zřízena ve městě i škola. Do této školy docházely pouze německé děti. Česká škola byla založena až po

roce 1918 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995). Do této doby české děti dojížděly do Frýdlantu. (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995)

Město vzkvétalo i po kulturní stránce, od roku 1897 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) obyvatelům sloužila knihovna, v roce 1912 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) bylo otevřeno městské muzeum a od roku 1919 ((Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) v Novém Městě pod Smrkem vzniklo i kino Apollo. (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995)

Už za Rakouska- Uherska se Nové Město pod Smrkem stalo významným hospodářským a kulturním střediskem Frýdlantska. Roku 1913 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) zde sídlil i okresní soud, pod který spadaly Dětrichov, Hajniště, Horní Řasnice, Jindřichovice pod Smrkem, Ludvíkov pod Smrkem a Srbská. Roku 1949 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) byl zrušen a jeho agenda připadla Frýdlantu. (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995)

Po tři století určovalo charakter města hornictví, po jeho zániku pak textilní průmysl. Nejprve to bylo plátenictví, roku 1864 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) založil Josef Knöbl přádelnu lnu, kterou roku 1875 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) jeho zeť Anton Raaz přeměnil na mechanickou tkalcovnu. V roce 1901 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) přešla tato tkalcovna do vlastnictví firmy Klinger a rozvoj textilní výroby byl v Novém Městě pod Smrkem úzce spjat i nadále s touto firmou. Po smrti zakladatele Ignáce Klingerera firmu převzali jeho tři synové. V první polovině 19. století (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) se rozvíjelo bavlnářství, poté začalo převládat zpracování vlny. Po ustavení ČSR firma působila dál. Ve 30. letech (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) byl Klingerův podnik změněn na akciovou společnost Lanex. Za 2. světové války byla továrna zapojena do válečné výroby. V jedné z budov byla zřízena dílna letecké továrny Junkers. (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995)

Roku 1938 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) se němečtí obyvatelé aktivně zúčastnili akcí henleinovského hnutí. Ohrožovali české občany a 23. 9. 1938 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) přepadli celnice v Jindřichovicích a Srbské a tři čeští celníci - Václav Čepa, Josef Vojta a Bohumil Hošek byli zabiti. Na základě Mnichovské dohody se

Nové Město pod Smrkem stalo součástí území Sudetoněmecké župy. Mnoho českých obyvatel bylo nuceno se odstěhovat do vnitrozemí. (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995)

Město bylo osvobozeno 9. května 1945 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) vojáky prvního ukrajinského frontu maršála Koněva a jednotkou 2. polské armády. Od léta 1945 až do podzimu 1946 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) probíhal odsun Němců. Průmyslová výroba přešla v roce 1945 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) pod národní správu. Továrna byla začleněna pod České vlnářské závody s ředitelstvím v Liberci. V roce 1952 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995) proběhla v textilním průmyslu celostátní reorganizace. Vznikl národní podnik Textilana Liberec. Další rozvoj města byl spojen s rozvojem celé naší vlasti. Významnou událostí pro Nové Město pod Smrkem byly oslavy 400. výročí jeho založení v roce 1984 (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995). (Lacinová, Kolín, Pokorný, 1995). Historická mapa viz. Příloha č.14.

Historie Lázně Libverda

První dochovaná zmínka o Lybenwerde, první název Lázní Libverda, se datuje k roku 1381 (Kuhnová, 2002) z urbáře frýdlantského panství. V současnosti je uchován v pobočce litoměřického archivu v Děčíně. (Kuhnová, 2002)

Název obce se v průběhu dějin několikrát změnil. Z původního názvu z roku 1381 Lybenwerde se vyvíjel k Liewerde, Liwerde, Liebweda(1601), Liewerda(1651), Leibwerda (1854), Libwerda (Kuhnová, 2002). (Kuhnová, 2002)

O léčivých pramenech se ví od 15. století (Kuhnová, 2002), kdy byla Libverda svými prameny známá v okolí a to díky poutníkům, kteří putovali z Lužnice do Hejnic ke svatému obrázku a zde se osvěžovali „Boží vodou“. Samotný rozvoj lázeňství se datuje ke konci 16. století (Kuhnová, 2002). Nejprve byl objeven jen jeden pramen- „Boží voda“. Ten byl svými léčivými účinky natolik známý, že si vodu z toho pramene nechal dovážet August I. až do Drážďan. V Lázních Libverda se léčil i Albrecht z Valdštejna. (Kuhnová, 2002)

Zdejší obyvatelstvo bylo převážně protestantské a právě po ukončení třicetileté války zde probíhala silná rekatolizace. Není znám přesný počet obyvatel, kteří obec

opustili, ale v roce 1654 (Kuhnová, 2002) bylo berní komisí zaznamenáno 11 prázdných obydlí (Kuhnová, 2002). Zajímavostí je, že od 17. století (Kuhnová, 2002) vzrostl počet nemanželských dětí a v 19. století (Kuhnová, 2002) dokonce v některých letech bylo pokřtěno více nemanželských dětí než těch z řádně uzavřených manželství. Od poloviny 18.stol do první poloviny 20. století (Kuhnová, 2002) překračoval počet úmrtí dětí úmrtnost dospělých (např.: roku 1865 zemřelo 12 dospělých a 39 dětí), (Kuhnová, 2002). V roce 1771 (Kuhnová, 2002) zde proběhlo očíslování všech 68 domů. O Lázních Libverda se zmiňuje Jaroslav Schaller ve své publikaci *Topographie von Böhmen*(IV.). (Kuhnová, 2002)

Kristián Filip Clam – Gallas, majitel frýdlantského panství a zakladatel lázní, zprovoznil v letech 1776- 1818 (Kuhnová, 2002) nové prameny a starý pramen nechal zasypat. Nově pojmenované prameny Mariin, Eduardův a Kristiánův vyvěrají přímo do lázeňských budov. Roku 1785(Kuhnová, 2002) byl doktorem Josefem Heinrichem Bauerem proveden rozbor, kdy bylo zjištěno, že obsahují kysličník uhličitý, železo a arsen. (Kuhnová, 2002)

Na konci 18. století byl v Lázních Libverda vybudován lázeňský park. Kolem roku 1800 (Kuhnová, 2002) si zde zakladatel nechal postavit empírový zámek s promenádou. Po smrti Kristiána Filipa Clam - Gallase pokračoval jeho syn Kristián Kryštof v rozvoji lázeňství a v 19. století (Kuhnová, 2002) byly lázně na svém vrcholu. Roku 1836 (Kuhnová, 2002) byly Lázně Libverda povýšeny na lázně. Zasloužil se také o vybudování kolonády v roce 1847 (Kuhnová, 2002). Celkový počet návštěvníků se ročně pohyboval okolo 800 (Kuhnová, 2002), ale v 70. letech 19. století (Kuhnová, 2002) počet klientů klesl na polovinu. Tehdy dávali návštěvníci přednost proslulým západočeským lázním s bohatým kulturním životem. A jedním z důvodů poklesu zájmu o lázně byla i absence železnice. Slavní návštěvníci Lázní Libverda v průběhu 19. století (Kuhnová, 2002) byli císař Josef II., Carl Maria von Weber nebo Josef Jungmann. (Kuhnová, 2002)

Na počátku 20. století (Kuhnová, 2002) se do těchto lázní návštěvníci opět vraceli (ročně 905 klientů), (Kuhnová, 2002). Lázně se snažily hosty zaujmout nově vybudovaným tenisovým kurtem nebo hracím koutkem pro děti. Počet obyvatel v obci se zvýšil na 800 (Kuhnová, 2002). Na podporu cestovního ruchu byl zde založen

roku 1905 (Kuhnová, 2002) i Spolek pro podporu a povzbuzení cizineckého ruchu. (Kuhnová, 2002)

Rozvoj obce neprobíhal vždy rovnoměrně. Pokrokem bylo zřizování obecního vodovodu z roku 1908 (Kuhnová, 2002), po celé obci byl však rozveden až v letech 1913 - 1929 (Kuhnová, 2002). V roce 1911 shořel lázeňský dům. V Lázních Libverda existovala i expedice „libverdské kyselky“. V roce 1847 (Kuhnová, 2002) byla vybudovaná komunikace, která spojovala obce Lázně Libverda a Raspenavu. V letech 1894 – 1896 (Kuhnová, 2002) byla vystavěna silnice z lázní do Ludvíkova pod Smrkem. 3. května roku 1900 (Kuhnová, 2002) byla slavnostně otevřena železnice z Raspenavy do Bílého Potoka. Zastávka Hejnice je vzdálená asi 12 minut chůze od Lázní Libverdy. Od roku 1867 (Kuhnová, 2002) zde fungoval sezónně (15. května až 15. září), (Kuhnová, 2002) poštovní a telegrafní úřad, stálý provoz byl realizován 10. května roku 1899 (Kuhnová, 2002). Během první světové války byl v obci zřízen špitál s 200 lůžky (Kuhnová, 2002). Podle záznamu v kronice zde bylo ošetřeno 1948 osob (Kuhnová, 2002). (Kuhnová, 2002)

Obnova lázní proběhla až po osvobození 9. 5. 1945 (Kuhnová, 2002) a pod odsunu německého obyvatelstva a po přílivu českého obyvatelstva. V roce 1948 (Kuhnová, 2002) se Libverda stává Československými státními lázněmi. Mířili sem pacienti s obtížemi krevního oběhu, s revmatismem nebo s nemocemi nervového ústrojí. (Havránková, 2011) V 60. letech 20. století (Kuhnová, 2002) byly geology objeveny dva nové prameny, které fungují dodnes. Obnovena byla i hlavní budova lázní, Lázeňský dům. V Lázních Libverda byl 8. prosince 1945 (Kuhnová, 2002) otevřen Obří sud po vzoru Obřího sudu v Javorníku u Hodkovic. V roce 1980 (Kuhnová, 2002) byly Lázně Libverda prohlášeny za samostatnou obec. V roce 1981 (Kuhnová, 2002) proběhly oslavy 600. výročí založení obce. (Kuhnová, 2002)

Z usnesení vlády z roku 1981 (Kuhnová, 2002) byly lázně zařazeny do III. kategorie lázeňských míst (Kuhnová, 2002), v devadesátých letech byly pak lázně přeměněny na akciovou společnost. (Kuhnová, 2002). Historická mapa viz. Příloha č. 14.

Lyžařský areál Smrk

Úvodní kauza z novin

Na základě článku, který byl uveřejněn 14. února 2004 v Mladé frontě Dnes pro Liberecký kraj, byla znovu otevřena myšlenka lyžařského areálu v Novém Městě pod Smrkem. Reportér MF Dnes Jan Stránský uskutečnil rozhovor s panem Zdeňkem Vokatým, sedmasedmdesátiletým bývalým trenérem sjezdového lyžování a jedním z průkopníků budování sjezdovek a vleků. Pan Vokatý navrhuje využít geografickou polohu i výbornou dopravní dostupnost s Německem a Polskem, a tak se domnívá, že by o klientelu místních ubytovacích a stravovacích služeb nebyla nouze. Plány, které zmiňuje pan Vokatý, existují už několik desítek let, ale z mnoha důvodů se je nepodařilo uskutečnit. Pan Vokatý tvrdí: „Dnes si myslím, že jde o to povzbudit cestovní ruch, nebát se změn a velkých plánů a zvednout ze země ty stamiliony a stovky nových pracovních míst, které se nám v Jizerských horách nabízejí“ (Stránský, 2004). Jedním z důvodů, že plány na vybudování lyžařského střediska nebyly uskutečněny, bylo i to, že na Smrku nebyly ideální podmínky pro sjezdové lyžování. Dostatek sněhu měla jen vrchní část Smrku. V současnosti byl tento nedostatek odstraněn tím, že je zde možnost zasněžovat technickým stěhem, takže vybudování lyžařského střediska by z tohoto pohledu nestálo nic v cestě. Vody pro tvorbu umělého sněhu je v této lokalitě dostatek. Pan Vokatý dále tvrdí, že lesy, které by areálu padly za oběť, se dají vysázet jinde. Předpokládá, že svahy budou udržované v zimě i létě a životní prostředí se vybudováním lyžařského střediska nezneškodí. Uvádí zde dále, že podle jeho názoru daleko větší škody než lyžaři napáchá v přírodě například necitlivá těžba dřeva. Dále zmiňuje jiné projekty (nebo spíše vize do budoucna) jako lanovku na Černou Studnici a rekonstrukci bývalé sánkařské dráhy, nebo vybudování kabinové lanovky z Liberce do Bedřichova, která by ulevila Jizerským horám od automobilové dopravy, dopravovala by v zimě do hor lyžaře a v létě cyklisty.

Zajímavá byla i otázka, jestli je nutné tak intenzivně rozvíjet a rozšiřovat lyžařská střediska v Jizerských horách. Bude sem vůbec v budoucnu přijíždět dost turistů? Pan Vokatý odpovídá bez zaváhání: „Bezesporu. Čím dál více lidí bude mít čím dál více volného času, který budou chtít využít aktivně, třeba na lyžích. Ukažte mi lepší místo pro

nasbírání nových sil a energie do každodenního života, než jsou hory.“ Celý článek viz. Příloha č. 1. (Stránský, 2004)

Přibližně o rok později 2. března 2005 vyšel v periodiku Mladá fronta Dnes další článek související s kauzou Smrk. Zde je uvedeno, že v nejbližších letech by mohl LAS za stovky milionů korun vzniknout. Tento projekt podporují radnice obcí NMPS, Lázní Libverda a Frýdlantu. Ty chtějí umožnit rozvoj v daném regionu. Ekologové ani lesáci s tímto projektem nesouhlasí.

Starosta Lázní Libverda: „Cestovní ruch je pro nás jediná šance. Nemůžeme tu stavět továrny nebo průmyslové zóny“. A toto je jeden ze způsobů využití toho regionu. Starosta dále pokračuje: „Nechceme ničit přírodu. Máme krásné okolí i ubytovací kapacity. V Libverdě je 900 lůžek, která jsou využita jen ze třetiny. Takhle bychom vhodně propojili lázeňskou sezonu se zimním sportováním.“ (Prokopová, 2005)

Starosta NMPS Jaroslav Maděra: „Vznikly by stovky pracovních míst přímo v areálu nebo v dalších doprovodných službách“. Podobně se vyjadřuje i podnikatelka Olga Pižlová, spolumajitelka penzionu Protěž. Souhlasí s vybudováním areálu: „Moc se mi to líbí. Vidím to jako velmi dobrý nápad oživit turistický ruch, protože jinak jsme tu úplně zapomenutí“. (Prokopová, 2005) O konkrétní vizualizaci projektu nikdo nechce hovořit, zřejmě z důvodu negativního postoje ochránců a lesníků. Jiří Hušek, šéf Správy Chráněné krajinné oblasti, si uvědomuje komplexnost problémů, které souvisejí s realizací celého projektu, ale na druhé straně chápe, že oblast s vysokou nezaměstnaností se rozvíjet musí. Asi nejdogmatictější názor mají lesníci: „Naším zájmem je chránit lesy a dbát, aby byly zdravé. Nemůžeme dopustit vykácení čtyř desítek hektarů lesa a pustit sem tisíce lyžařů v zimě a možná další stovky cyklistů v létě.“ (Prokopová, 2005) S těmito názory jsou starostové měst často konfrontováni, ale jsou připraveni jednat. Starosta Lázní Libverda přiznává: „Čeká nás běh na dlouhou trať, ale nikdo nikoho nechceme obejít. Víme i to, že podoba areálu se může hodně změnit.“ (Prokopová, 2005)

21. října 2005 byl uveřejněn další článek, v němž jsou naznačeny i další možné problémy související s lyžařským areálem Smrk (dále LAS). Na zakázku obcí byla

zpracována studie na lanovku a dvě sjezdovky na úbočí Smrku, o kterou se opírá celý článek. Zpracovatelem je ateliér SIAL (viz Příloha č. 2.). (Kočí, 2005)

V časopisu Krkonoše byl 17. dubna 2007 uveřejněn článek, který se týká LAS. O plánu vybudovat na Smrku v Jizerských horách lyžařský sjezdový areál bylo už napsáno mnohé. Zaujalo mě, co v článku „Skiareál na Smrku, fantazie nebo skutečnost?!“ zmínil Jiří Hušek. Tvrdí, že vybudování zmíněného areálu by mělo významný vliv nejen na přírodu a krajinu CHKO Jizerské hory, ale znamenalo by i zásah do života lidí na celém Frýdlantsku. Je tudíž nezbytně nutné zvážit negativa takového projektu a hodnotit jej po stránce odborné i společenské, dokonce doporučuje podrobit plán i široké veřejné diskusi. Hušek přímo uvádí, že plánovaný areál na Smrku je svým charakterem v rozporu s posláním CHKO. Nebyl prokázán ani takový veřejný zájem, před nímž by zájem ochrany přírody musel ustoupit. Není například věrohodně prokázáno ani vytvoření 400 pracovních míst (Hušek, 2009 a 2007) v souvislosti s fungováním skiareálu, neexistuje údajně ani marketingová studie, která by mapovala poptávku po areálu tohoto typu v daném regionu, není jasné, jak vyřešit sezónnost provozu a zajistit práci zaměstnancům areálu ve zbytku roku... J. Hušek rovněž připomíná, že by bylo vhodné při plánování přihlídnout i k názorům obyvatel Frýdlantska, protože poučená veřejnost by případné negativní vlivy uskutečnění plánu snášela ve světle dlouhodobé perspektivy lépe. Není moudré, slušné a správné získávat politickou podporu jen u vlivných struktur a osobností mimo dotčený region (viz. letní návštěva prezidenta V. Klause na Frýdlantsku). To jsem zmínila jen některé problémy, jichž se J. Hušek ve svém článku dotýká. Další jeho text, „Kauza Smrk“ na konci roku 2009, kladně hodnotí jiný projekt, který se ve spodní části zmiňovaného území rozbíhá. Jedná se o vybudování tzv. singltreků, tedy terénních tratí pro cyklisty. I když nejsou úplnou alternativou plánovaného skiareálu, mohou být velkým přínosem pro rozvoj cestovního ruchu Frýdlantska, mohou mít i značný ekonomický přínos pro rozvoj kraje. Navíc se na tomto projektu úplně shodly zainteresované obce i CHKO Jizerské hory. (Hušek, 2009 a 2007)

30. 3. 2008 vyšel článek s názvem Ski areál na Smrku má novou naději. Zde starosta NMPS Pavel Smutný připouští, že v současné době existuje nová varianta projektu na Smrku, kdy předchozí projekt nebyl schválen Lesy České republiky (dále Lesy ČR) a Chráněnou krajinnou oblastí Jizerské hory z důvodů vykácení desítek hektarů lesa. „

Bylo to v rozsahu, který byl za hranicí možné tolerance. Znamenalo by to prolomení zákonů o ochraně přírody. O nové variantě výstavby areálu s námi zatím nikdo oficiálně nejednal,“ podotkl Jiří Hušek (Vávra, 2008). Nová studie nebyla zatím uveřejněna, ale Lesy ČR připouštějí, že danou studii obdržely. „Nová varianta, která by neměla znamenat tak razantní zásah do lesů jako ta předešlá, již existuje, zatím však nechceme nic prezentovat. Naším úkolem je studii posoudit a upozornit na případná rizika, která by neměla být větší než eventuelní přínos ski areálu pro region,“ prozradil ředitel krajského inspektorátu Lesů ČR Ludvík Říčař. (Vávra, 2008)

18. 5. 2008

Titulek článku Češi se o lanovku na Smrku přou, Poláci ji už staví je výstižný. V polském lázeňském městě Swieradow Zdrój byla zahájena výstavba lyžařského areálu na úpatí Stogu izerskem, kdy stavba by měla být dokončena už nadcházející letní sezónu. Provoz této lanovky by měl být celoroční se 77 kabinkami (Stránský, 2008) s kapacitou osmi lidí. Názor polské strany na případnou výstavbu LAS je takový, že ji neberou jako konkurenci, ale právě naopak s ní souhlasí, dokonce chtějí prodloužit běžecké tratě z Orle a Jakuszyce a tím propojit areály. (Stránský, 2008)

28.7 2008 byla uveřejněna zpráva ombudsmana JUDr. Otakara Motejla, která se nepřímo dotýká již zmiňovaného LAS. Veřejný zastánce práv poukazoval na to, že postup úřadu nebyl v souladu s právním řádem České republiky (zvláště se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí a s lesním zákonem). Podle ombudsmana by zodpovědní činitelé měli pochopit, že nestačí jen nápad a dostatek finančních prostředků. Není možné obcházet zákony ani tzv.,, parcelováním“ celého projektu, i když s tím krajský úřad souhlasil. (Motejl, 2008)

Smrk a sport

V roce 1910 (Nádeník, 2008) tehdejší spolky Německého horského spolku pro Ještědské a Jizerské hory a Zalesňovací a okrašlovací spolek v Novém Městě pod Smrkem uvažovaly o vybudování sánkařské dráhy poblíž státní hranice s Polskem. Realizace toho záměru byla však příliš nákladná. Za podpory vrchního hajného Ferdinanda Kühlmanna z Frýdlantu a díky ochotě majitele panství Franze Clam - Gallase bylo spolku uděleno

povolení se záměrem rozšířit současnou turistickou stezku na Smrk a používat ji k účelům přírodní sánkařské dráhy. Finanční prostředky byly poskytnuty vládou, majitelem panství, podnikateli a bankou. (Nádeník, 2008)

S realizací projektu se začalo na podzim 1913 (Molák, 2009), ale díky nepříznivým klimatickým podmínkám musely být práce přerušeny. V roce 1914 (Molák, 2009) byla sánkařská dráha dokončena až k Třetí lavičce, konečný úsek byl ukončen až v roce 1927. (Molák, 2009)

Další sánkařská dráha vznikla od Francouzských kamenů přes Hubertku až k Jizerské chatě. Tato dráha se používala po 2.světové válce a dokonce v zimě 1955/56 (Molák, 2009) se zde uskutečnilo mistrovství Československých jednotlivců i dvojic. (Molák, 2009)

Samotná sánkařská dráha byla i hojně využívána lyžaři či lesníky. Ti ji používali v zimním období ke svážení metrové kulatiny. Největší rozmach zimních sporů byl zaznamenán po skončení 1. světové války. Jedním z důvodů tohoto rozmachu bylo i to, že na vrcholcích Jizerských hor byla rozšířena kapacita ubytovacích služeb (Smrk a Jizerský stoh). Nabídka přenocování byla hojně využívána. Na Stohu brzy rozšířili nabídku služeb o půjčovnu lyží a poskytování výuky lyžařských instruktorů. Němečtí návštěvníci v 30. letech (Nádeník, 2008) dojížděli až z Berlína a byli tehdejší hlavní klientelou. Zájem o lyžování byl ale také u místních obyvatel, kteří byli známí svou odvahou a akrobatickými kousky. (Nádeník, 2008)

Cínové doly na Smrku

Zajímavostí určitě je i to, že se v minulosti uvažovalo o zpřístupnění některých štol cínových dolů, které se v oblasti Smrku dodnes nacházejí. Byl to pokus o zatraktivnění celé oblasti NMPS. Cín sloužil lidem už v dobách starověku. Čechy byly významným evropským producentem cínu po celá staletí, avšak cínařství zažívalo největší rozkvět ve středověku, kdy se z cínu vyráběly užitkové a liturgické předměty. V současnosti je cín využíván hlavně ve slitinách s barevnými kovy. Ložiska cínu v oblasti Novoměstska jsou vázána na pásmo břidlic. S objevením a poté s rozvojem důlní činnosti je spjata založení Nového Města pod Smrkem. V blízkém okolí vrchu Smrk vzniklo postupně několik desítek štol. Mezi nejzajímavější z archeologického pohledu patří důl Děti Izraele, který

leží nedaleko mostu v údolí Lomnice. Bylo zde objeveno mnoho kovových nálezů např.: hornické želízko, držák táhla, důl byl bohatý i na nálezy dřevěné např.: výborně zachované trubky. Tyto předměty umožnily identifikovat přesněji dobu založení dolu do 1. pol. 18. století (Ocman, Holub, Rous, 2009, str. 164). Zajímavé jsou i další štoly s nesmírně poetickými názvy jako Beránek boží, Světluše, Patrová a štola se studánkou, Erasmus, Nadílka štěstí, Blažená bohatá útěcha a mnoho dalších. (Ocman, Holub, Rous, 2009, str. 152, 156-166), (Příloha č. 23)

Samotný projekt

3. března roku 2004 byla zahájena jednání o možnostech realizace sjezdařského areálu na hoře Smrk, v listopadu téhož roku byla dokončena projektová studie. V březnu 2007 byla zahájena výstavba sjezdovek v Polsku, kdy 2. května byla podepsána partnerská smlouva s Swieradów Zdrój o propojení lyžařských areálů na Stóg Izerski a Smrk. 13. května 2008 (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008), ale uveřejnil Jizersko-ještědský horský spolek ekostudii proti výstavbě LAS. (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008)

Lokalizace.

Návrh počítá s umístěním lyžařského areálu Smrk do jihovýchodní části Frýdlantska na území měst Nové Město pod Smrkem a Lázní Libverda. Zde by byly umístěny dolní stanice některých lanovek., horní pak na vrcholu hory Smrk (1124 m n. m. - nejvyšší bod Jizerských hor na české straně). Výškový rozdíl by činil zhruba 600 metrů. Umístění areálu na severních a severovýchodních svazích Jizerských hor do lokality s nejvyšším srážkovým úhrnem v Česku by bylo z hlediska klimatického velmi výhodné zvláště pro sjezdové lyžování. (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008)

Skiareál Smrk byl navržen ve dvou variantách, které se od sebe lišily pouze z hlediska umístění lanovek a sjezdových tratí. U obou variant by se jednalo o společnou vrcholovou lanovku Pod Měděnou cestou- Smrk. (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008)

Varianta A (Smrk- Svinský vrch) předpokládá využití Svinského vrchu- sem by vedla lanovka z Lázní Libverda i od dolní stanice vrcholové lanovky Pod Měděnou cestou- sem by vedla lanovka také z Nového Města pod Smrkem. (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008)

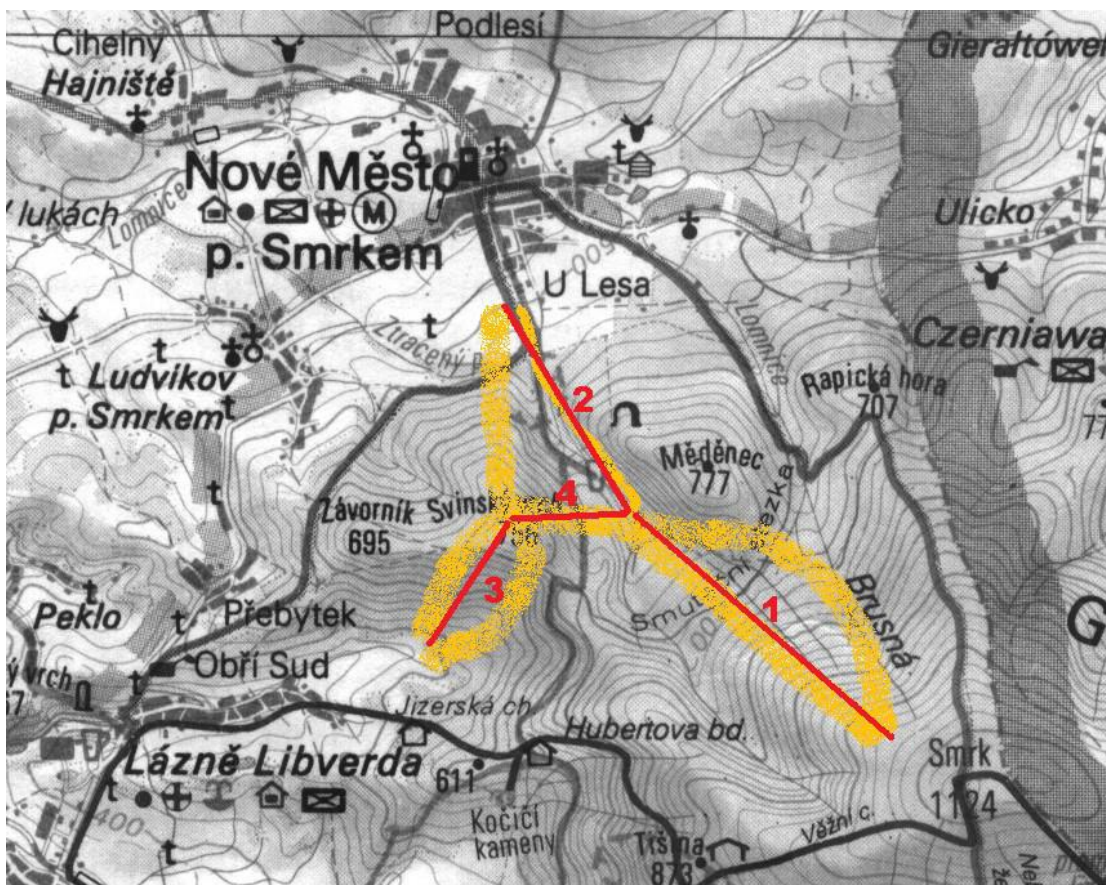
Varianta B (Smrk- Měděnec) počítá s lokalitou Pod Měděnou cestou jako s místem, kde se budou sbíhat pouze dvě lanovky. Kromě vrcholové lanovky by odtud vedla lanovka na vrch Měděnec, který by byl spojen další lanovkou s Novým Městem pod Smrkem. (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008)

Investiční náklady

Odborný odhad investičních nákladů z roku 2004 by v současnosti byl určitě o mnoho vyšší. Tehdy činil na variantu A 351 mil. Kč, na variantu B 384,5 mil. Kč (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008). Jsou zde započítané náklady na vybudování lanovek, sjezdových tratí a základních obslužných objektů (bez občerstvení, půjčoven lyžařského vybavení atd.). Další náklady by představovalo umělé zasněžování 80 mil Kč (2004), retenční nádrže a přivaděče vody by podle tehdejší kalkulace stály 55mil. Kč. Tehdejší odborný odhad investičních nákladů nezahrnoval ani další doprovodné investice jako např: vybudování parkovišť, dalších úseků místních komunikací, dobudování inženýrských sítí a doprovodné infrastruktury. (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008)

Varianta A – Smrk a Svinský vrch

Varianta A předpokládá vznik čtyř lanovek s následujícími parametry (podle plánu a kalkulace z roku 2004).

Obr. č 3 Varianta A, Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008

<u>Lanová dráha 1 – Pod Měděnou cestou - Smrk:</u>	<u>Lanová dráha 2 – Nové Město – Pod Měděnou cestou:</u>
<ul style="list-style-type: none"> • 6sedačková odpojitelná • kapacita 2800 osob/h • vodorovná délka 2094 m • převýšení 475 m • šikmá délka 2180 m • průměrný sklon 24,6 % 	<ul style="list-style-type: none"> • 4sedačková odpojitelná, pouze přibližovací • kapacita 1500 osob/h • vodorovná délka 2084 m • převýšení 125 m • šikmá délka 2100 m • průměrný sklon 5,8 %

<ul style="list-style-type: none"> • nadmořská výška dolní stanice 620 m • nadmořská výška horní stanice 1095 m • odhad nákladů: 140 mil. Kč (z toho vlastní lanovka 122 mil. Kč) 	<ul style="list-style-type: none"> • nadmořská výška dolní stanice 495 m • nadmořská výška horní stanice 620 m • odhad nákladů: 102,5 mil. Kč (z toho vlastní lanovka 82,5 mil. Kč)
<p><u>Lanová dráha 3 – Libverda – Svinský vrch:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 4sedačková pevná • kapacita 2800 osob/h • vodorovná délka 1035 m • převýšení 261 m • šikmá délka 1200 m • průměrný sklon 25,7 % • nadmořská výška dolní stanice 495 m • nadmořská výška horní stanice 756 m • odhad nákladů: 60 mil. Kč (z toho vlastní lanovka 43 mil. Kč) 	<p><u>Lanová dráha 4 – Pod Měděnou cestou – Svinský vrch:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 4sedačková pevná • kapacita 1500 osob/h • vodorovná délka 985 m • převýšení 136 m • šikmá délka 995 m • průměrný sklon 13,8 % • nadmořská výška dolní stanice 610 m • nadmořská výška horní stanice 756 m • odhad nákladů: 48,5 mil. Kč (z toho vlastní lanovka 43 mil. Kč)

Tab. č. 2 Přehled jednotlivých lanových drah varianty A, Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008

Celkové náklady na tuto variantu by dosáhly 351 mil. Kč (podle kalkulace z roku 2004). (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008)

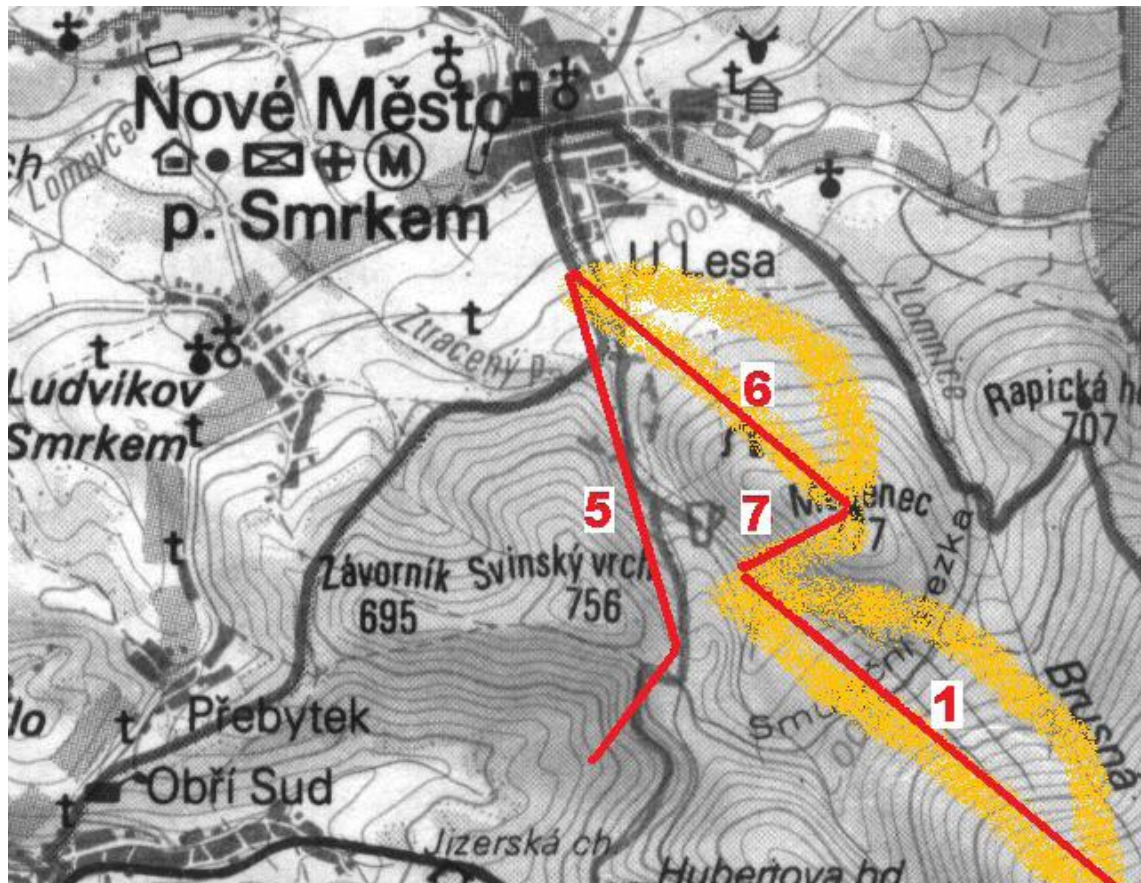
Součástí varianty jsou následující sjezdové tratě:

- trať 1 Smrk – Pod Měděnou cestou vedoucí východně od lanovky
- trať 2 Smrk – Pod Měděnou cestou vedoucí přibližně v trase lanovky
- trať 3 Svinský vrch – Libverda vedoucí přibližně v trase lanovky
- trať 4 Svinský vrch – Libverda vedoucí stranou trasy lanovky
- trať 5 Svinský vrch – Nové Město
- trať 6 Pod Měděnou cestou – Nové Město (rozšířená lesní komunikace)

Varianta A předpokládá odlesnění v rozsahu 41,8 ha, celkové potřebné množství sněhu 96,3m³ a vody pro umělé zasněžování 43,8 m³ (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008). Předpokládání náklady na zasněžovací systém jsou kalkulovány na 135 mil. Kč, z toho vlastní zasněžovací systém 80 mil. Kč a retenční nádrže a přivaděče 55 mil. Kč. (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008)

Varianta B – Smrk a Měděnec

Varianta B předpokládá vznik čtyř lanovek s následujícími parametry (podle plánu a kalkulace z roku 2004).

Obr. č. 4 Varianta B; Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008

<p><u>Lanová dráha 1 – Pod Měděnou cestou – Smrk:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 6sedačková odpojitelná • kapacita 2800 osob/h • vodorovná délka 2094 m 	<p><u>Lanová dráha 5 Libverda – Nové Město:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 4sedačková odpojitelná • kapacita 1500 osob/h • vodorovná délka 2340 m • převýšení --- (lanovka vede nahoru a dolů)
---	---

<ul style="list-style-type: none"> • převýšení 475 m • šikmá délka 2180 m • průměrný sklon 24,6 % • nadmořská výška dolní stanice 620 m • nadmořská výška horní stanice 1095 m • odhad nákladů: 145 mil. Kč (z toho vlastní lanovka 122 mil. Kč) 	<ul style="list-style-type: none"> • šikmá délka 2500 m • průměrný sklon --- • nadmořská výška dolní stanice 515 m • nadmořská výška horní stanice 580 m • odhad nákladů: 101,5 mil. Kč (z toho vlastní lanovka 85 mil. Kč)
<p><u>Lanová dráha 6 Nové Město – Měděnec:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 4sedačková odpojitelná • kapacita 2200 osob/h • vodorovná délka 1680 m • převýšení 270 m • šikmá délka 1750 m • průměrný sklon 16,1 % • nadmořská výška dolní stanice 500 m • nadmořská výška horní stanice 770 m • odhad nákladů 95,5 mil. Kč (z toho vlastní lanovka 78 mil. Kč) 	<p><u>Lanová dráha 7 Pod Měděnou cestou – Měděnec:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 4sedačková pevná • kapacita 1500 osob/h • vodorovná délka 630 m • převýšení 190 m • šikmá délka 700 m • průměrný sklon 30,0 % • nadmořská výška dolní stanice 580 m • nadmořská výška horní stanice 770 m • odhad nákladů 42,5 mil. Kč (z toho vlastní lanovka 38 mil. Kč)

Tab. č. 3. Přehled jednotlivých lanových drah varianty B, Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008

Celkové náklady na tuto variantu by dosáhly 384,5 mil. Kč (podle kalkulace z roku 2004).

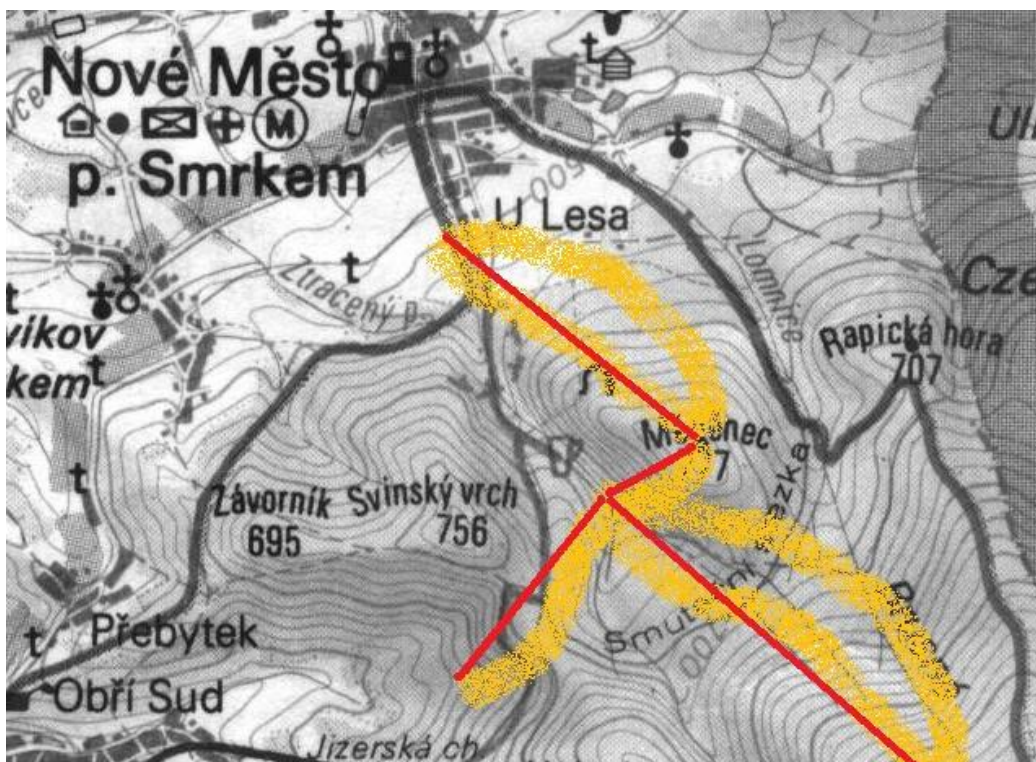
Součástí varianty jsou následující sjezdové tratě:

- trať 1 Smrk – Pod Měděnou cestou vedoucí východně od lanovky
- trať 2 Smrk – Pod Měděnou cestou vedoucí přibližně v trase lanovky
- trať 7 Měděnec – Nové Město východně od lanovky
- trať 8 Měděnec – Nové Město vedoucí přibližně v trase lanovky
- trať 9 Měděnec – Pod Měděnou cestou

Varianta A předpokládá odlesnění v rozsahu 38,9 ha, celkové potřebné množství sněhu 101,7 m³ a vody pro umělé zasněžování 46,2 m³. Předpokládané náklady na zasněžovací systém jsou kalkulovány na 145 mil. Kč, z toho vlastní zasněžovací systém 90 mil. Kč a retenční nádrže a přivaděče 55 mil. Kč. (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008)

Konečná varianta Ski areálu Smrk

V roce 2006 byla schválena a do územního plánu Nového Města pod Smrkem verze, jež vychází z prokombinování obou variant. (Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008)

Obr. č. 5 Konečná varianta; Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008

Varianta počítá se 4 lanovkami:

- lanová dráha Pod Měděnou cestou – Smrk dle původních variant A i B
- lanová dráha Nové Město – Měděnec dle původní varianty B
- lanová dráha Pod Měděnou cestou – Měděnec dle původní varianty B
- lanová dráha Libverda – Pod Měděnou cestou (nebyla v žádné z původních variant)

Lze předpokládat, že po stránce finanční se tato varianta bude blížit původním dvěma variantám A a B.

(Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko, 2008)

Lyžařský areál Smrk a Singltrek pod Smrkem jako činitelé udržitelného rozvoje v daném území

Na základě prostudování stanoviska A. Hynka(viz. Příloha č. 2) bylo zjištěno, že názory které nastínil ve zmíněné studii, se v současnosti ukázaly jako naprosto správné.

Například v otázce sezónnosti LAS byly zjištěny zajímavé názory jak odborníků, tak i široké veřejnosti. LAS je závislý na sněhové pokrývce, která v posledních letech není souvislá po celé zimní období, proto by bylo nutné vybudovat celý systém retenčních nádrží pro umělé zasněžování. Možnosti využití singltreku jsou však daleko širší. Sjízdnost jednotlivých tras je možná i při nižší sněhové pokrývce, kdy samotní uživatelé na základě častého využívání těchto tras přispívají k jejich údržbě a sjízdnosti. Při vyšší sněhové pokrývce si tito nadšenci i některé zaváté části singltreku odklízejí. Nevyužitelnost singltreku je pouze v extrémních podmínkách jako dlouhotrvající silné mrazy nebo silné přivalové deště.

Z hlediska zaměstnanosti a ponechání finančních prostředků v dané oblasti byly zjištěny střety zájmů. LAS by pravděpodobně přilákal velké investory, kteří by si přivedli své odborné zaměstnance v gastronomii, své manažery, vlastní kvalifikovanou pracovní sílu atd. V podřadnějších pracovních místech by pak například vlekáři byli celoročně přihlášení na pracovních úradech a v LAS pracovali „načerno“. Získané finanční prostředky by tak byly převážně odvedeny mimo oblast Frýdlantska.

Singltrek by jako menší projekt nepřitahoval pravděpodobně zájem tak velkých investorů, dával by více možností menším podnikatelům z regionu a tím by byla zajištěna větší pravděpodobnost, že se místní obyvatelé chopí příležitosti seberealizace v podnikání a bylo by i zajištěno, že finanční kapitál zůstane v dané oblasti a poslouží k jejímu dalšímu rozvoji.

V původní variantě byl LAS zanesen do obou územních plánů obcí. Při poslední provedené aktualizaci byl daný projekt z územního plánu vyňat a je prozatím odložen na neurčito. NMPS uvažuje o vybudování lyžařských vleků pro místní obyvatele a spíše se věnuje menším projektům, mezi které patří i singltrek. V současnosti by měla být zahájena druhá etapa jeho rozšíření.

Role a pozice Singltreku a dalších projektů

Co je to single trek?

Jedná se o úzké přírodní stezky, které jsou speciálně vyprojektované pro rekreaci v přírodě tak, aby se na nich neudržovala voda, rovněž respektují lesní prostředí a přitom jsou pro uživatele dostatečně přehledné. Jsou vedeny po vrstevnicích, aby se zamezilo velké rychlosti, zajistila se nenáročnost i pro děti. Principem singltreku není dostat se z bodu A do bodu B, ale vychutnat si jízdu v novém prostředí. To, co singltrek odlišuje od ostatních chodníků a pěšinek, je přesný a zkušenostmi ověřený způsob jeho budování, který navazuje na umění našich předků. Singltrek je však nově přizpůsoben a zdokonalen pro cyklistické využití. Singltrek nejsou široké cesty lesní dopravní sítě, historické stezky a chodníky, pěšiny vyšlapané lidmi či zvěří nebo amatérsky postavené freeride tratě. (Singltrek pod Smrkem, 2010) Přestože se některé stezky mohou takto tvářit, jsou trasy singltreku navrženy přesně na míru cyklistickým uživatelům. (Singltrek pod Smrkem, 2010)

Obr. č. 6 a 7 Ukázka stezek Singltreku pod Smrkem, Foto: Rak, 2010

Samotný projekt

Nachází se na úbočích hory Smrk ve Frýdlantském výběžku ve státních či obecních lesích. Singltrek pod Smrkem je vůbec první destinací v České republice, kde byl tento projekt realizován. Obce NMPS a Lázně Libverda projevily zájem o vybudování stezek pro terénní cyklistiku ve spolupráci s Českou Mountainbikovou Asociací o.s.(ČeMBA) a Lesy ČR, s.p. (Davis, Kvasnička, Hermanová, 2008, str.4)

Projekt byl realizován za předpokladu, že stezky budou odpovídat těmto parametrům:

- Stezky nesmí mít negativní dopad na využívané území
- Stezky nesmí vyžadovat nepřijatelnou míru následné správy a dohledu
- Stezky nesmí vyžadovat nepřijatelnou míru následné údržby náročné na vklady práce a materiálu
- Stezky nesmí mít negativní fyzický ani vizuální dopad na krajinu, kulturní dědictví ani na přírodu
- Stezka musí být pro lokalitu přínosem, nikoli snížit její hodnotu a to ve vztahu ke krajině, kulturnímu dědictví, ochraně přírody a životního prostředí a využívání území

(Davis, Kvasnička, Hermanová, 2008, str. 4)

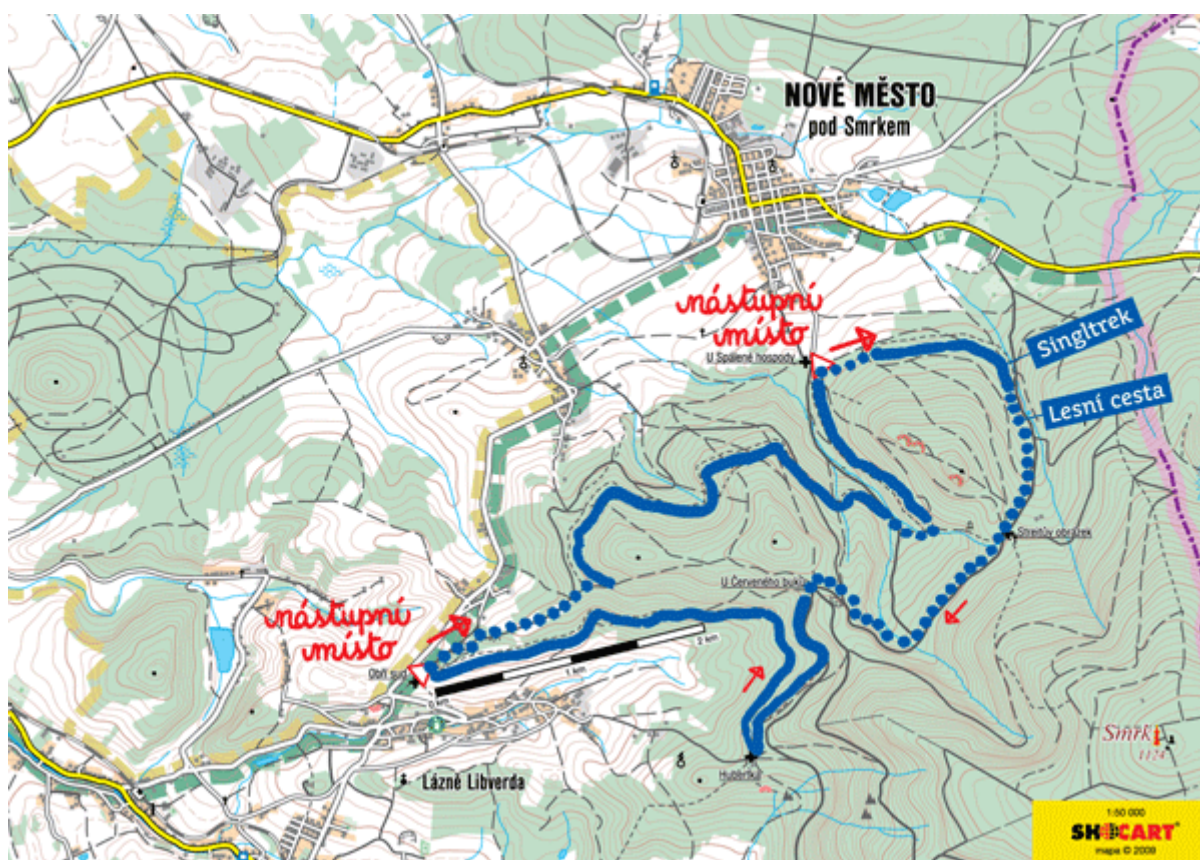
Při realizaci byly zohledněny faktory užívání území a to buď lesním hospodářstvím, kdy těžba dřeva zde probíhá neustále, ale na menších územích, myslivostí, která patří do místní kultury, dále byla zohledněno území, které patří do NPR Smrk, a celé území, které spadá do CHKO Jizerské hory(viz Příloha č.5). V případě přístupu k singltrekovým stezkám bylo přihlédnuto k husté síti silničních komunikací mezi Libercem-Frýdlantem a Frýdlant-NMPS, Hejnicemi, Bílým Potokem a železničních tratí ve směru Liberec-Hejnice, Bílý Potok a Liberec- NMPS. K samotným nástupním místům je možný přístup i z jiných obcí. Volný přístup motorových vozidel do lesních oblastí je omezen. Pro uživatele singltrekových stezek byla určena primární nástupní místa, kde na parkovištích jsou umístěny informační tabule o singltreku, někde je možno využít i jiných služeb. Samotný nástup či napojení cyklisty na singltrek není omezen a lze využít i sekundární

přístupová místa.(viz Příloha č.6). V současné době jsou k dispozici primární přístupové body u Obřího sudu a Spálené hospody v NMPS, nebo další místa, která jsou určena pro návštěvníky chaty Jizerka a Hubertka. (Davis, Kvasnička, Hermanová, 2008, str. 34-52) Při realizaci projektu byli definováni uživatelé stezek. Stezky byly rozděleny do 6 kategorií.:

- Kategorie č. 1 jsou nenáročné stezky, které mohou využívat i lidé s omezenou mobilitou spolu se zdravými uživateli. Neměl by zde být povolen vstup automobilové dopravy a pěší cesty by měly být přístupny všem věkovým kategoriím.
- Kategorii č. 2 už nemohou využívat všichni uživatelé. Tyto stezky nemohou využívat osoby se sníženou mobilitou (vozičkáři, slabozrací) a to z důvodů prudších sklonů, překážek v terénu nebo nevhodného povrchu.
- Kategorie č. 3 není vhodná pro osoby na vozících, pro lidi s omezenou pohyblivostí či slabozraké nebo pro uživatele s dětskými kočárky nebo s jízdními koly, které mají pláště užší než 50 mm, tažné tyče či vozíky.
- Kategorie č. 4 je omezená sklonem a povrchem terénu a velikostí a povahou překážek. Zde je zamezen vstup pro osoby na vozíku, slabozraké nebo s omezenou mobilitou, s dětskými kočárky a pro začínající jezdce na koních
- Kategorie č. 5 je limitována sklonem a povrchem terénu, velikostí překážek a nerovností terénu. Zde není vhodný pohyb osob s omezenou mobilitou a zrakem, vozičkáře, jezdce na koních nebo cyklisty, kteří nevyužívají horská kola, a je rovněž nevhodný pro uživatele s dětskými kočárky a pro vozičkáře.
- Kategorie č. 6- stezky jsou náročné a bez stavebních úprav mají často omezen sklon, šířku, povrch nebo jsou jinak omezeny překážkami. Tyto cesty jsou často vyšlapány uživateli ve složitých terénech a na první pohled jsou špatně viditelné. V tomto terénu není doporučen vstup těmto uživatelům: vozičkářům, osobám s omezenou mobilitou a zrakem, cyklistům a jezdci všech kategorií a uživatelům s dětskými kočárky. (Davis, Kvasnička, Hermanová, 2008, str. 17-23)

V současné době je možné využívat dvanáctikilometrový okruh singltrekových stezek a šestikilometrový úsek po stávajících lesních cestách. Dvanáctikilometrový okruh

je pouze jednosměrný a je dimenzován na přibližný počet 1000 uživatelů, který je určen pro kategorie č. 3 a 4. V dlouhodobém hledisku se uvažuje o vybudování zbylých stezek v okolí Jindřichovického hřebenu, na vrchol samotné hory Smrk a v okolí novoměstského koupaliště s možnými trasami do Polska. (Příloha č. 24) Novoměstské koupaliště by se mělo stát hlavním nástupním místem s potřebným technickým vybavením, které by bylo přizpůsobeno cyklistickým nárokům uživatelů. V konečné fázi by mělo být zpřístupněno přibližně: 1km stezek 1.kategorie, 4km stezek 2.kategorie, 6km stezek kategorie 3 a 50km stezek kategorie 4. (Davis, Kvasnička, Hermanová, 2008, str. 34-52)

Obr. č. 8 Trasy Singltreku, Foto: Singltrek pod Smrkem, 2010

Budoucnost

V programu rozvoje cyklistické dopravy v Libereckém kraji je NMPS uvedeno jako jedna z mnoha lokalit, kde se v období 2008-2013 plánuje vybudování stezek pro cyklisty a in-line bruslaře (NMPS- Ludvíkov) a již zmíněná oblast Singltreku ve spolupráci s Lesy ČR (Centrum dopravního výzkumu, 2008, 13)

Zhodnocení mentálních map

V rámci terénního průzkumu v oblasti Novoměstska byly použity metody mentálních map, které byly spojeny s volně navázaným rozhovorem s dotazovanými. Mentální mapy byly zvoleny z důvodů zjištění dalších informací, které často respondent nezahrne do dotazníku. Některé informace nejsou dostupné či zveřejněné v případných studiích, ale jsou v dané oblasti všeobecně známé. Celkem bylo osloveno 6 respondentů různých věkových skupin, z toho 3 z NMPS a 3 z Lázní Libverda. Respondenti měli za úkol znázornit svůj životní prostor. Toto zadání bylo přizpůsobeno různým věkovým skupinám. Po ukončení úkolu byla respondentům položena otázka, co vnímají v daném prostoru negativně, pozitivně a jaká jsou pro ně významná místa v oblasti. Rozhovor byl veden tak, aby respondent mohl vyjádřit i svůj názor na LAS a Singltrek pod Smrkem. Většina dotázaných přiznala, že o možnosti vybudování LAS ví, ale už si na přesné informace nevzpomíná.

Mapové výstupy (volná příloha)

Respondent č.1 (žena, věk 30, mateřská dovolená, trvalá občanka NMPS). Pohybuje se v prostoru centra NMPS. Jako významné body uvedla budovy občanské vybavenosti, které jsou zaměřeny na volnočasové aktivity malých dětí a mládeže, a pramen Novoměstské kyselky. Jako periferii svého prostoru uvedla koupaliště, které sice slouží i ke kulturnímu využití, avšak není v jejím každodenním prostoru. Jako hlavní uzel celé oblasti uvedla novoměstské náměstí, kde je autobusová zastávka. Všechny cesty vedou právě přes toto místo a směřují do dalších částí města. Jako negativní bylo označeno zavření pobočky České spořitelny, jakožto jediné bankovní instituce ve městě a zakoupení bývalého obchodního střediska JIZERAN vietnamským obyvatelstvem. Vnímá Vietnamce jako negativum, neboť přispěli k zavření české restaurace a ovlivňují i trh s potravinami ve městě. Zmiňuje také Romy, které vnímá jako hrozbu pouze v nočních hodinách, jinak díky smíšení s místními obyvateli s nimi nejsou vážné konflikty. Dalším problémem byla nezaměstnanost, protože většina obyvatel dojíždí do Frýdlantu nebo Liberce, a nutnost dojíždět za nákupy buď do Frýdlantu nebo Liberce. Jako pozitivní byla označena prodejna kol s cykloservisem, která souvisí s otevřením singltreku, činnost pana starosty Ing. Smutného a fungování úřadu práce. (Příloha č. 16)

Respondent č.2 (muž, věk 12 let, student místní základní školy, trvalý občan NMPS). Žák označil podobně jako respondent č. 1 náměstí jako hlavní uzel celé oblasti. V této mapě jsou krásně znázorněny veškeré volnočasové aktivity, které zdejší spolky pořádají, a pravoúhlost ulic, kde se cítí v bezpečí, protože ví, že se nikde neztratí. Jako periferní oblast označil koupaliště a pramen Novoměstské kyselky. Negativně vnímá areál Textilany, který se v současnosti nevyužívá. Přivítal by, kdyby v daném městě přibyl skiareál, skatepark a to z důvodů dalších možností trávení volného času. Jako pozitivní byl označen pramen Novoměstské kyselky, rozhledna na Smrku a Singltrek, který využívá pravidelně každý týden. V mapě jsou znázorněny i cesty ve formě železnice ve směru Jindřichovice a Frýdlant. (Příloha č. 17)

Respondenti č. 3(žena, věk 60) a č. 4(muž, věk 70) byli klienti Lázní Libverda. Vnímaný prostor byl zde ovlivněn zdravotním stavem klientů. Žena označila místa i mimo zájmovou oblast jako např.: Česká Lípa, Heřmanice, Hejnice- Ferdinandov. Jako významné místo označila Obří Sud a malou zoo v lázeňském parku. Oproti tomu muž se pohyboval pouze v areálu lázní a po zbytek pobytu neuvažoval o návštěvě jiných míst. (Příloha č. 18 a 19, respondent č. 3 nadiktoval pouze významná místa)

Respondent č. 5(žena, věk 50, trvalá občanka Lázní Libverda). Za centrum vnímaného prostředí považuje svůj rodný dům. Jako významné jevy v oblasti byly popsány sociální vazby na území a to hřbitov, sousedi a kamarádi, Jizerské hory a základní škola, kde pracuje. Jako periferii celé oblasti byl označen hřbitov a lázeňská zařízení. Jako bariéru v dostupnosti do místa bydliště vnímá hory. Za negativní vlivy považuje dojíždění za nákupy do Hejnic, Frýdlantu nebo Liberce, nedostatek pracovním míst v dané oblasti a nemožnost pracovat v lázních jako tomu bylo dřív. Jako uzel označila most přes potok. Cesty naznačila ve směru na NMPS a Hejnice a je zde i označena „ dálnice“ jako spojnice s horním koncem obce Lázní Libverda. (Příloha č. 20)

Respondent č. 6 (žena, věk 40, trvalý občan města Raspenava- rodák z NMPS). Velkou roli v této mapě hrají uzly a cesty. Jakou hlavní uzel byl označen Velký most ve středu Raspenavy a železniční spojení ve směru Bílý Potok- Liberec. Jsou zde naznačeny i hlavní silniční tahy na NMPS, Hejnice a Frýdlant. Jako bariéru v území vnímá Jizerské hory. Za periferii svého životního prostoru označila Hajniště, což je jedna z částí NMPS. Centrem

pro ni je řeka Smědá a rodinný dům. Respondentka se o problematiku LAS aktivně zajímala. S vybudováním LAS nesouhlasí za podmínek velkého investora, který by veškeré finanční prostředky odvedl buď do Prahy, či do ciziny. Souhlasí s vybudováním, když vlastníkem bude NMPS a areál bude financován za pomoci dotací z EU. Je také proti případnému zaměstnávání sezónních pracovníků „načerno“ nebo Poláků, kteří jsou levnější pracovní silou. Upozornila i na skutečnost neexistující MTZ v NMPS a také sezónní využití LAS není podle ní úplně ideální. V případě Singltreku souhlasí se stávajícím stavem, ale v případě jeho rozšíření nastínila možnost masového turismu jako je tomu v Jizerských horách, kde sportovci zanášejí tamní prostředí odpadky. S vybudováním malého lyžařského areálu v oblasti „Kladno“ souhlasí a přijde jí to správné. Zmínila i trestní činnost romského obyvatelstva v NMPS. Rovněž uvedla, že většina obyvatel na Frýdlantsku za zaměstnáním dojíždí do Liberce. (Příloha č. 21)

Závěrečné shrnutí mentálních map

Ze zkoumaných mentálních map vyplývá, že v NMPS je významným prvkem Novoměstská kyselka, místní koupaliště je bráno jako periferie. Za centrum dění je v obci považováno náměstí. Obyvatelstvo je spokojeno s programem volnočasových aktivit mládeže, ale negativně vnímá zrušení jediné bankovní instituce a také dojíždění do práce a za nákupy do větších center v Libereckém kraji.

V obci Lázně Libverda je kontroverzní postavení Lázní Libverda a. s., jež pro trvalé obyvatele ztratily status zaměstnavatele. Na druhé straně jsou si občané vědomi provázanosti tohoto místa s historií obce.

Jizerské hory jsou vnímány kontroverzně v celé oblasti. Jednou je to bariéra z hlediska dostupnosti do vnitrozemí, ale na druhé straně jsou hory vnímány jako prostor, kde lze příjemně trávit volný čas.

Perspektiva udržitelného rozvoje daného území

Pro pojem udržitelný rozvoj existuje nepřeberné množství definic, v nichž jsou uváděny tři základní pilíře sociální, hospodářský a environmentální a dále se řídí deseti principy (Česká informační agentura životního prostředí, 2008). Na základě přístupu Hynek a

Hynek (2007) je použito 6 pilířů (politický, ekologický, kulturní, technologický, hospodářský a společenský). Zde jednotlivé pilíře působí jako samostatné celky v sociokulturním prostředí, avšak zároveň jsou ovlivňovány a vázány na všechny zbylé pilíře. (Hynek a Hynek, 2007)

Politický pilíř

Oblast Frýdlantska spadá do Libereckého kraje, okresu Liberec. Celá oblast administrativně patří pod ORP Frýdlant a OÚP NMPS. ORP Frýdlant leží mimo rozvojovou osu republiky a vláda v nejbližší době neuvažuje o jejím rozšiřování. (Městský úřad Frýdlant, 2010)

Analýza SWOT

SILNÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • blízkost krajského města
SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • geografická poloha
PŘÍLEŽITOSTI
HROZBY

Tabulka č. 4 Analýza SWOT, Městský úřad Frýdlant

Ekologický pilíř

Geomorfologicky území náleží do struktury kaledonského, hercynského až variského vrásnění. Z hlediska geologického vývoje není jednoduché rekonstruovat jednotlivé etapy. (Demek, Mackovčín, 2006)

Geologicky se na stavbě Frýdlantské jednotky podílí útvary západosudetské soustavy krystalických hornin v podobě hrubozrnných žul rumburského typu, ortorul a zawidowských biotických granodioritů. Terciární útvary se na stavbě území podílejí ojedinělými tělesy vyvřelin trachytfonolitové řady. Vlivem pleistocénního zalednění byly starší sníženiny zaplněny až 20 m mocnými glacifluviálními štěrkopísky, které jsou

postupně vyklizovány erozně-denudačními pochody. (Městský úřad Frýdlant, 2010) Na Frýdlantsku se nacházejí převážně suroviny stavebních materiálů. V historii byly těženy v Novém Městě pod Smrkem cínovo-wolframové rudy, polymetalické a železné rudy. V zájmovém území jsou značné zásoby povrchové vody. Podzemní vody jsou závislé na atmosférických srážkách. Větší část zájmového území spadá do CHOPAV Jizerské hory. Frýdlantsko patří k regionům s vysokým srážkovým úhrnem a má problémy s rychlým odtokem srážkových vod (srpnové povodně 2010). Velký podíl na povodních má i odtok z hald hnědého uhlí z povrchového dolu Turów, kterým je nejvíce postižena obec Višňová. Frýdlantsko se nachází v klimatických pásmech od MT 11 až po CH6. Elektrárna Turów je významným zdrojem emisí, oxidu dusičitého a oxidu siřičitého v jihovýchodní části Frýdlantska a ovlivňuje i prostředí Jizerských hor. V ostatních obcích jsou největšími producenty emisí domácí topeniště. U podzemních vod je největším rizikem znečištění splach ze zemědělské výroby a bodové zdroje znečištění (obce bez ČOV). V případě půd se jedná o spad škodlivin z ovzduší a používání hnojiv a chemických látek v zemědělství. Rizikem mohou být i staré ekologické zátěže, černé skládky, zemědělské a průmyslové brownfields nebo nelegální dovoz odpadu z Německa. Nejvyšší radonové ohrožení mají hřebeny Jizerských hor a jihovýchodní část Frýdlantska. V případě zatížení hlukovými emisemi se jedná o lokální producenty (větrné elektrárny Jindřichovice pod Smrkem, těžba hnědého uhlí v Polsku). (Městský úřad Frýdlant, 2010)

Analýza SWOT

SILNÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• CHOPAV Jizerské hory• zemědělské pozemky- kvalitní půdy, vhodné i půdní podmínky• nadprůměrné zalesnění území• CHKO Jizerské hory
SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• odtok povrchových vod pod vlivem urbanizovaných ploch• nedořešená protipovodňová opatření a ochrana obcí na toku Smědé• větší výskyt ladem ležících zemědělských a hospodářských ploch• imisní poškození Jizerských hor
PŘÍLEŽITOSTI
<ul style="list-style-type: none">• realizace protipovodňových opatření• využití zemědělských pozemků k alternativním způsobům zemědělského hospodaření
HROZBY
<ul style="list-style-type: none">• zrychlení povrchového odtoku zapříčiněné nevhodným lesním a zemědělským hospodařením• haldy dolu Turów• přetrvávající nevyužití zemědělských a hospodářských ploch

Tabulka č. 5 Analýza SWOT, Městský úřad Frýdlant

Kulturní pilíř

Celou oblast lze rozdělit na dvě části- Jizerské hory a Frýdlantsko podle geomorfologického členění viz. Geomorfologie. (Demek, Mackovčín, 2006)

K nejvýznamnějším kulturním hodnotám se řadí areál hradu a zámku Frýdlant, který je zapsán do Ústředního seznamu kulturních památek ČR (zákon č. 200/1987) (Ministerstvo kultury, 2007) Nelze opomenout i významnost sakrálních staveb, lidových stavení- podstávkových domů či míst, která jsou spjata s významnými událostmi. Oblast Jizerských hor je často spojována se sporty či různými formami a aktivitami volného času. S ohledem na blízkost Liberce, Německa i Polska se zde projevuje vysoký výskyt počtu sezónních uživatelů území. Velký potenciál skýtá masiv Smrku či Frýdlantská pahorkatina, z hlediska sportovního využití. Zámek Frýdlant by bylo možné daleko více využívat pro společensko kulturní akce, bylo by však zapotřebí zlepšit propagaci této kulturní památky. (Pokorný, 2010). V posledních letech byla otevřena nová zařízení, kde lze trávit volný čas např.: Swieradów- Zdrój v Polsku či Singltrek mezi Novým Městem pod Smrkem a Lázněmi Libverda. Pozvednout společenskou úroveň má rovněž již otevřené Mezinárodní centrum duchovní obnovy v Hejnicích. (Městský úřad Frýdlant, 2010)

Analýza SWOT

SILNÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• areál zámku Frýdlant, národní kulturní památka• památková zóna Frýdlant• potenciál sportovních aktivit, zařízení, vybavení• atraktivní území Jizerských hor, masív Smrku
SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• technický stav památek• nevhodné využívání památek• koordinace péče o lidovou architekturu• propagace a marketing památek i dané oblasti• propojení se zahraničím• nevyužitý potenciál území
PŘÍLEŽITOSTI
<ul style="list-style-type: none">• opravení památek lidové architektury v rámci projektu „Krajiny podstávkových domů“• obnovení styků a přirozených vazeb po otevření hranic• nově vybudované areály (Swieradów Zdrój, nádrž Witka)• vybudování MTZ

Tabulka č. 6 Analýza SWOT, Městský úřad Frýdlant

HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • nevhodné využívání památek (chátrání, zásahy...) • nevhodné využívání území , urbanizační zásahy (z důvodu zachování původního rázu krajiny) • konkurence projektů ať už tuzemských nebo zahraničních • absence spolupráce se zahraničím • obnova MTZ a její rozvoj

Tabulka č. 7 Analýza SWOT, Městský úřad Frýdlant

Hospodářský pilíř

Celá oblast spadá do nejproblémovější části Libereckého kraje. Nachází se zde kolem 80% (Městský úřad Frýdlant, 2010) hospodářsky slabých a ohrožených lokalit, důvodem je útlum zemědělství a textilního průmyslu atd. Tato situace je zapříčiněna úpadkem některých tradičních hospodářských odvětví charakteristických pro tuto oblast (textilní průmysl, zemědělství). V dané oblasti převládá venkovský prostor, kde je nezastavěná krajina s menší hustotou obyvatel a menší intenzitou zástavby (Perlín, 2008) a právě díky tomu má tento region největší potenciál v zemědělském a lesnickém hospodářství. Východiskem z této situace může být podpora průmyslu, investice do lidských zdrojů nebo rozvoj cestovního ruchu (agroturistika a s tím spojený prodej vlastních produktů). (Městský úřad Frýdlant, 2010) Zatím nejvýznamnějším centrem pro cestovní ruch z hlediska kulturních hodnot je Frýdlant. Dalšími hlavními středisky jsou Lázně Libverda nebo Bílý Potok, neboť v Lázních Libverda existuje otevřený lázeňský komplex a v Bílém Potoce se nachází výchozí místo do Jizerských hor. Dosud nevyužitý potenciál skýtají také města Hejnice nebo Nové Město pod Smrkem. Hejnice jsou poutním místem a NMPS je dalším výchozím místem do Jizerských hor a poskytuje možnost dalšího rozvoje sportovních aktivit v okolí města.(Městský úřad Frýdlant, 2010)

Analýza SWOT

SILNÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• potenciál cestovního ruchu a rozvoj alternativního zemědělství• nevyužitá pracovní síla• volné plochy k podnikatelské činnosti
SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• Nezaměstnanost a nedostatek pracovních příležitostí• brownfields- zemědělské, průmyslové• nekvalifikovaná pracovní síla• nedostatečná infrastruktura (cyklostezky)• nevyužitý potenciál zemědělských ploch• zánik dlouhodobě existujících podniků
PŘÍLEŽITOSTI
<ul style="list-style-type: none">• podpora nových podnikatelů a projektů• podpora rekvalifikačních programů a celoživotního vzdělávání• podnikání a rozvoj zemědělské činnosti• rozvoj cestovního ruchu a vybudování MTZ

Tabulka č. 8 Analýza SWOT, Městský úřad Frýdlant

HROZBY

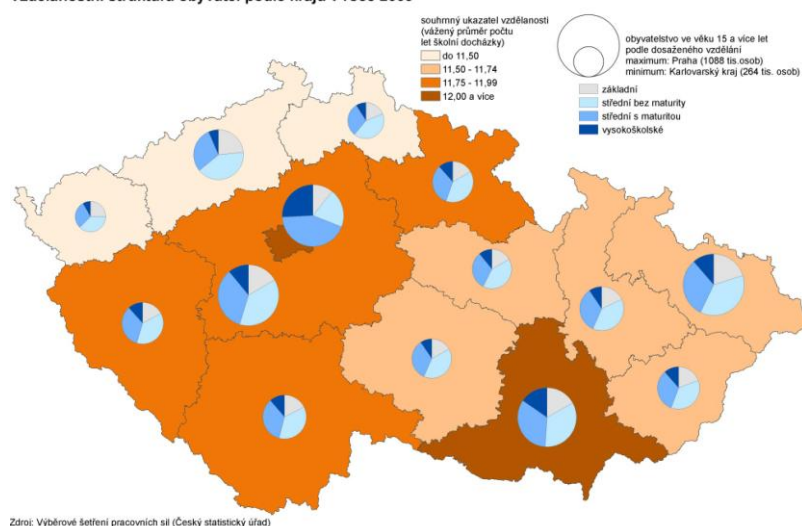
- neřešení situace s nezaměstnaností
- nezájem investorů o podnikání, brownfields
- vývoj trhu (ekonomická situace, trh práce, stárnutí obyvatel)
- odliv turistů z oblasti

Tabulka č. 9 Analýza SWOT, Městský úřad Frýdlant

Společenský pilíř

V oblasti dochází k významnému výkyvu v počtu uživatelů území. Počet trvale žijícího obyvatelstva se takřka nemění. U uživatelů území dochází k vysokým výkyvům v důsledku blízkosti Liberce, sousedství s Polskou republikou nebo Německou spolkovou republikou. S tím je spojený i víkendový odliv obyvatel Liberce do klidnějších oblastí. Je zde i nejvyšší míra nezaměstnanosti v kraji (viz Příloha č. 3). Z hlediska vzdělanostní úrovně patří Liberecký kraj k silnému podprůměru republiky. (viz Příloha č. 4)

Vzdělanostní struktura obyvatel podle krajů v roce 2009

Obr. č. 9 Vzdělanostní struktura podle krajů v roce 2009, Český statistický úřad

Tento fakt jen potvrzuje vysokou nezaměstnanost, nízkou uplatnitelnost na trhu práce a s tím související finanční ohodnocení či zdravotní stav obyvatelstva. Jako hlavní zdravotnické zařízení slouží Nemocnice s poliklinikou ve Frýdlantu. Ta však v posledních letech prochází transformací (zrušení porodnice). V důsledku stárnutí obyvatelstva bude zapotřebí rozvíjet zdravotní péči i sociální služby a také zlepšit dostupnost záchranné služby v zimním období do Krajské nemocnice Liberec. (Městský úřad Frýdlant, 2010)

Analýza SWOT

SILNÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • vysoký počet uživatelů území • růst počtu trvale bydlících obyvatel • příznivá věková struktura obyvatel • existence Nemocnice s poliklinikou Frýdlant, dostupnost Krajské nemocnice v Liberci
SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • nízká úroveň vzdělanosti trvale bydlících obyvatel • zvýšený počet sociálně slabých • zanedbaný nebo neudržovaný domovní fond • počet pacientů na lékaře • omezení nabídky Nemocnice a polikliniky Frýdlant • konkurence Krajské nemocnice

Tabulka č. 10 Analýza SWOT, Městský úřad Frýdlant

PŘÍLEŽITOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • podpora vzdělání • růst počtu uživatelů území • rekonstrukce domovních fondů • specializovaná zdravotnická zařízení s péčí pro širší území (Polsko, Německo)
HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • odliv vzdělané vrstvy obyvatel • zhoršení domovních fondů • úbytek zdravotnického personálu

Tabulka č. 11 Analýza SWOT, Městský úřad Frýdlant

Technologický pilíř

Páteří celého území je silnice I/13 ve směru Liberec – Frýdlant – Habartice. Význam této komunikační tepny se postupně zvyšuje už jenom kvůli možnosti napojení na další komunikace v Polsku nebo Německu nebo v důsledku rozvoje samotného Frýdlantska. Silnice druhých tříd spojují odlehlé lokality, které jsou směřovány na silnici I/13. V zimním období je však častým problémem nesjízdnost Albrechtického sedla. Silnice II/290 vede podél toku řeky Smědé a slouží zároveň jako spojnice Jizerských hor a západních Krkonoš. Silnice třetích tříd mají doplňkový charakter a to především při hranicích, kdy převážně jsou ukončeny slepě. Některé úseky silnic mají nepřehledné křižovatky, v zástavbě bývají zúženy, někde chybí jasné dopravní značení železničních přejezdů. Železniční neelektrizovaná jednokolejná trať ve spojení Liberec – Frýdlant – Habartice v současnosti nedostačuje dopravním nárokům celé oblasti. Dochází zde ke zhoršení obslužnosti. V oblasti Frýdlantska najdeme i několik cyklotras, které mají místní nebo nadregionální význam či dokonce celostátní. Tyto stezky jsou vedeny napříč celým územím. Bohužel nejsou někde v dosahu atraktivních míst nebo jsou vedeny podél

komunikací. Do technické základny celého regionu rozhodně patří i běžecké tratě na svazích Jizerských hor, které jsou v zimní období až masově vyhledávány. Kvalita těchto tratí se neustále zvyšuje ať už pro závodníky nebo rekreační uživatele. Ne všechny obce disponují železničním spojením. Někde železnici nahrazuje autobusová doprava, která je vázána na sídlištní osídlení celé oblasti. Nejpřetíženější jsou spoje z Frýdlantu do Liberce. Počet samotných autobusových zastávek je však dostačující. Do budoucna je důležité zachovat stejná spojení jak autobusem, tak vlakem, ale důležité bude zdokonalit jejich návaznost, případně umožnit jejich přímé kombinace. (Městský úřad Frýdlant, 2010)

Zásobování území pitnou vodou je přímo závislé na vydatnosti srážek. V dnešní době tato kapacita pokrývá dostatečně poptávku po pitné vodě. V srpnu 2010 bylo však území postiženo bleskovými povodněmi a v následujících letech bude nutná revize vodovodů. Pro většinu území platí a bude nutné v budoucnosti vyřešit odvádění a čištění odpadních vod buď napojením na kanalizaci, či individuálně řešit tento problém pomocí domovních ČOV. Pro menší obce, které mají členitý terén, by však v současnosti tyto úpravy byly pro vysoké finanční náklady neefektivní. Problematickým jevem je odtok dešťové vody v obci Višňová, tento jev je přímo závislý na výsypce povrchového dolu Turów. (Městský úřad Frýdlant, 2010)

Analýza SWOT

SILNÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • hustá silniční a železniční síť • množství autobusových zastávek a ustálený počet přepravovaných osob • dostatek pitné vody

Tabulka č. 12 Analýza SWOT, Městský úřad Frýdlant

SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • chybí obchvaty měst • technický stav silniční a železniční sítě • nedostatek finančních prostředků na opravy • oddělení cyklostezek od silničních komunikací • závislost na množství srážek- povrchové vody • ohroženost povrchových vod • nízký podíl kanalizace a napojení obyvatel na ni • negativní vliv povrchového dolu Turów na podzemní vody
PŘÍLEŽITOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • zlepšení kombinací dopravy silniční a železniční • rychlé železniční spojení ve směru na Pardubice • podpora cykloturistiky (odpovídající přepravní vozy) • obnova vodovodních sítí • zvýšení počtu obyvatel na napojení do kanalizace • budování individuálních ČOV
HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • zhoršení dopravní obslužnosti • nedostatek finančních prostředků na opravy nebo rozvoj infrastruktury • zanedbání ochrany zdrojů pitné vody • zhoršení současného stavu podzemních vod ve vazbě na povrchový důl Turów

Tabulka č. 13 Analýza SWOT, Městský úřad Frýdlant

Problematika

Cestovní ruch pro Frýdlantsko/Novoměstsko

Cestovní ruch je jednou z forem, jak pozvednout životní úroveň, kulturní povědomí nebo i rozvoj oblasti. Celé území má vynikající geografickou polohu, leží totiž v blízkosti Trojmezí SRN – ČR – PL a krajského města Liberec. (Městský úřad Frýdlant, 2010)

Frýdlantsko disponuje mnoha kulturně hodnotnými územími např.: archeologická naleziště, památkově chráněné stavby, památkové zóny, lidová stavení. Avšak některé objekty nemají dostatečně zajištěnou údržbu, a proto lze přijít o mnoho architektonicky cenných staveb nebo dokonce i celých architektonicky cenných souborů. Frýdlantsku nelze upřít ani mnoho příležitostí, jak využít daný prostor k volnočasovým aktivitám jak v podhůří Jizerských hor, tak na jejich hřebenech. Můžeme zde však najít i mnoho krajinných hodnot, které jsou zákonem chráněny. Za největší centra lze považovat Frýdlant, Raspenavu, Hejnice, Lázně Libverdu a Nové Město pod Smrkem. Lázně Libverda mají největší rekreační funkci, z hlediska dlouhodobého cestovního ruchu oproti tomu Frýdlant může nabídnout nejvíce služeb. V oblasti dochází k významnému výkyvu v počtu uživatelů území. V zimních měsících jsou nejvíce navštěvovány hřebeny Jizerských hor, naproti tomu v letních měsících jsou uživatelé rozprostřeni po celém území. (Městský úřad Frýdlant, 2010)

Z hlediska materiálně technické základny mají co vylepšovat všechna jmenovaná centra. Z hlediska regionální úrovně je nutné zlepšit především stávající infrastrukturu. Důležité je i zachování průjezdnosti do vnitrozemí v zimních měsících a to bude obzvlášť důležité v případě vybudování Ski areálu Smrk. Je zapotřebí zachovat regionální spoje jak autobusové, tak i vlakové, zviditelnit chaotické značení cyklostezek i turistických cest, vybudovat cyklostezky v celém výběžku a napojit je na stávající Singltrek. Nepříjemná je i absence koupališť či krytého bazénu pro celou oblast, je nutné využít i stávající brownfields k podnikatelské činnosti, která by podporovala další rozvoj území. Řešit bude nutné i lokální prohřešky- nedostatečnou propagaci Zámku Frýdlant, absenci kulturního sálu v Hejnicích i nedostatečnou ubytovací kapacitu s ohledem na klientelu. (Městský úřad Frýdlant, 2010)

Oblast ORP Frýdlant disponuje atraktivním územím, bohužel na kráse mu ubírají neudržované zemědělské pozemky, které krajinářskou hodnotu Frýdlatska výrazně snižují. Ke zlepšení celé situace by mohla napomoci agroturistika a ekologické zemědělství. Některé projekty jsou již realizovány v Jindřichovicích pod Smrkem nebo v Raspenavě. (Městský úřad Frýdlant, 2010)

Provázat co nejvíce forem cestovního ruchu se zahraničím může ještě více napomoci k rozvoji celého Frýdlatského výběžku. (Městský úřad Frýdlant, 2010)

Materiálně technická základna

Jak už bylo řečeno, Frýdlantsko má co nabídnout. V kapitole Cestovní ruch pro Frýdlantsko/Novoměstsko jsou naznačeny některé významné dominanty Frýdlantského výběžku. Ovšem k udržení klientů potřebují obce vybudovat optimální zázemí pro tyto uživatele území. (Galvasová, Binek, Holeček, Chabičovská, Szczyrba a kol, 2008) (Městský úřad Frýdlant, 2010)

Je však důležité si uvědomit, kdo je uživatelem území a jaké má nároky na materiálně technickou základnu (dále MTZ). V NMPS chybí dostatek ubytovacích kapacit. Lázně Libverda jsou v tomto směru na tom lépe, ale tyto ubytovací služby jsou většinou zaměřeny jen na lázeňské hosty a jejich požadavky. (Galvasová, Binek, Holeček, Chabičovská, Szczyrba a kol, 2008)

Sportovci (cyklisté, turisté, lyžaři) mají jiné nároky na ubytovací služby než lázeňští hosté. Sportovně založený uživatel přijel do této oblasti už s jiným motivem, a to aktivně strávit volný čas. Jeho nároky na ubytovací služby jsou jednodušší a s největší pravděpodobností krátkodobé, ale oproti lázeňským hostům vyžaduje i technickou místnost na odložení lyží nebo kol (nebo na jejich údržbu). Dává přednost menším ubytovacím zařízením rodinného typu před ubytovacím komplexem. Často se jedná o několikačlenné skupiny nebo dokonce zájezdy. (Galvasová, Binek, Holeček, Chabičovská, Szczyrba a kol, 2008)

Oproti tomu lázeňský host přijel do lázní většinou za účelem rekonvalescence, nebo využívá krátkodobého wellness pobytu na prodloužený víkend. Délka pobytu u rekonvalescentů se často pohybuje kolem 3 týdnů. Takový zákazník vyžaduje celý

komplex služeb od zdravotní péče, ubytování, stravování, volnočasové aktivity, sportovní, či kulturně-společenské nebo i školní zařízení. Lázně se proto snaží těmto uživatelům vyjít vstříc nabídkou ubytování na vysoké úrovni v jednolůžkových, maximálně v dvoulůžkových pokojích a tím zpříjemnit hostům jejich pobyt. (Městský úřad Frýdlant, 2010), (Galvasová, Binek, Holeček, Chabičovská, Szczyrba a kol, 2008)

Záměrem ke zlepšení celkové situace je udržet klienta v daném území min. 2 nebo 3 dny.

Závěr

Ve své bakalářské práci Lyžařský areál Smrk a trvale udržitelný rozvoj Novoměstska jsem vymezila oblast Novoměstska a ukázala problém LAS z několika různých pohledů. Snažila jsem se postihnout složitost situace kolem LAS a zjistit i dopady případné realizace projektu na oblast Novoměstska jak z pohledu socioekonomického, tak i z pohledu životního prostředí. Uvedla jsem i možnost daného území v jiném projektu (Singltrek pod Smrkem).

Na základě rozhovoru s místními obyvateli byly vytvořeny mentální mapy a pomocí volných rozhovorů byly zjištěny i další problémy tohoto území. V době ukončení mé bakalářské práce už pro obyvatele tohoto regionu už problematika LAS není aktuální zabývají se totiž jinými pro ně současnosti důležitějšími problémy jako je: nezaměstnanost, dostupnost služeb v oblasti dopravy, bankovníctví atd. Při realizaci práce své práce jsem dále zjistila, že materiálně technická vybavenost pro LAS není vhodná ani v Lázních Libverda ani v NMPS.

Celá tato oblast patří k nejproblémovějším oblastem v Libereckém kraji z hlediska úrovně vzdělanosti obyvatel. V jejím důsledku je zde i velkým problémem vysoká míra nezaměstnanosti, již však způsobují i jiní činitelé, které jsem rovněž ve své práci zmínila. Jedná se o venkovský prostor, kde tradiční průmysl zanikl a nebyl ničím nahrazen. Vzniklá řada opuštěných továrních a zemědělských objektů se postupem času změnila na tzv. brownfields, které i nadále chátrají a stávají se postupně ekologickou zátěží. Frýdlatnsko však má do budoucna ohromný potenciál pro místní malé a střední podnikatele, pro rozvoj agroturistiky či pro produkci biopotravin. Záleží jen na místních obyvatelích, zda a jak těchto možností dokáží využít.

Seznam použitých zdrojů

Knižní

- DEMEK, J; MACKOVČIN, P. *Zeměpisný lexikon ČR : Hory a nížiny*. Brno : Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2006. 582 s. ISBN 80-86064-99-9.
- GALVASOVÁ, Iva, et al. *Průmysl cestovního ruchu*. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj, 2008. 264 s.
- HAVRÁNKOVÁ, Anna. *Kronika Lázní Libverda* . 2010.
- HUŠEK, Jiří. „Kauza Smrk“ na konci roku 2009. *Zpravodaj Správy CHKO Jizerské hory*. 2009, s. 4.
- HUŠEK, Jiří. Skiareál na Smrku - fantazie, nebo skutečnost?!. *Časopis Krkonoše - Jizerské hory*. 2007, s. 30-31. Dostupný také z WWW: <http://krkonose.krnep.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=6724&Itemid=2>.
- CHALOUPSKÝ, J, et al. *Geologie Krkonoš a Jizerských hor..* Praha : Ústřední ústav geologický Academia, 1989. 288 s.
- KARPAŠ, R; ANDĚL, R. ;a kol., *FRÝDLANSTKO- MINULOST A SOUČASNOST KRAJE NA ÚPATÍ JIZERSKÝCH HOR*. Liberec : Nakladatelství 555, 2002. 241 s. ISBN 80-86424-18-9.
- KARPAŠ, Roman, a kol. *Jizerské hory : O mapách, kamení a vodě*. Liberec : Nakladatelství RK, 2009. 579 s. ISBN 978-80-87100-08-0.
- KERZELOVÁ, Blanka. *Charakteristika klimatu hejnické kotliny*. Liberec : Sborník Severočeského muzea-přírod. vědy, 1987.
- KERZELOVÁ, Blanka. *Charakteristika klimatu v Novém Městě pod Smrkem*. Liberec : Sborník Severočeského muzea-přírod. vědy, 1986.

- KERZELOVÁ, Blanka. *Větrné poměry a znečištění vzduchu ve Frýdlantské pahorkatině a Jizerských horách*. Praha : Universitatis Carolinae, 1979.
- KUHNNOVÁ, Kateřina. *Inventář Lázní Libverda*. Liberec : Státní okresní archiv v Liberci, 2002.
- LACINOVÁ, H; KOLÍN, P; POKORNÝ, J. *Sdružený inventář Nové Město pod Smrkem*. Liberec : Státní okresní archiv v Liberci, 1995. 114 s.
- MACKOVČIN, P; SEDLÁČEK, M; KUNCOVÁ, J. *Liberecko : Chráněná území ČR*. Praha : Agentura ochrany přírody a krajiny, 2002. 331 s. ISBN 80-86064-43-3.
- MOLÁK, Josef. *Ročenka Jizersko-ještědského horského spolku*. Liberec : Jizersko-ještědský horský spolek, o.s., 2009. Z historie skoků na lyžích v Novém Městě pod Smrkem, s. 311.
- MOTEJL, Otakar. Státní správa u schvalování areálu na Ještědu selhala. *Veřejný ochránce práv*. 2008, ss, s. 1-2. Dostupný také z WWW: <http://www.ochrance.cz/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2011/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=101307&cHash=d2299ca47445b222c19104f349a9a424>.
- NÁDENÍK, Karel. *Smrk Král Jizerských hor*. Liberec : Roman Karpaš, 2008. Zimní sporty na Smrku, s. 87-90.
- PROKOPOVÁ, Milada. Na Smrku chtějí obří lyžařský areál. *Mladá fronta dnes*. 2. března 2005, s. C3.
- QUITT, E. *Klimatické oblasti Československa*. Brno : Academia, 1971. 74 s.
- STRÁNSKÝ, Jan. Jizerské hory bych propojil lanovkami. *Mladá fronta DNES : Liberecký kraj*. 14. února 2004, s. C3.
- VÁVRA, Aleš. Ski areál na Smrku má naději. *Liberecký deník*. 2008, Dostupný také z WWW: <<http://www.silvarium.cz/zpravy-z-oboru-lesnictvi/ski-areal-na-smrku-ma-nadeji-liberecky-denik>>.

- VLČEK, V. *Vodní toky a nádrže*. Praha : Academia, 1984. 315 s.

Internetové

- *Česká informační agentura životního prostředí : Udržitelný rozvoj* [online]. 2008 [cit. 2011-06-22]. Dostupné z WWW: <[http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFHV0HSB](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFHV0HSB)>.
- *Český hydrometeorologický ústav : pobočka Ústí nad Labem* [online]. 2010 [cit. 2011-06-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.chmuul.org/aktuality/2010-08-povodne/>>.
- *ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD Středočeský kraj : Vzdělanostní struktura obyvatel podle krajů v roce 2009* [online]. 2009 [cit. 2011-06-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/itisk/18002C87A9>>.
- DAVIS, Dafydd; KVASNIČKA, Tomáš; HERMANOVÁ, Hanka. *Posouzení potenciálu pro rozvoj sítě stezek pro terénní cyklistiku v Novém Městě pod Smrkem a Lázních Libverda : Studie proveditelnosti* [online]. 2008 [cit. 2011-06-22].
- *ekolist.cz* [online]. 21. října 2005 [cit. 2011-04-02]. Stane se Smrk novým centrem zimních sportů na Frýdlantsku?. Dostupné z WWW: http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/tiskove-zpravy/stane-se-smrk-novym-centrem-zimnich-sportu-na-frydlantsku?apc=/cz/zpravodajstvi/tiskove-zpravy/stane-se-smrk-novym-centrem-zimnich-sportu-na-frydlantsku&nocache=invalidate&sh_itm=a77f0aacfb883cb0c4f09d6bdd4bb403&add_disc=1.
- HYNEK, HYNEK. *Envigogika : Trvalá udržitelnost Deblínska: Vzdělávací projekt* [online]. 2009 [cit. 2011-06-22]. Dostupné z WWW: <http://www.envigogika.cuni.cz/index.php/cz/?option=com_content&view=article&id=317:trvala-udritelnost-deblinska-vzdlavaci-projekt&catid=76&Itemid=77>.
- HYNEK, Alois. In *Stanovisko k projektu Lyžařský areál „Smrk“* [online]. Liberec : SIAL architekti a inženýři spol. s r.o., 2005 [cit. 2011-06-22].

- HYNEK, Alois; SVOZIL, Břetislav. Mentální mapy lokalit. In *Aa* [online]. Brno : Geografický ústav, 2008 [cit. 2011-06-22].
- *IDNES.cz* [online]. 18. května 2008 [cit. 2011-04-02]. Češi se o lanovku na Smrk prou, Poláci ji už staví . Dostupné z WWW: <http://cestovani.idnes.cz/cesi-se-o-lanovku-na-smrk-prou-polaci-ji-uz-stavi-fth-igcechy.asp?c=A080515_155525_igcechy_tom>.
- KŮRKA, Antonín; VONIČKA, Pavel; PUDIL, Martin. *Souhrn Botanického a zoologického průzkumu : severních a severozápadních svahů masivu Smrk v Jizerských horách* [online]. Liberec : Jizersko-ještědský horský spolek, o.s., 2004-2011 [cit. 2011-06-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.horskyspolek.cz/jizerske-hory/smrk/33-socioekonomicka-studie-mikroregionu-frydlantsko/>>.
- *Liberecký deník.cz* [online]. 30.3.2008 [cit. 2011-04-02]. Ski areál na Smrku má novou naději. Dostupné z WWW: <http://liberecky.denik.cz/zpravy_region/ski-areal-na-smrku-ma-novou-nadeji20080330.html>.
- *Liberecký kraj : Mapové přílohy* [online]. [cit. 2011-06-22]. Dostupné z WWW: <<http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page3423>>.
- *Mapy LK : Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje*. [online]. 2011 [cit. 2011-06-22]. Dostupné z WWW: <<http://maps.kraj-lbc.cz/mapserv/prvkuk/dokumenty/ekologie.htm>>.
- *Město Frýdlant* [online]. 11.11. 2010 [cit. 2011-04-02]. Územně analytické podklady. Dostupné z WWW: <<http://mesto-frydlant.cz/cs/mesto-frydlant/uzemni-planovani/uzemne-analyticke-podklady.html>>.
- *Ministerstvo kultury : Ústřední seznam kulturních památek ČR* [online]. Ministerstvo kultury, 2007 [cit. 2011-06-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/pamatkovy-fond/pamatkovy-fond/ustredni-seznam-kulturnich-pamatek-cr-775/>>.

- *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2008 [cit. 2011-03-31]. Venkov, typologie venkovského prostoru. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/odbor/reforma/perlin.pdf>>.
- PAZDERSKÝ, Jiří; MESČERJAKOV, Viktor; VIŠŇÁK, Richard. *Jizersko-ještědský horský spolek* [online]. 2008 [cit. 2011-06-22]. Dostupné z WWW: <http://www.horskyspolek.cz/images/smrk_priroda.jpg>.
- POKORNÝ, Filip; LAMKOVÁ, Jana. *Závěrečná zpráva Frýdlant* [online]. 2010 [cit. 2011-06-22].
- *PROGRAM ROZVOJE CYKLISTICKÉ DOPRAVY : V LIBERECKÉM KRAJI PRO OBDOBÍ 2008 - 201* [online].: Centrum dopravního výzkum, 2008 [cit. 2011-06-22]. Dostupné z WWW: <http://www.kraj-lbc.cz/public/doprava/program_rozvoje_cyklisticke_dopravy_1_71_c5cb3e8e90.pdf>.
- *Singltrek pod Smrkem* [online]. 2010 [cit. 2011-06-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.singltrekpodsmrkem.cz/cs/co-je-singltrek>>.
- *Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko* [online]. SPF Group, v. o. s., 2007 [cit. 2011-06-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.horskyspolek.cz/jizerske-hory/smrk/33-socioekonomicka-studie-mikroregionu-frydlantsko/>>.
- VÁGAI, Tomáš. *SUBJEKTIVNÍ VNÍMÁNÍ PERIFERNOSTI NA PŘÍKLADOVÉM ÚZEMÍ REGIONU FRÝDLANTSKA* [online]. Brno : Geografický ústav, 2008 [cit. 2011-06-22].
- VIŠŇÁK, Richard. *Souhrn Botanického a zoologického průzkumu : severních a severozápadních svahů masivu Smrk v Jizerských horách* [online]. Liberec : Jizersko-ještědský horský spolek, o.s., 2004-2011 [cit. 2011-06-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.horskyspolek.cz/jizerske-hory/smrk/33-socioekonomicka-studie-mikroregionu-frydlantsko/>>.

Fotografie

- Jiří RAK, 2010
- NAVI ABDAVSEN,. *SMRK, nejvyšší hora Jizerských Hor z Ořešniku, v údolí Bílý Potok* [online]. 2010 [cit. 2011-06-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.panoramio.com/photo/43498041>>.
- V0174. *Měděnec* [online]. 2010 [cit. 2011-06-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.panoramio.com/photo/31034088>>.

PŘÍLOHY

Obsah

Příloha č. 1	2
Příloha č. 2	6
Příloha č. 3	11
Příloha č. 4	12
Příloha č. 5	13
Příloha č. 6	14
Příloha č. 7	15
Přílohy č. 8 až 24 vloženy volně, 16 pouze v tištěné podobě	

Příloha č. 1

Vokatý: Jizerské hory bych propojil lanovkami

Rozhovor DNES

Bedřichov - Postavit lanovku z Jablonce na Černou Studnici, další lanovovou dráhu z Liberce do Bedřichova a obří lyžařské středisko na jizerskohorském Smrku by chtěl sedmasedmdesátiletý Zdeněk Vokatý z Bedřichova. Bývalý trenér sjezdařů, velký lyžařský nadšenec a jeden z průkopníků budování sjezdovek i vleků, říká, že v Jizerských horách leží ladem stamiliony korun. "První lyžařský vlek, byl to spíš takový naviják, jsme před více než padesáti lety postavili v Tanvaldu pod českošumburskou silnicí. Dnes si myslím, že jde jen o to povzbudit cestovní ruch, nebát se změn a velkých plánů a zvednout ze země ty stamiliony a stovky nových pracovních míst, které se nám v Jizerských horách nabízejí. Někdo si o mně možná bude myslet, že jsem fantasta, ale já věřím, že Jizerské hory čeká velký turistický rozvoj," říká Zdeněk Vokatý ve své chalupě, která leží přímo na jedné z bedřichovských sjezdovek.

Spolu s kolegy máte vypracovanou studii, podle které by na Smrku v Jizerských horách mělo vyrůst velkolepé zimní středisko, možná jedno z největších v celé republice. Jak má vypadat?

Není to žádná velká novinka. Takové plány existují už desítky let, ještě z dob, kdy jsem byl lyžařským trenérem z povolání a vedl jsem lyžařskou základnu v Jablonci nad Nisou. Bohužel se zatím nepovedlo tyto plány uskutečnit, přitom by přivedení turistického průmyslu do Nového Města pod Smrkem bylo pro město a široké okolí velkým impulzem. Vydělali by na tom místní hoteliéři, hostinští, majitelé penzionu a jistě by se výrazně díky novým pracovním příležitostem snížila nezaměstnanost. Je to region rychle přístupný z Polska i Německa, takže o klientelu by jistě nouze nebyla.

Co by konkrétně na Smrku mělo podle vás vzniknout?

Pokud to shrnu stručně, pak by na Smrku, který je k tomu ideální horou se sedmisetmetrovým převýšením, měly vyrůst na severní straně dvě sedačkové lanovky a dvě nebo tři nové sjezdovky. Ty plány existují už několik desítek let, ale i já jsem měl mezitím jiné starosti, takže se je nepodařilo dotáhnout do konce. Přiznejme si, že v

minulosti navíc na Smrku nebyly ideální sněhové podmínky. Pro sjezdové lyžování měla dostatek sněhu jen horní polovina hory. To se ale nyní díky moderním technologiím na výrobu technického sněhu změnilo, takže vybudování lyžařského střediska na Smrku nic nestojí v cestě. Vody pro výrobu umělého sněhu je tam dostatek. Před časem jsme proto tuto myšlenku oživil, já jsem zavolaal na radnici do Nového Města pod Smrkem a vysvětlil, že podobé plány existují. Reakce byla poměrně vstřícná, takže uvidíme.

Ekologům a lesníkům se však takové plány asi líbit nebudou.

Hektary lesů, které by areálu padly za obět', se přece dají vysázet jinde. Já mám přírodu velmi rád, proto žiju na kopci v Beřichově. Pokud ale ustoupí část lesa sjezdovkám, tak se podle mě nic hrozného nestane. Vždyť ty svahy jsou pak udržované nejen v zimě, ale i v létě. Sekají se, jsou tam i pastviny a životní prostředí se vybudováním lyžařského střediska neznehodnotí. Já nejsem ten, který by chtěl likvidovat stromy a přírodu. Myslím, že mnohem větší škody než lyžař napáchá na přírodě bagr lesníků při těžbě. Příroda je tady pro všechny lidi. Myslíte si, že lyžaři krajině škodí? Nedělají hluk, nesmrdí a z vlastní zkušenosti vím, kolik radosti lyžování člověku dá.

V Jablonci uvažují o stavbě zhruba tříkilometrové lanovky od novoveského koupaliště na Černou Studnici, v jejímž okolí by měly vzniknout nové sjezdovky. U zrodu této myšlenky jste před lety také stál.

Ano, někdy před čtyřiceti lety jsme hledali možnosti, kde bychom mohli trénovat. Na Černé Studnici to nakonec nedopadlo a my jsme později vybudovali areál na Tanvaldském Špičáku. Černá Studnice byla pro náš záměr nevhodná, protože tam byl zdroj pitné vody pro Jablonec. Nyní ale město bere vodu ze Souše a výstavbě areálu na Černé Studnici již nic nebrání. Může tam vzniknout nejkrásnější lyžařské městské středisko v České republice. Výstavba lanovky a sjezdovek by jistě stály obrovské množství peněz, ale myslím si, že by se městu určitě vrátily. Podobným areálem se nemohou pochlubit nikde jinde a pro Jablonec a okolí by to bylo velké lákadlo. Na Černé Studnici by kromě lyžování navíc mohli rekreatanti využívat i bývalou, asi 3,8 kilometrů dlouhou sáňkařskou dráhu. Tu chceme také obnovit. Dráha je kvalitní, přestože vede i v úseku, kde je dnes silnice. Tam ale stačí vystavět krátký tunel a máme velkou zábavnou atrakci. Lidé se sáňkami vyjedou lanovkou nahoru a dolů se spustí skoro čtyři kilometry na saních. Lanovku využijí nejen

sjezdaři či sánkaři, ale i běžkaři a pěší turisté. Nahoře z černostudničního hřebenu je krásný výhled nejen na Jizerské hory a Krkonoše, ale i do Českého ráje. Návrh, který jsme kdysi vytvořili, nyní rozšířili naši nástupci, kteří samozřejmě počítají i s využitím moderní techniky pro výrobu technického sněhu. V okolí Černé Studnice by tak mohla vzniknout spousta nových lyžařských svahů i na jižních stránkách z Hutě i ze Zásady.

Máte podobné plány i s Libercem?

Především by se měla v Liberci udělat věc, která tam stále chybí a o které hovořím celý život, tedy kabinová lanovka do Bedřichova, která by v zimě vozila do hor lyžaře a v létě cyklisty. Zároveň by fungovala jako ekologický prostředek hromadné dopravy a horám by se ulevilo od aut. Z Jizerek bychom udělali jednoduchou turistickou cestu, po které by se lidé mohli dolů do Liberce vracet jak na sjezdovkách, tak na běžkách. Skutečně mě mrzí, že Liberec - stotisícové hlavní město Sudet - dosud něco takového nemá. Pravda je, že Liberec chtěl kdysi stavět sedačkovou lanovku z Lidových sadů od tramvaje nahoru. Tehdy by ale vedla trasa nad střelnici vojáků, kteří s tím nesouhlasili. Dnes už nic takového nevádí a první mezistanice kabinové lanovky by mohla být třeba na Rudolfově. Lanová dráha by umožnila vydat zákaz vjezdu osobním automobilům do Jizerských hor, samozřejmě s výjimkami. Byl by tady čistší vzduch, ušetřili bychom hodně parkovacích míst. Uznávám, že jsou to hodně velkolepé plány, ale nikoliv nereálné. Je třeba nedívat se pouze na špičku vlastního nosu, ale daleko dopředu, třeba do období za třicet nebo padesát let.

A co váš domovský Bedřichov?

Také tady je třeba investovat. Většina zdejších vleků je už třicet až pětatřicet let stará. Už dávno měly být ve šrotu. Podle mého názoru také měla například na Královku dávno vést sedačková lanovka i slalomový svah a turistická sjezdovka. Lanová dráha by umožnila opět zakázat na Královku vjezd kouřícím autům, kterých tam dnes jezdí bohužel stovky. Lanovku už jsem tady chtěl kdysi postavit, ale někteří lidé proti tomu sepisovali petice, říkali, že chci zadrátovat Jizerské hory a podobné nesmysly.

Na druhou stranu většina sjezdařů dnes přijíždí do hor vlastními automobily. Pokud jim nabídnete nové svahy a lanovky, nezhorší to ještě už tak špatnou dopravní situaci v horách?

Na to také máme recept, byť se musím přiznat, že už je hodně roků starý a nejsem si jistý, jestli by šel použít ještě dnes. Plánovali jsme na loukách u Rychnova vybudovat velká odstavná parkoviště. Vždyť není třeba, aby lidi parkovali až přímo v Jizerských horách. Pak by však bylo nutné nabídnout rekreantům do hor přijatou dopravu. Hromadnou dopravou bychom je dostali do Jablonce a odtud pak z Ostrého rohu kabinovou lanovou dráhou na Bedřichov. Víím, že to zní hodně fantasticky, ale není důvod se držet při zemi.

Podívejte se do Alp. Já víím, jak vypadali před padesáti lety, byly tam polorozbořené chalupy a po krajnicích silnic tekla močůvka. A podívejte se třeba do francouzských Alp dnes. My přitom nejsme horší než Francouzi nebo Rakušané. Máme, pravda, jiné klimatické podmínky a menší hory, ale infrastrukturu můžeme vybudovat na stejné úrovni. Pro masu rekreačních lyžařů jsou Jizerské hory naprosto ideální.

Myslíte, že je nutné tak intenzivně rozvíjet a rozšiřovat lyžařská střediska v Jizerských horách? Bude sem vůbec v budoucnu přijíždět dost turistů?

Bezesporu. Čím dál více lidí bude mít čím dál více volného času, který budou chtít využívat aktivně, třeba právě na lyžích. Ukažte mi lepší místo pro nasbírání nových sil a energie do každodenního života, než jsou hory.

Plány Vokatého Jablonce zaujaly

Plány na stavbu lanovky na Černou Studnici zaujaly jablonecké radní. "Nástupní zastávka v Jablonci má být u novoveského koupaliště, na zhruba tříkilometrové trase by pak podle studie měla být zhruba v polovině jedna zastávka," vysvětlil jablonecký místostarosta Petr Karásek. Jablonečtí radní zatím nemají spočítané, kolik by lanovka stála a není ani zřejmé, jestli by měla být spíše kabinová, nebo čtyřsedačková. "Ten projekt je ve zcela úvodní fázi."

Foto: PRŮKOPNÍK LANOVEK A VLEKŮ. Zdeněk Vokatý z Bedřichova patří mezi průkopníky budování sjezdovek, vleků a lanových drah v Jizerských horách.
FOTO: JAN STRÁNSKÝ

Příloha č. 2

Stanovisko k projektu Lyžařský areál „Smrk“ (LAS)

Hlavní projektant: SIAL architekti a inženýři spol. s r.o., Liberec

Vedoucí projektu: Ing. Zdeněk Dřevěný

Termín zhotovení projektu: listopad 2005

Autor stanoviska: Doc. RNDr. Alois Hynek CSc. (PřF MU – Brno, PedF TU – Liberec)

1. Předložené stanovisko nenahrazuje procedury EIA, SEA, marketingové hodnocení a další možné přístupy. Vychází z osobní zkušenosti zahrnující i terénní průzkum přímo v prostoru hory Smrk (1124 m.n.m.) spojenou s diskusemi se zástupci veřejné správy (obce Nové Město pod Smrkem, Lázně Libverda a Frýdlant) a orgánů ochrany přírody (CHKO Jizerské hory) o poslání, umístění a využívání LAS. Namísto jednoznačně kladného či záporného stanoviska jde o přístup, který v zásadě podporuje projekt, nicméně upozorňuje na některá možná úskalí jeho uskutečnění. Neopírá se o žádné politické, podnikatelské ani jiné zájmové skupiny, ale jen o autorův úhel pohledu.
2. Základním východiskem posouzení projektu je skutečnost, že jde o Chráněnou krajinnou oblast (CHKO) Jizerské hory, která má legislativně daná pravidla využívání území, jež je nezbytné plně respektovat. Spolu s CHKO jsou v prostoru plánovaného LAS druhým významným aktérem Lesy ČR. s.p. zastoupené v tomto území Lesní správou Frýdlant v Čechách. Třetím významným aktérem jsou obce, na jejichž katastrech by měl být LAS umístěn. Tyto aktéry můžeme zařadit do kategorie hlavních 'placeholders' a v dalším kroku je možné rozlišit menší vlastníky či uživatele území v navrženém LAS. Hlavním aktérem prosazení LAS je Svazek obcí SMRK (Nové Město pod Smrkem, Lázně Libverda a Frýdlant v Čechách). Pro úplnost je nezbytné zmínit další dvě významné skupiny – perspektivní uživatelé LAS a ti, kteří budou dotčení provozem LAS. Nelze opomenout i turistický region Jizerské hory, nadace usilující o zachování a zlepšení stavu Jizerských hor, místní akční skupiny,

mikroregiony, horské spolky aj. Mezi dotčenými/zainteresanými je také významná skupina podnikatelských subjektů, které mají jednoznačně kladný vztah k realizaci LAS a počítají s vlastním marketingovým využitím LAS, především nabídkou svých služeb pro uživatele LAS. Tato záležitost je víceméně jen ve stádiu úvah, protože chybí marketingová studie, která je ale v současnosti zpracovávána.

3. Tím jsme se dostali k základnímu smyslu celého projektu: rozhybání rozvoje území, ekonomické oživení, nabídka nových pracovních míst/řešení nezaměstnanosti, tedy důvody především ekonomické. To je z hlediska současného ekonomického postavení celého regionu Frýdlantsko nepochybně krok správným směrem. Otázkou je reálný socioekonomický dopad projektu LAS, který musí být stanoven promyšleně a vycházet z marketingové studie. Předběžné terénní šetření naznačuje, že nejen podnikatelé, ale i mnozí místní obyvatelé by projekt přivítali.
4. Socioekonomický kontext však není až tak jasný. V současné době probíhá nový rozvoj Ještědského lyžařského areálu pro FIS mistrovství světa v klasickém lyžování - NORDIC WSC Liberec 2009 a byť jde o klasické lyžování, zatímco v LAS má jít o sjezdové lyžování, přece zde jde v případě Ještědu o zdatného soupeře, protože na Ještědu jsou i sjezdové tratě, které nepochybně nezůstanou opomenuty – rekonstrukce zahrnuje celý lyžařský areál Ještědu. Dalším možným konkurentem je polský Świeradów Zdroj, kde dochází k obdobně nejistému vývoji v přístupech k rozvoji horského území. Navíc by si projekt LAS zaslouhoval řešení návazností na lyžařské areály na jižní straně Jizerských hor a prostoru Harrachova. Tím ale není řečeno, že jde jen o konkurenci, je možná kooperace a propojení služeb zmíněných lyžařských areálů v rámci rozvoje cestovního ruchu, což by vyžadovalo nový podnikatelský záměr řešící možnost překonání koncentrací návštěvníků např. jen v Krkonoších.
5. Velkou otázkou je sociální kapitál v dotčených obcích LAS, který se sotva zlepší realizací tohoto projektu. Znamená to však nikoliv konec projektu LAS, ale naopak

nezbytnost hlubšího promyšlení návaznosti na další projekty zejména zaměřené na rozvoj lidských zdrojů v cestovním ruchu, vzdělávání pro náročnější profese než jsou jen obsluhy, protože jeden projekt nestačí k zásadní socioekonomické proměně střední a východní části Frýdlantska. Jde např. o období, kdy není sněhová pokrývka apod.

6. Projekt LAS nesporně představuje potenciálně zřetelný zásah do přírodních krajinných ekosystémů CHKO Jizerské hory a do lesních kultur území. Jak je v bodě 1 uvedeno, v tomto stanovisku nejde ani o EIA nebo o SEA, nýbrž o předběžný pohled na ekologické souvislosti projektu LAS. Proto uvedeme především možné zmírnění dopadů (*mitigating*) na krajinné ekosystémy a budou zmíněny rovněž některé novější pohledy využívání krajinných ekosystémů:
 - a. V žádném případě nesmí dojít k likvidaci či trvalému poškození těch segmentů krajiny, jež jsou zařazeny v režimu zvýšené ochrany přírody a krajiny - NATURA 2000, např. ptačí oblasti Jizerských hor. Dále jsou to přírodní památky – Klečovitě na Smrku, Na Kneipě, U posedu aj., jež jsou v sousedství plánovaného LAS, což klade vysoké nároky na plánování a bezpečnost LAS.
 - b. Prostor LAS je významný z hlediska genových zdrojů dřevin - smrk, buk, jeřáb, jedle, olše aj., horské kleče, tudíž nesmí dojít k jejich zničení či narušení. Na svazích hory Smrk je značná genová diverzita dřevin a křovin, která by měla být respektována jako chráněné území a je zásluhou Lesů ČR, že je spíše udržují pro tuto biodiverzitu než pro produkci dřevní hmoty. Toto unikátní území bude v případném budování LAS vyžadovat zvláštní pozornost ve vztahu ke stabilitě svahů a jeho možné erozi.
 - c. Je nezbytné vzít v úvahu právě rizikové (ohrožené) nestabilní suťové svahy na svazích Smrku, jež představují riziko pro samotnou stavbu z hlediska základů nosných sloupů.
 - d. Důležité je udržení kompaktnosti lesů, která tlumí působení větru, což znamená, že šíře odlesněných pruhů by měla být provozně co nejmenší.
 - e. Není však možné absolutizovat roli lesa v navrhovaném LAS, pozornost si zaslouží i nelesní segmenty krajiny, jež mají vysokou biodiverzitu na rozdíl od

smrčín. To znamená, že i louky, křoviny jsou stejně ekologicky důležité jako lesy.

- f. Zvláštní pozornost si zasluhují mokřady a vodní toky s jejich břehovými a nivními porosty, které budou zcela určitě LAS dotčeny. Proto je nezbytné doporučit zvláštní pozornost těmto krajinným ekosystémům v hodnocení EIA/SEA. Lze však citlivým přístupem zmírnit ekologické dopady LAS, aniž by to mělo výrazný negativní dopad na územní či ekonomický rozsah plánovaného areálu.
- g. Severozápadní expozice svahů Smrku představuje nebezpečné nárazové návětrí vpádů arktického vzduchu spojeného s intenzivními dešťovými i sněhovými srážkami.
- h. V celém projektu LAS lze rozlišit tři základní výškové stupně – nejvyšší (nejrizikovější) je na vrcholu Smrku, jehož se zamýšlený LAS dotýká pouze okrajově, střední je významný hydrologicky a produkcí dřeva, zatímco nejnižší je důležitým tlumivým územím (*buferovým*) mezi lidskými sídly a lesním masívem Jizerských hor. Tyto tři stupně lze dále jemněji členit, nicméně je nutné respektovat jejich krajinnou ekologickou specifičnost a nebrat celé území jako homogenní území.
- i. V krajině LAS jde o průnik dvou odlišných prostorových geometrií – *přírodní*, která zahrnuje především údolí se hřbety a *lidské*, která zahrnuje funkční plochy využívání přírody, sídla a technickou infrastrukturu, která by neměla narušovat přirozený odtok vody bez rozvoje antropogenní (člověkem způsobené) akcelerované eroze, akceleraci svahových procesů a omezování biodiverzity krajiny.
- j. Nový antropogenní reliéf (tvary reliéfu) LAS by se měl co nejméně odlišovat od přirozených tvarů reliéfu tzn. že by měl co nejvíce respektovat vzhled krajiny.
- k. Velmi důležitý je nepochybně nový krajinný ráz, který projektem LAS může vzniknout. Předložený projekt vytváří sice nový krajinný ráz, ale je akceptovatelný, pokud nepodlehne historické nostalgii. Svým způsobem může být novou budoucí krajinnou dominantou, byť bude zpočátku mnohými

jistě přijímána jako kontroverzní či dokonce jako negativní. Je nezbytné zdůraznit, že jde o sociální konstrukci reality, která by měla projít posouzením v rámci širokého spektra dotčených subjektů s důrazem na tu skutečnost, že rozlišování na subjektivní a objektivní je zde zcela falešné.

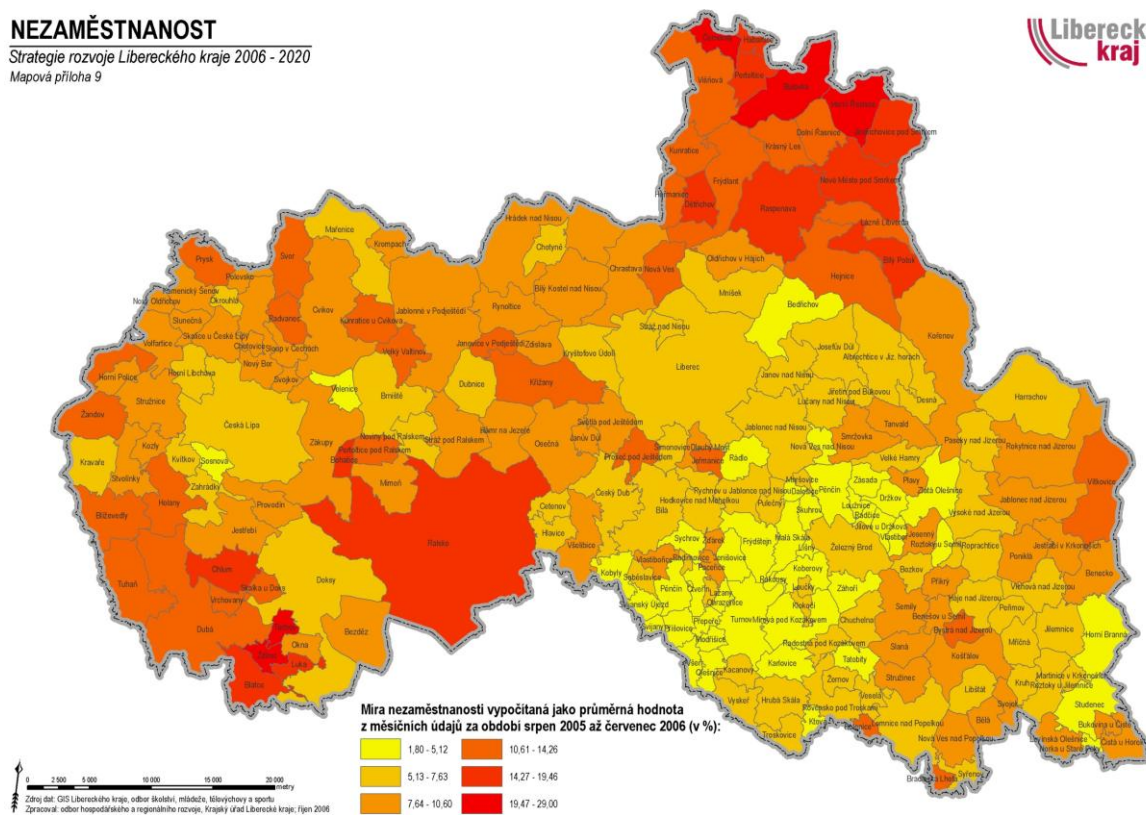
1. měl by být řešen v širším kontextu, např. rozvoj navazujících služeb - stravovací, ubytovací kapacity, osobní doprava hromadná, individuální apod., sociální otázky - vzdělávání, volný čas obyvatel (i turistů) vyplněný nejen lyžováním
-
7. Předložený projekt LAS je a bude dále přijímán jako kontroverzní, což neznamená, že je špatný. Jeho další projednávání by mělo být založeno na diskurzu, jehož by se měli zúčastnit podílející se aktéři, tedy *shareholders* (obce, CHKO Jizerské hory, Lesy ČR, Turistický region Jizerské hory, podnikatelské subjekty, energetici (?) atd.), aktéři umístění v akčním prostoru projektu - *placeholders* (obce, CHKO Jizerské hory, Lesy ČR, Turistický region Jizerské hory, LK, MŽP ČR, také však chalupáři apod.) a zainteresovaní aktéři (vědomí i nevědomí) - *stakeholders* (investoři, poskytovatelé dotací – LK, ČR, EU, obce, Turistický region Jizerské hory, NNO, podnikatelské subjekty, široká veřejnost i např. pravidelně dojíždějící návštěvníci atd.) spolu se zástupci státní správy a samosprávy zejména ze Svazku obcí Smrk. Je nezbytné počítat s potenciálně velmi kontroverzní rolí médií a jejich silným vlivem na vytváření názorů široké veřejnosti. Záleží na přerámování tématu LAS v dotčených obcích, docenění role expertů, vyloučení korupce a pokud nedojde k názorové shodě v kauzálním (příčinném) řetězci účelu LAS (výnosy, udržitelnost a další cíle), tak celý projekt bude nutné odložit k projednání v budoucnosti, pokud o něj bude ještě zájem. Dalším krokem, vzhledem ke složitosti tématu, by mělo být uplatnění principů komunitního plánování, participace veřejnosti a deliberativní demokracie (demokracie založená na uvážném projednávání za účasti všech zainteresovaných subjektů) spočívající v komunikaci samosprávy a iniciativ.

Příloha č. 3

NEZAMĚŠTNANOST

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 - 2020

Mapová příloha 9

Zdroj: Liberecký kraj

Příloha č. 4

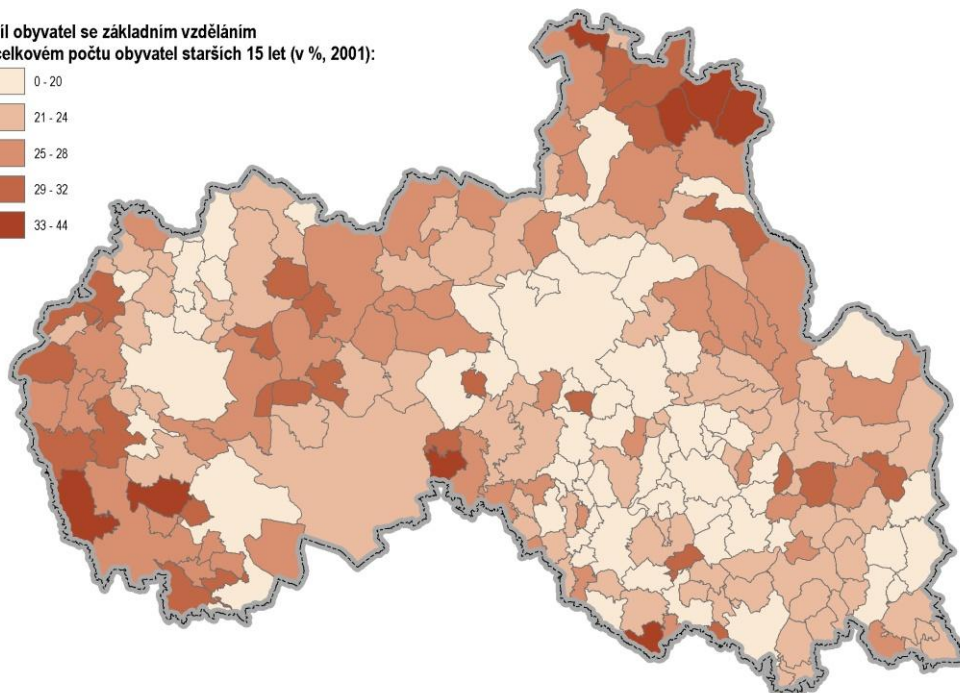
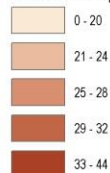
VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 - 2020

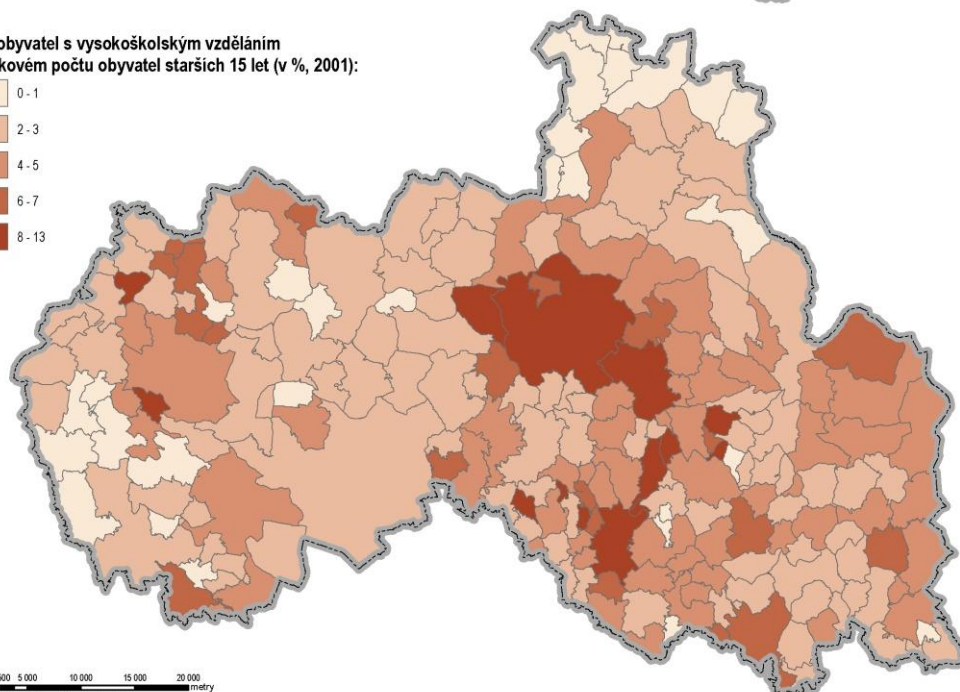
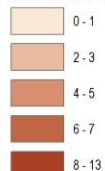
Mapová příloha 8

Podíl obyvatel se základním vzděláním
na celkovém počtu obyvatel starších 15 let (v %, 2001):

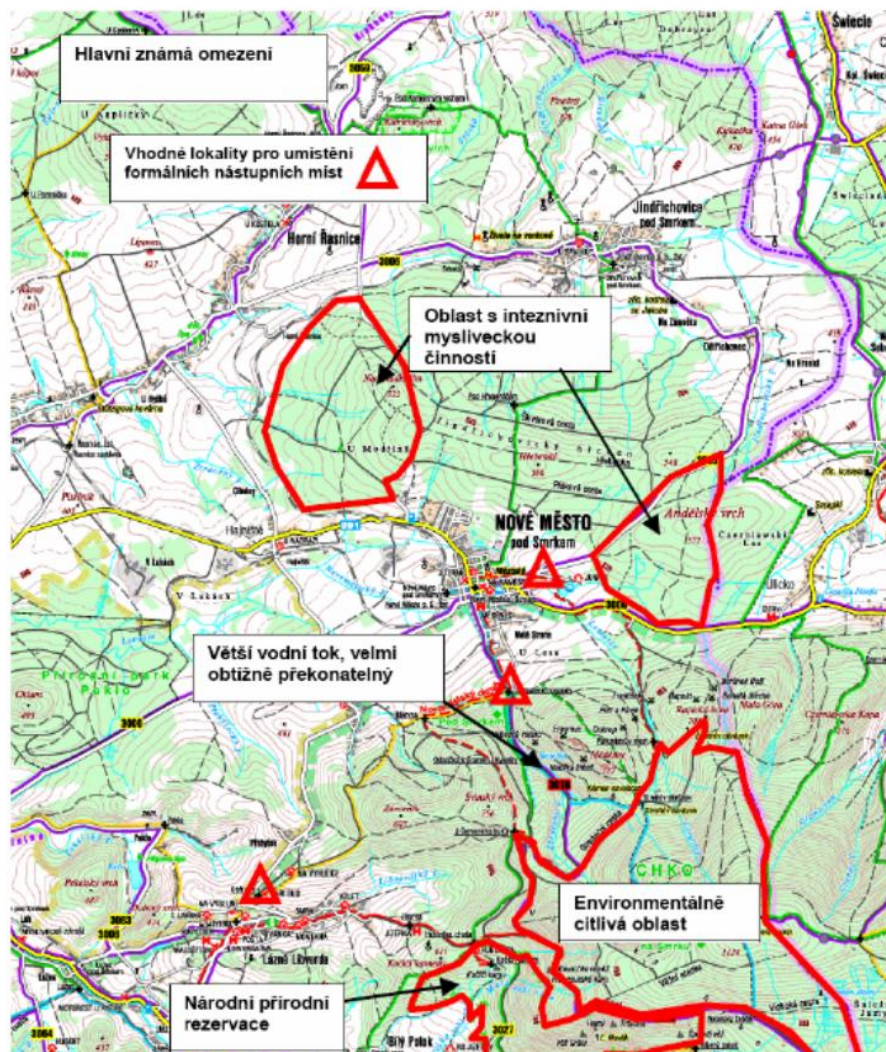

Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním
na celkovém počtu obyvatel starších 15 let (v %, 2001):

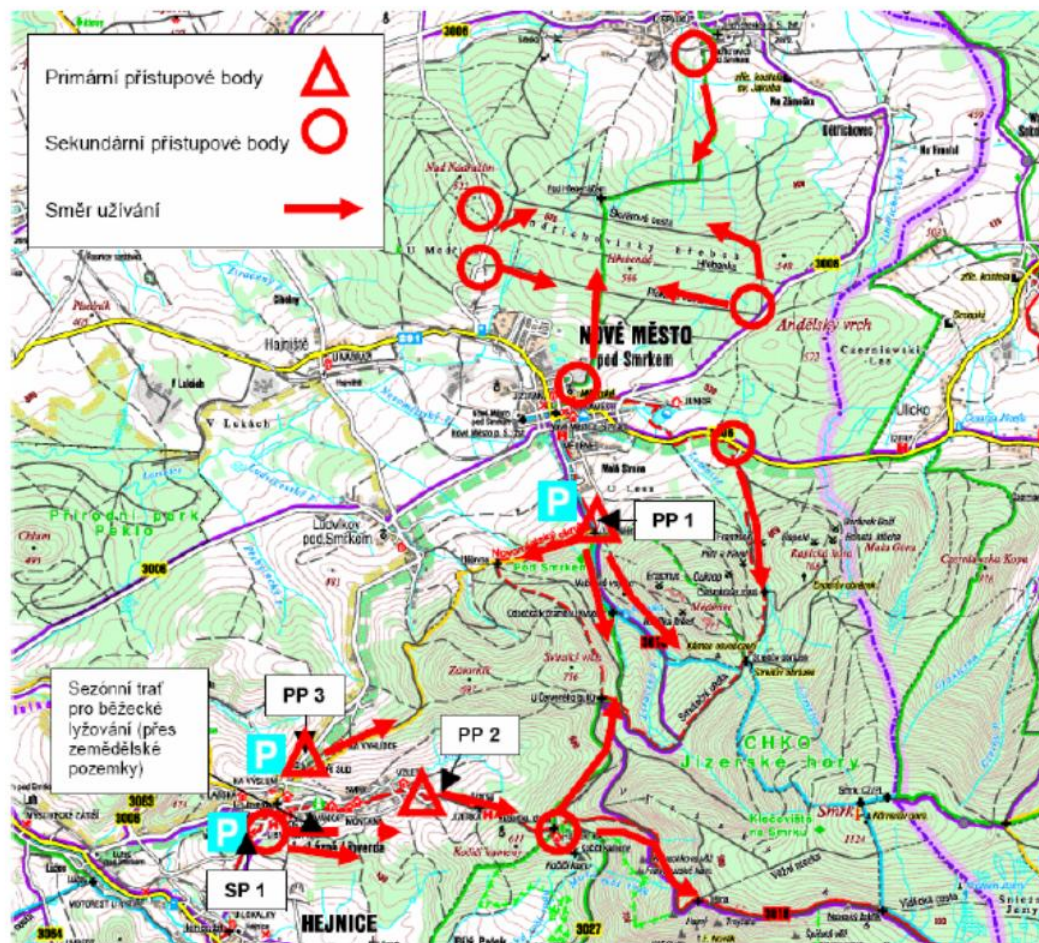
Zdroj: Liberecký kraj

Příloha č. 5

Zdroj: (Davis, Kvasnička, Hermanová, 2008)

Příloha č. 6

Zdroj: (Davis, Kvasnička, Hermanová, 2008)

Příloha č. 7

POZNÁMKY Z TERÉNNÍHO PRŮZKUMU:

Mapa č. 1

CYS- největší zaměstnavatel

Vietnamci- koupili JIZERAN- nákupní středisko, dnes zavřeno

Zaměstnanci- většina lidí musí dojíždět do vnitrozemí, pracují ve městech

NEGATIVA-zavřená pobočka banky, restaurace Česká

POZITIVA- dostatečné množství aktivit pro děti a mládež/ důchodce

SMRK- víkend- proběhne pochod 3zemí

KONĚ- Ludvíkov- střet se singltrekem(cyklisté jezdí rychle)

žena- 30až 45(mateřská- 3.let. dcera)

Koupaliště a Kladno- koncerty

malé město hodně využití

spousta veřejných spolků

SMRK- návštěva v těhotenství

Libverda- Ludvíkov- cyklistika

veřejný život- služby

malé krámky skupují Vietnamci

ROMOVÉ- spíše promíšení, nejsou agresivní, ani větší konflikty

Singltrek- výborné další využití

- s tím spojené otevření cykloservisu a prodejny kol

Nově otevřená cukrárna na náměstí

starosta Smutný- velmi aktivní- snaha o změnu

Mapa č. 2

kroužek včelařství (dobré umístění v kraji a republice)- J- CENTRUM

když je čas, tak každý týden na singltrek

mnoho aktivit

pravoúhlé ulice, že se neztratí

do Frýdlantu jezdí za babičkou

Mapa č. 4

Muž 60 a více

zdravotní potíže, pobyt 3 týdny i s manželkou

omezená pohyblivost(mapa je zachycena po týdenním pobytu)

není zakreslena kardiostezka- lázeňský park,, okruh”

Mapa č.6

Singltrek- 1 trasa

NESOUHLASÍ- sociální zařízení ve velkém, odpadky v lese- tuby s gelem

LAS

- finance cizina/Praha
- vytáhnout ze šuplíku
- pracovní příležitosti „načerno”
- sezónost prac. příležitost(zima)

MTZ

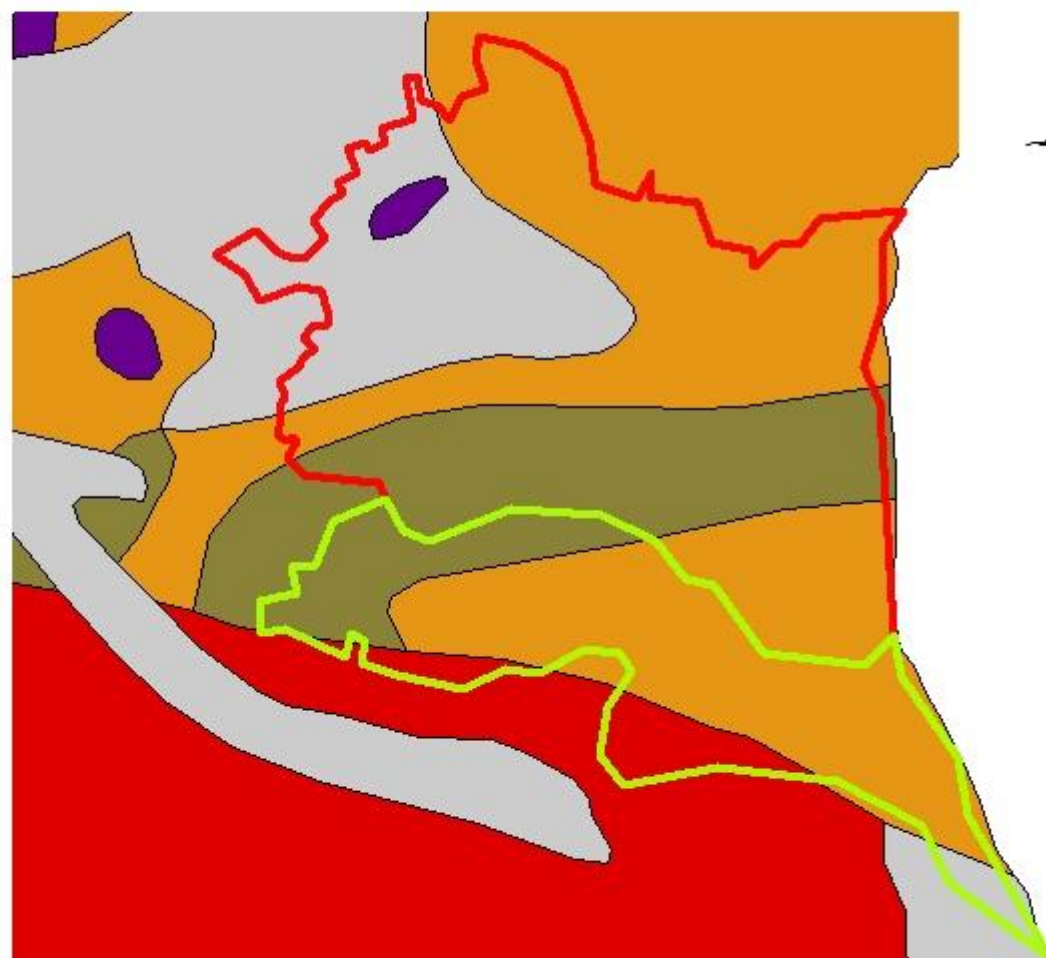
pro cyklisty/střediska

majitelé zařízení z Prahy- vlastní zaměstnanci z Prahy, nebo zaměstnají Poláky- nízké platy, vlastní zkušenost!!!

LAS souhlasí

- majitelé NMPS ve spolupráci s EU dotacemi
- vybudování ubytovací kapacity
- KLADNO- rekreace- malý lyžařský vlek pouze pro místní účely nebo blízké okolí
- NMPS riziko Romové- trestná činnost, velký počet (nic drahého nebudovat)

GEOLOGIE

Liberec

0 40 km

katastrální území

Lázně Libverda

Nové Město pod Smrkem

složení

kvartér

ortoruly a granulity

břidlice, fylity, svory až pararuly

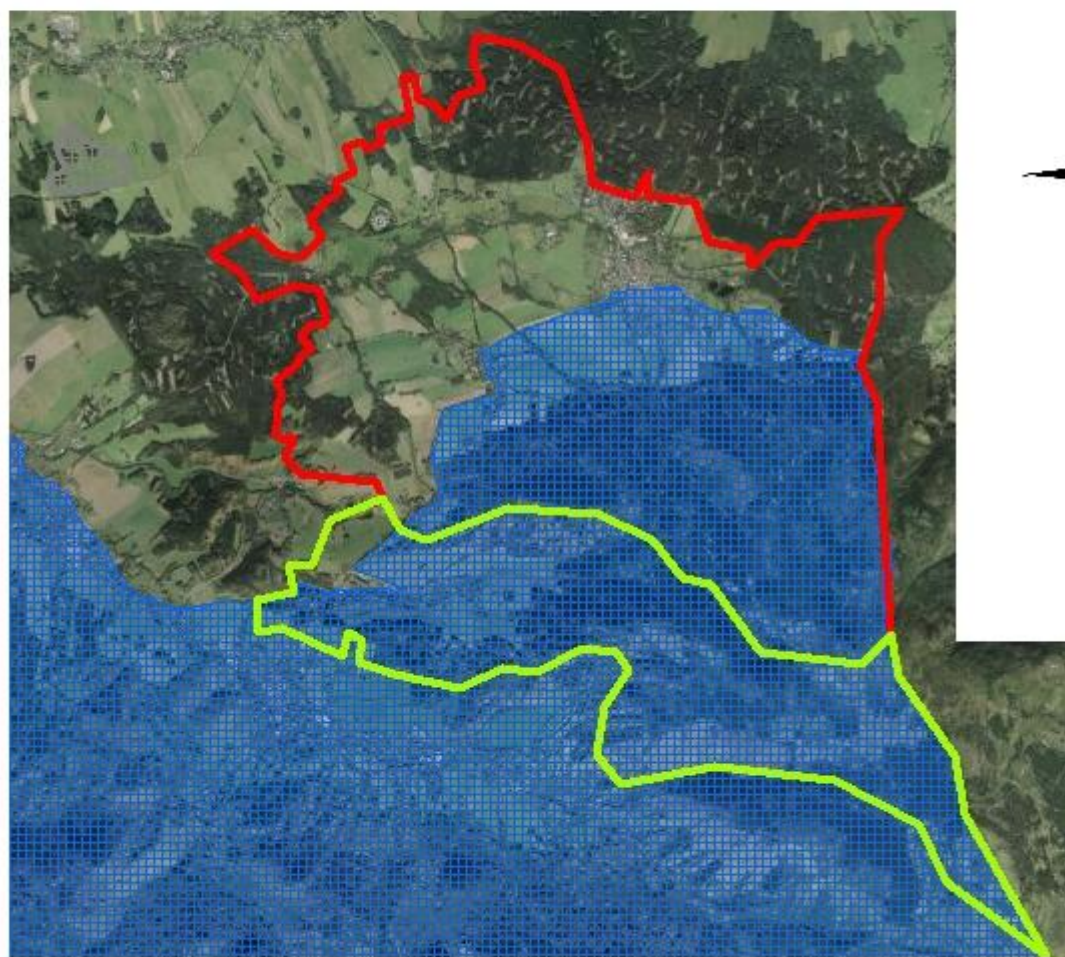
vulkanické horniny

žuly

0 3 km 1:85 000

Jana LAMKOVÁ
Technická univerzita v Liberci, Liberec 2011
Zdroj dat:
© 2003-2010 Ministerstvo vnitra, © 2003-2010 Ministerstvo
životního prostředí, ©2005-2010 ČENIA. Dostupné z
<http://geoportal.cenia.cz/>, 2006 (data GIS) České
geologické služby.
ESRI Data & Maps 9.3.1, ESRI 2010
Souřadnicový systém WGS_1984

CHRÁNĚNÁ OBLAST PŘIROZENÉ AKUMULACE VOD

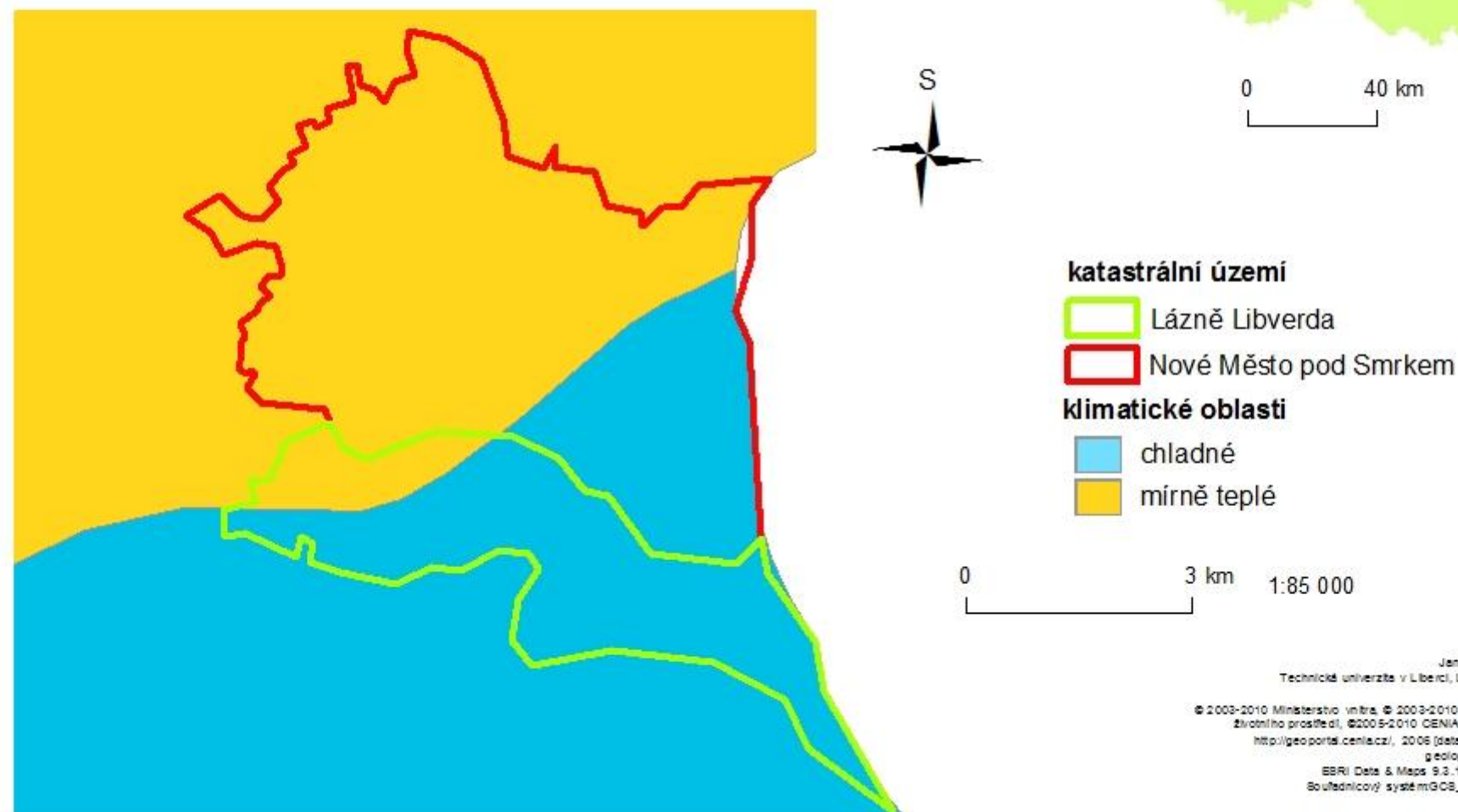

Katastrální území

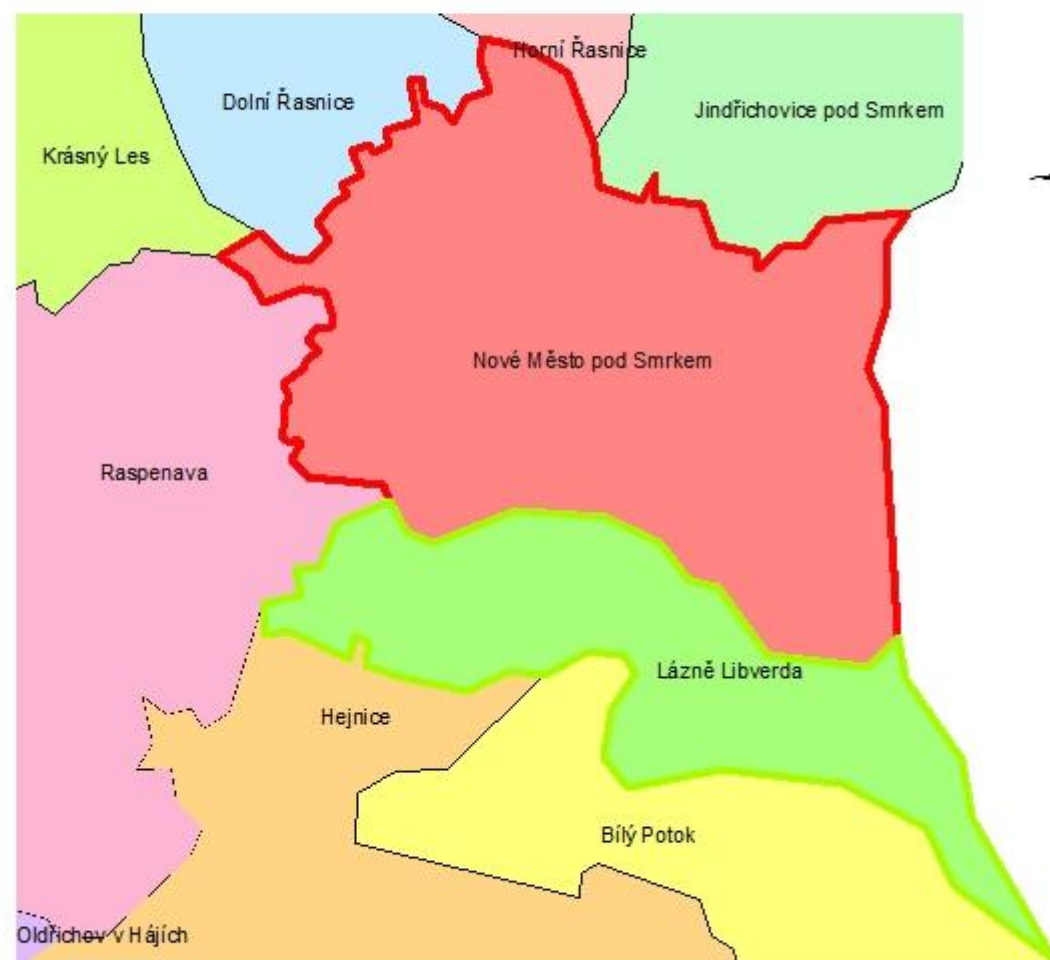
- Lázně Libverda
- Nové Město pod Smrkem
- Chráněná oblast přirozené akumulace vod

0 3 km 1:85 000

KLIMATOLOGIE

VYMEZENÍ ÚZEMÍ

0 40 km

Katastrální území

- Lázně Libverda
- Nové Město pod Smrkem

0 3 km 1:85 000

VYMEZENÍ ÚZEMÍ

Liberec

0 40 km

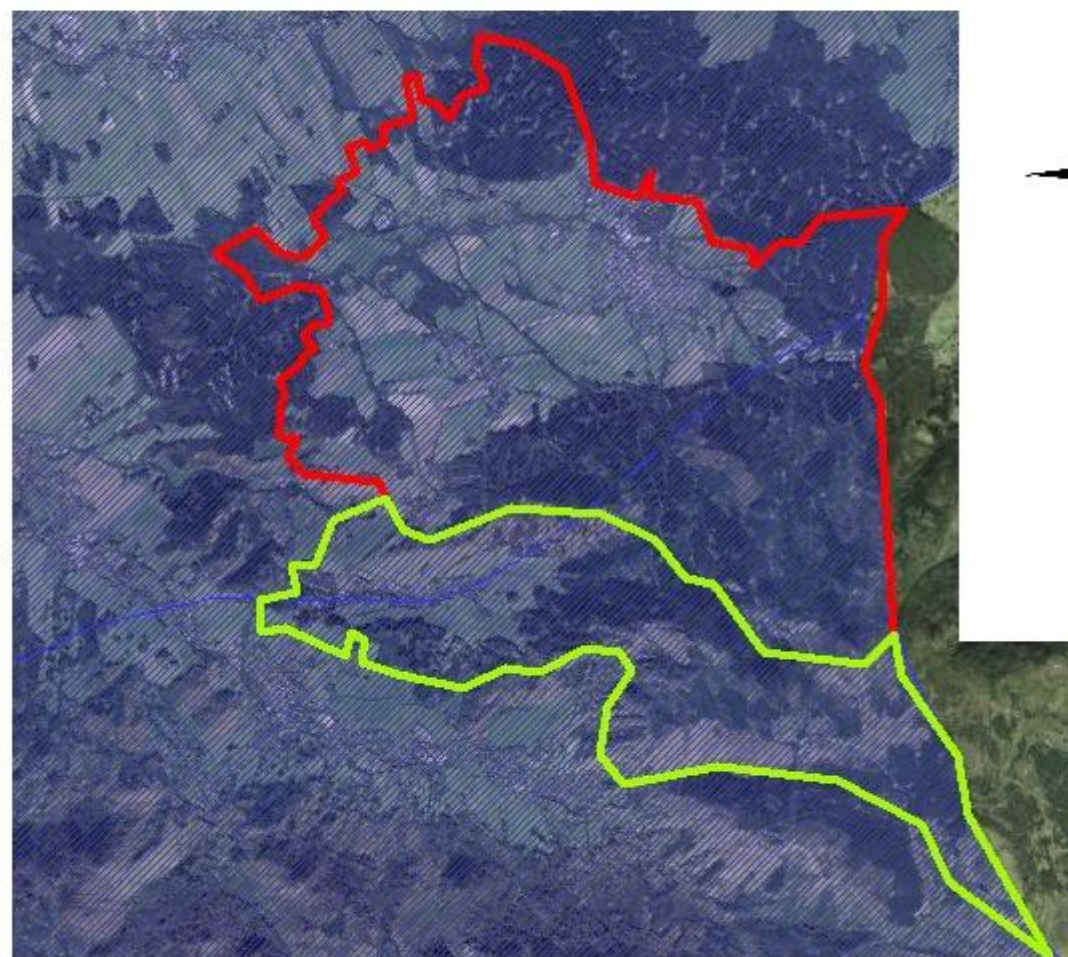
katastrální území

- vymezené území
- ostatní

0 3 km 1:85 000

Jana LAMKOVÁ
Technická univerzita v Liberci, Liberec 2011
Zdroj dat:
© 2003-2010 Ministerstvo vnitra, © 2003-2010 Ministerstvo
životního prostředí, © 2005-2010 ČENIA. Dostupné z
<http://geoportal.cenia.cz/>, 2006 (data GIS) Česká
geologická služba.
ESRI Data & Maps 9.3.1, ESRI 2010
Souřadnicový systém GCS_WGS_1984

SRÁŽKOVÉ OBLASTI

Liberec

0 40 km

katastrální území

 Lázně Libverda

 Nové Město pod Smrkem

srážkové oblasti

 bohaté

0 3 km 1:85 000

Jana LAMKOVÁ
Technická univerzita v Liberci, Liberec 2011

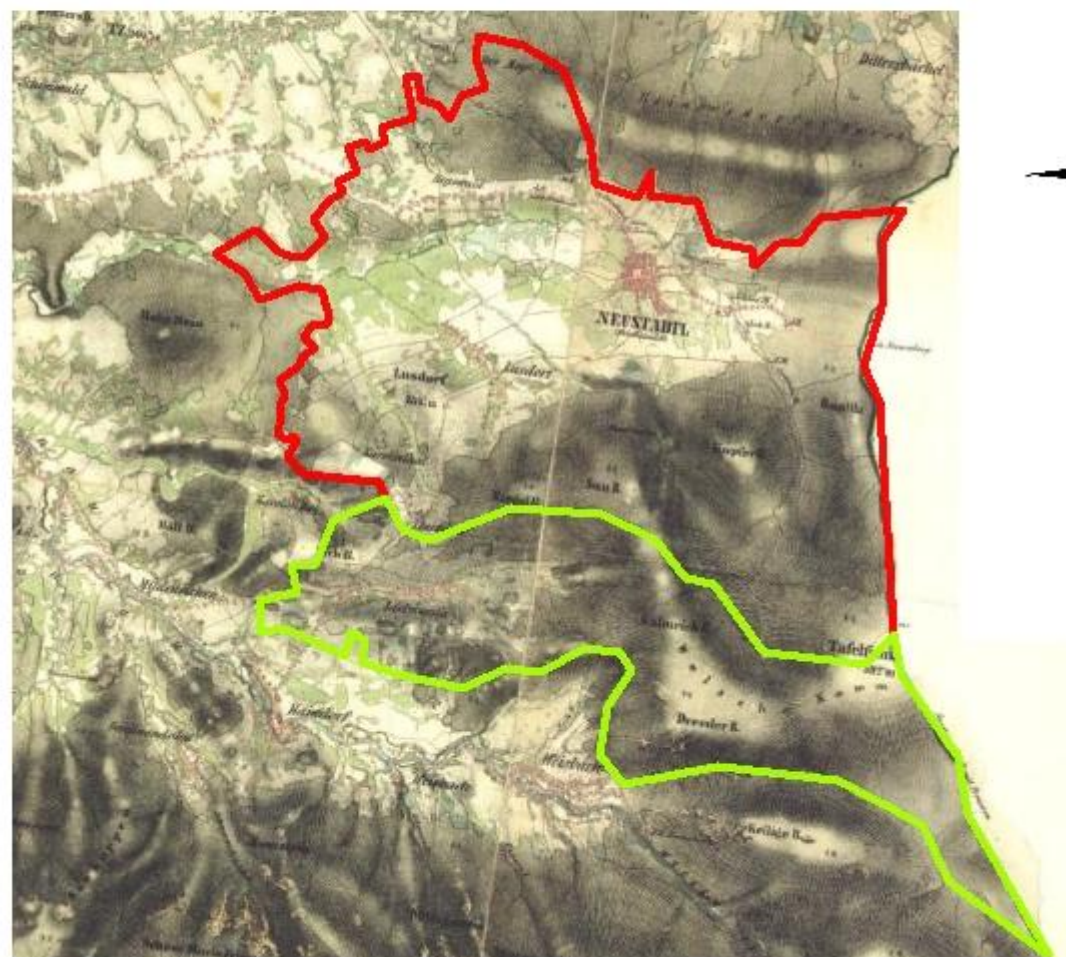
Zdroj dat:

© 2003-2010 Ministerstvo vnitra, © 2003-2010 Ministerstvo
životního prostředí, © 2005-2010 ČENIA. Dostupné z
[http://geoportal.gov.cz/arcgis/services/\[data:GIS\]/Česká
geologická služba.](http://geoportal.gov.cz/arcgis/services/[data:GIS]/Česká%20geologická%20služba)

ESRI Data & Maps 9.3.1, ESRI 2010
Souřadnicový systém: GCS_WGS_1984

II. VOJENSKÉ MAPOVÁNÍ

v letech 1836-1852

Liberec

40 km

katastrální území

Lázně Libverda

Nové Město pod Smrkem

0 3 km 1:85 000

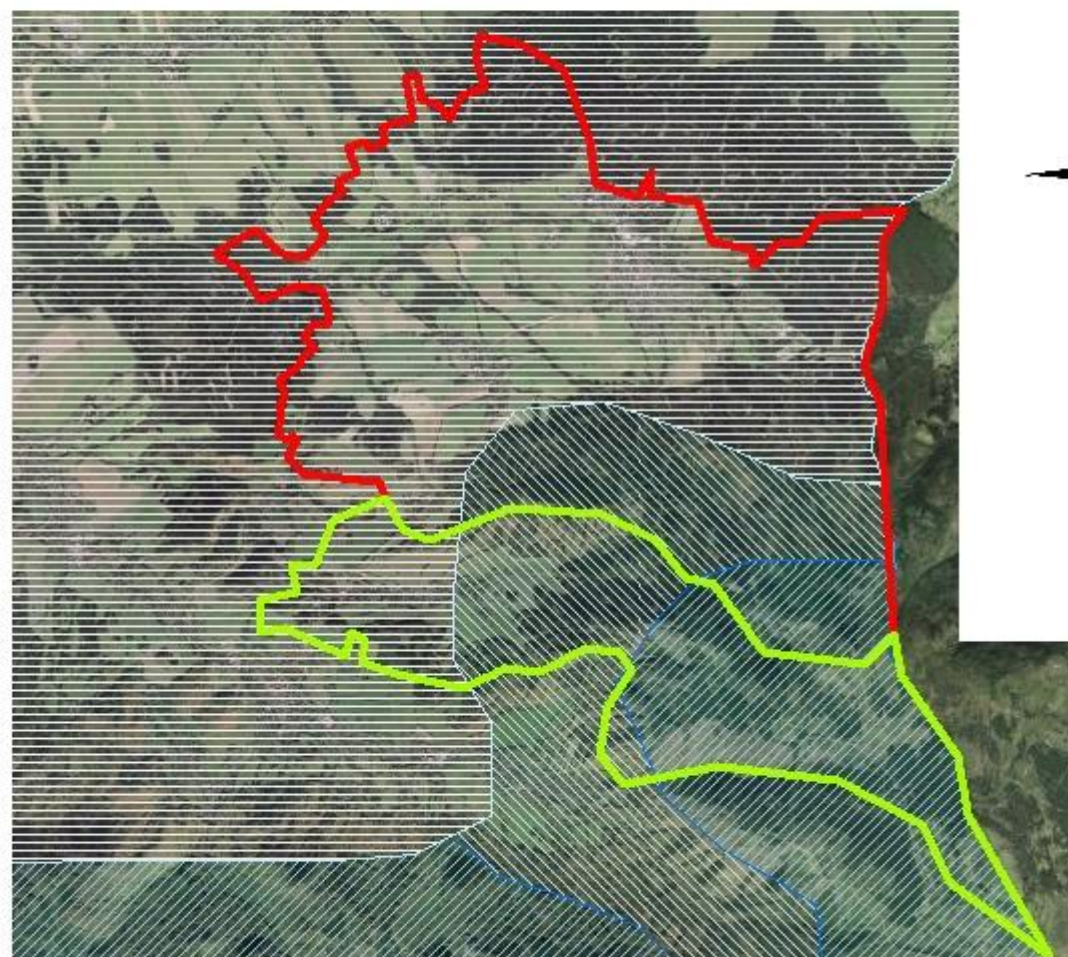
Jana LAMKOVÁ
Technická univerzita v Liberci, Liberec 2011

Zdroj dat:

© 2003-2010 Ministerstvo vnitra, © 2003-2010 Ministerstvo
životního prostředí, © 2005-2010 ČENIA Dostupné z
[http://geoportal.gov.cz/arcgis/services/\[data_GIS\]_Česká](http://geoportal.gov.cz/arcgis/services/[data_GIS]_Česká)
geologická služba.

ESRI Data & Maps 9.3.1, ESRI 2010
Souřadnicový systém: GCS_WGS_1984

POVĚTRNOSTNÍ PODMÍNKY

Liberec

40 km

katastrální území

 Lázně Libverda

 Nové Město pod Smrkem

průměrná rychlost větru v 10 m nad zemí

 3,5 - 4 m/s

 4 - 4,5 m/s

 > 4,5 m/s

0 3 km 1:85 000

Jana LAMKOVÁ
Technická univerzita v Liberci, Liberec 2011

Zdroj dat:

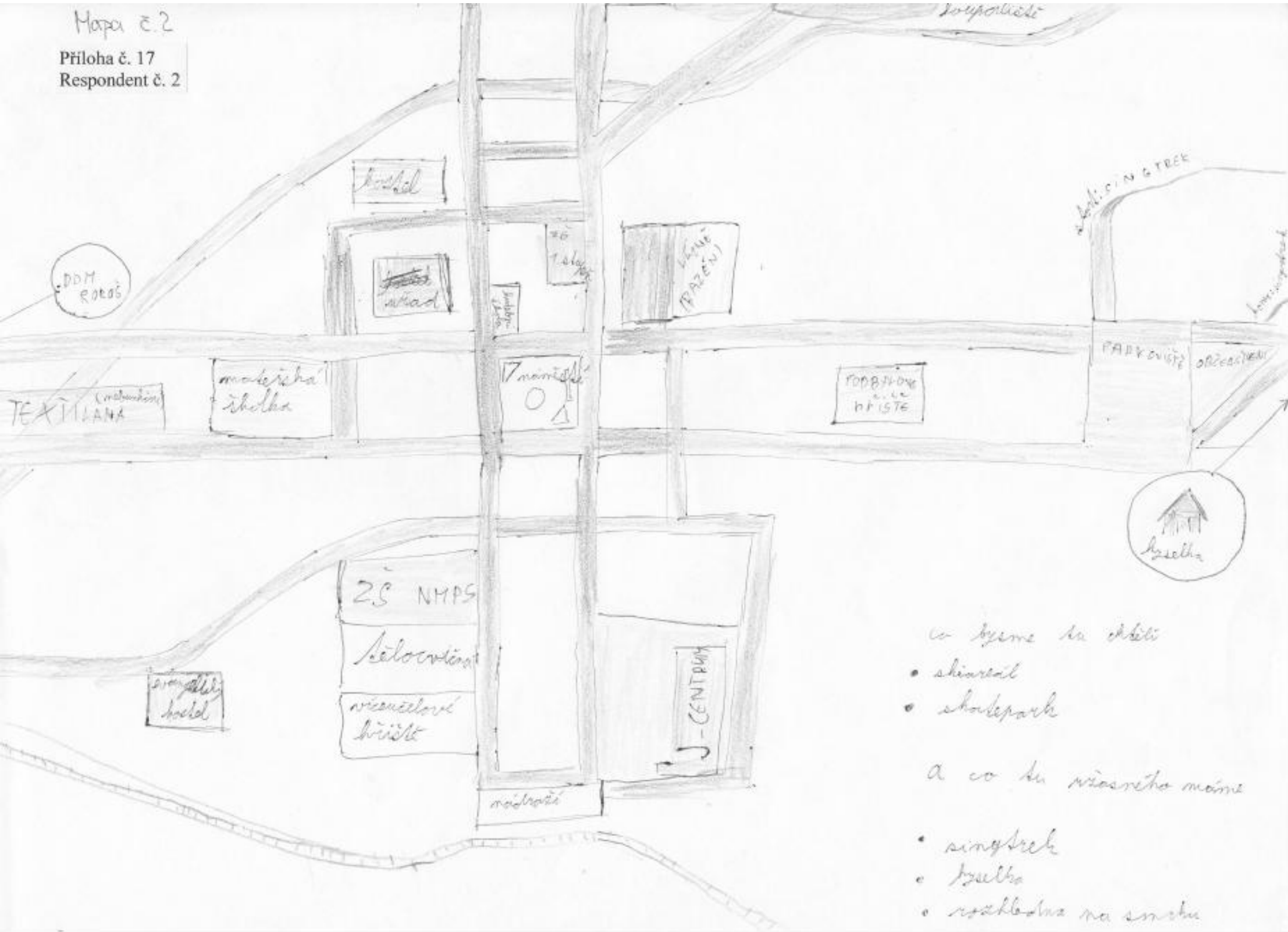
© 2003-2010 Ministerstvo vnitra, © 2003-2010 Ministerstvo
životního prostředí, © 2005-2010 ČENIA. Dostupné z
[http://geoportal.gov.cz/arcgis/services/\[data-GIS\]/Česká-geologická-slужba](http://geoportal.gov.cz/arcgis/services/[data-GIS]/Česká-geologická-slужba)

ESRI Data & Maps 9.3.1, ESRI 2010
Souřadnicový systém: GCS_WGS_1984

Mapa č. 2

Příloha č. 17

Respondent č. 2

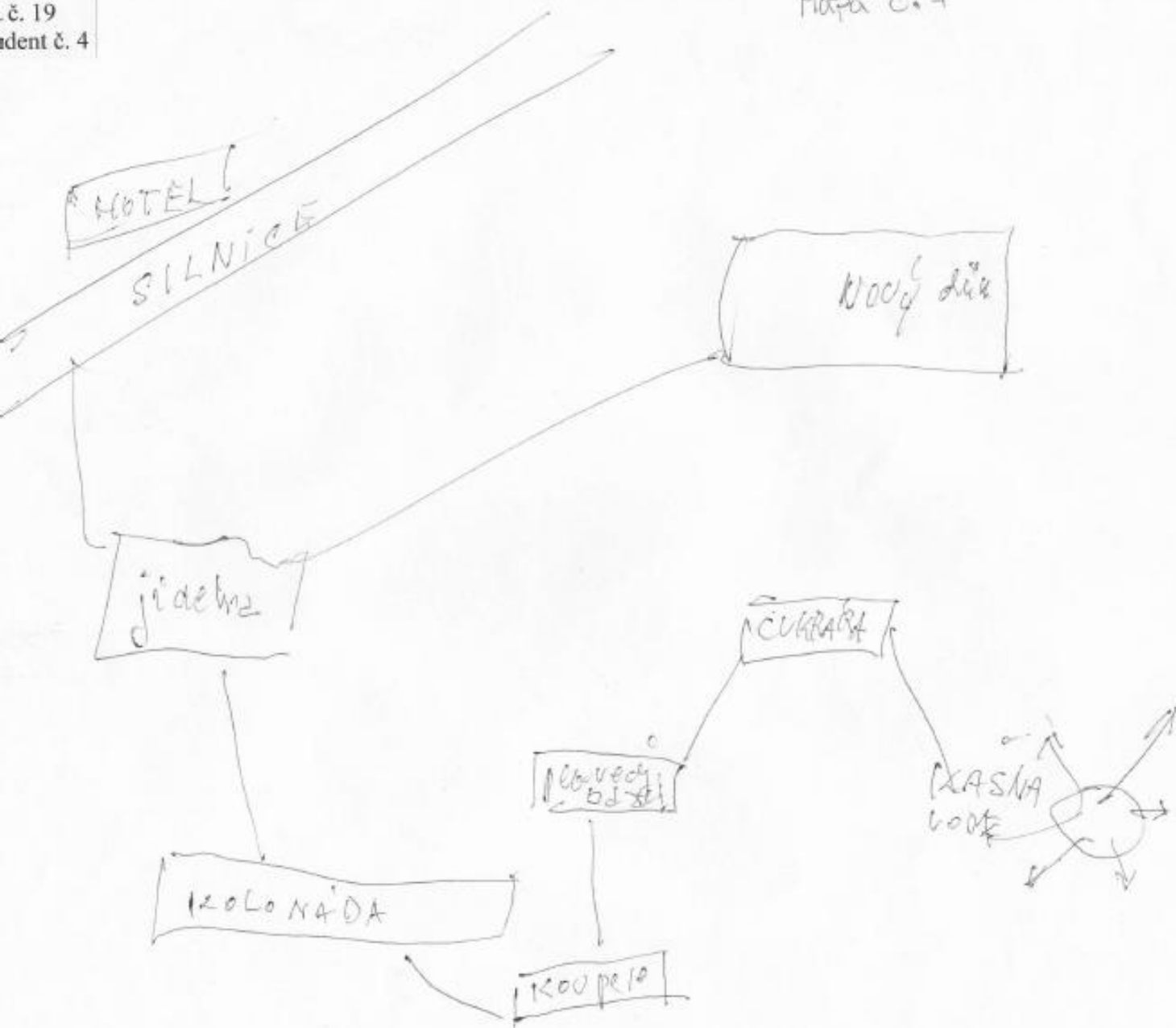
co byme na oběti

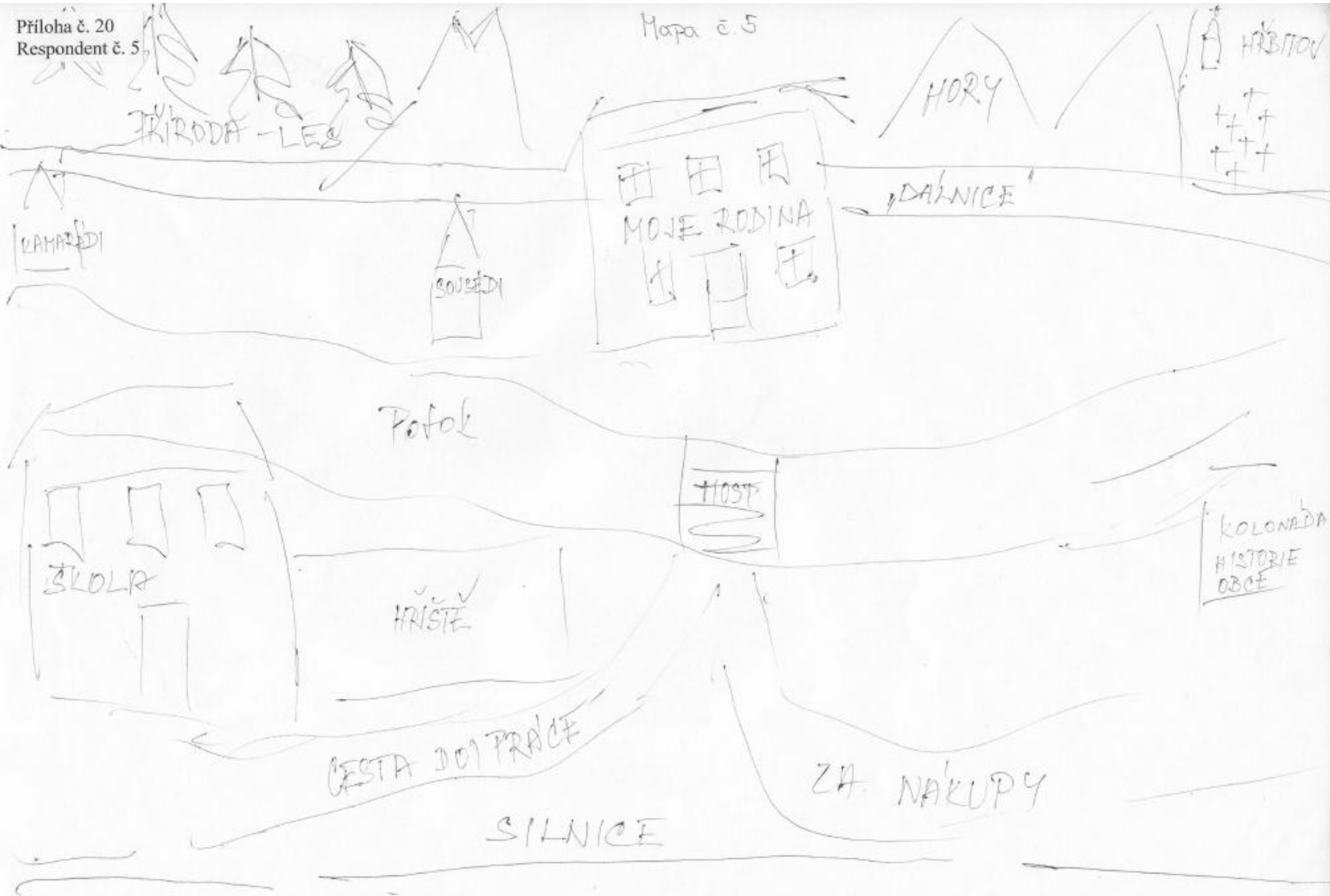
- skicování
- skatepark

a co by nás vřelého máme

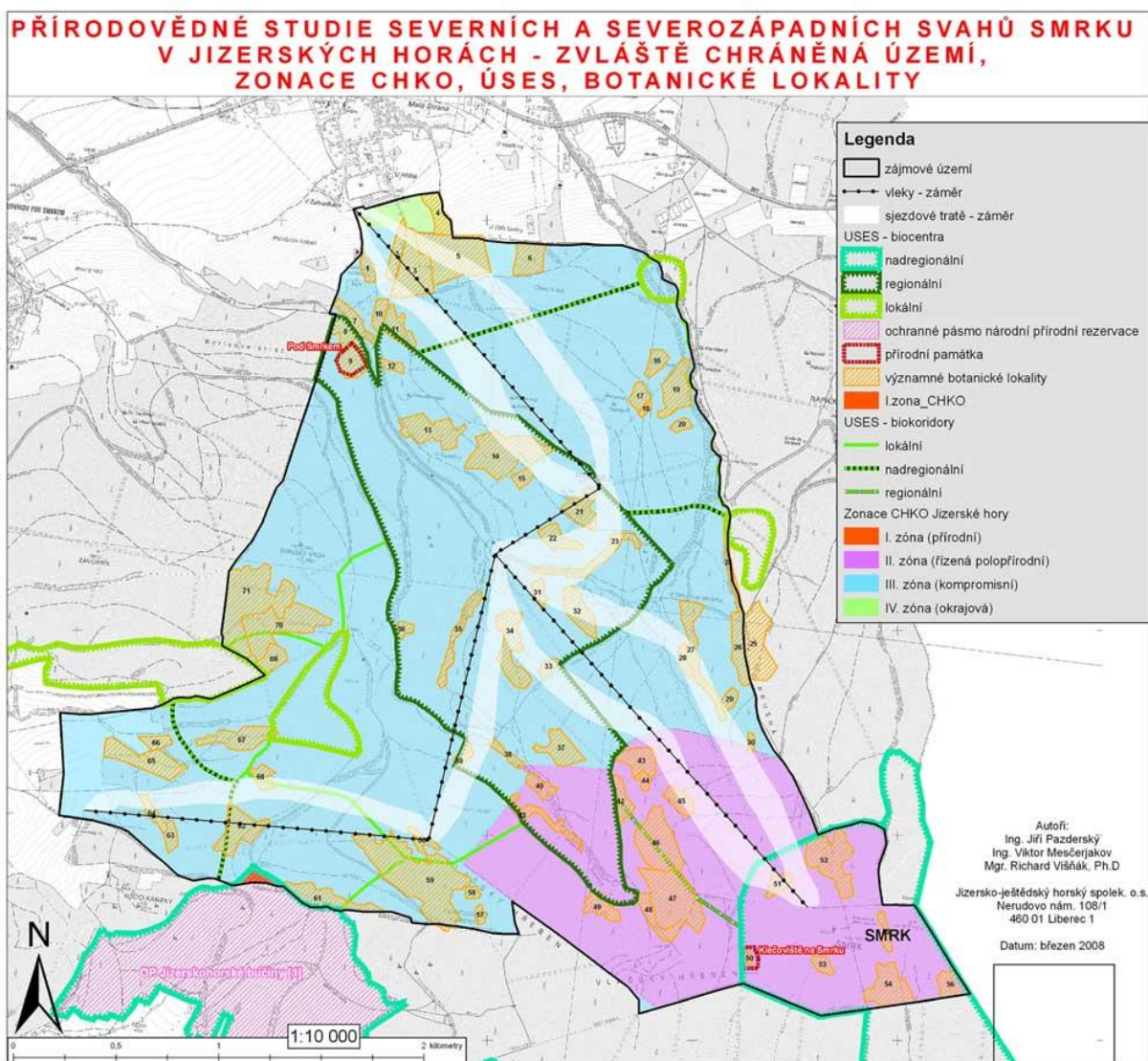
- singlerek
- školka
- rozhledna na směr

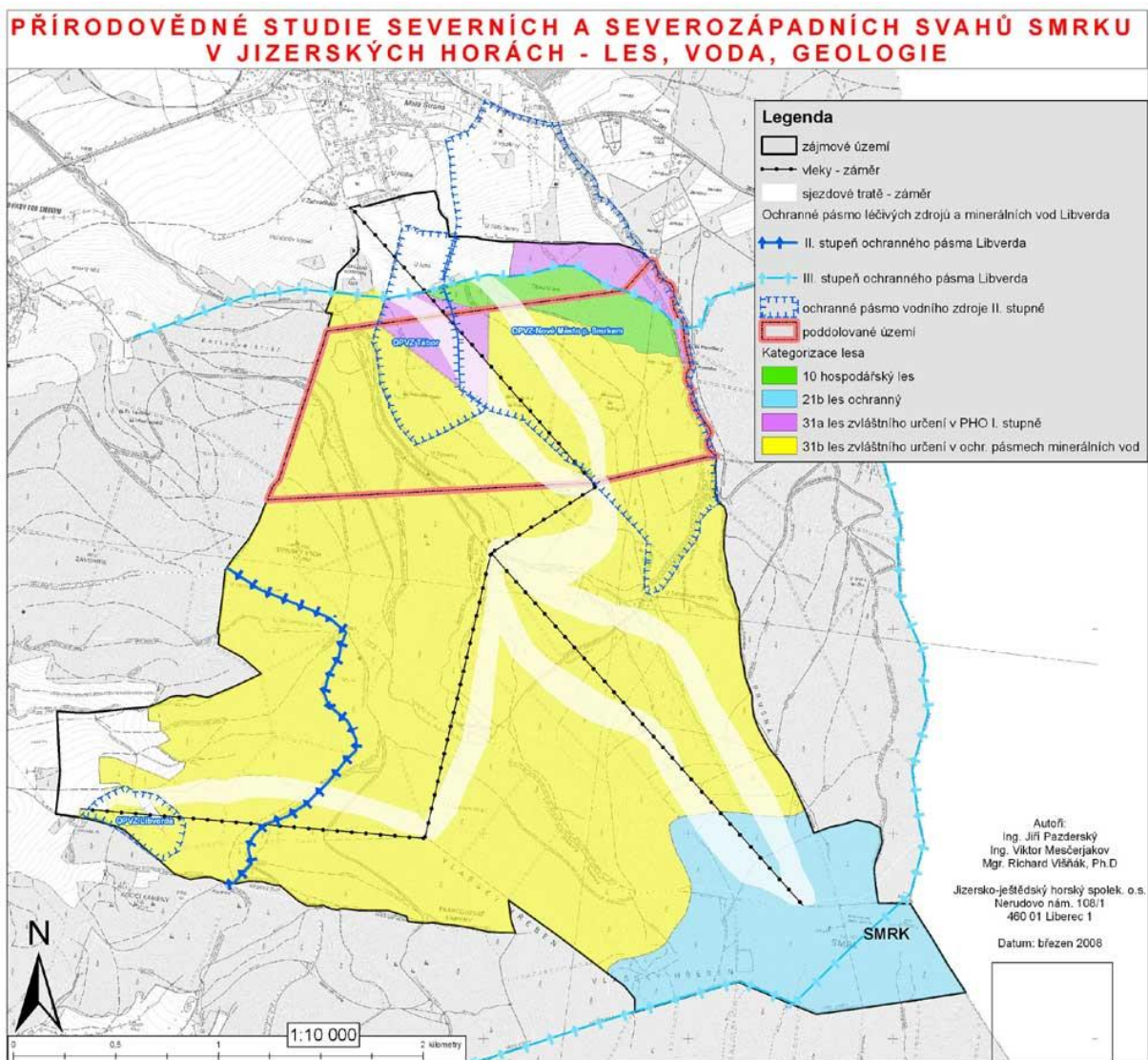
- HERMANICE SKLÁRNA
- OBŘÍ SUD
- HEJNICE (FERDINANDOV)
- ČESKÁ LIPA
- PEKLO
- LABSKÁ (UBYT. LABŮ)
- VODOLEČKA (LÁŽNĚ)
- HEJNICE - POUTNÍ MÍSTO - BAZILIKA NAVEŠTIVENÍ PANNY MARIE
- STŘEDNÍ ŠKOLA LESNICKÁ HEJNICE
- PŘEDNÁŠKA MAGNETICKÉ TERAPIE (2,5 HOD.) TERMOAKCE; 25.000,- MAGNETY; SLEVA ZA UBYT. V LÁZNÍCH
- LÁZEŇSKÝ PARK (MALÁ ZOO - PÁV) KACHAN; HOLUBI....
- TENIS, GOLF (MINI), BAZÉN
- HŘBITOV (LÁŽNĚ) VYHLÍDKA
- ŠTŮKA VYHLÍDKA
- ROZCESTÍ POD OBŘÍM SUDEM (LIPA; SONHA) VYHLÍDKA

Zdroj: (Davis, Kvasnička, Hermanová, 2008)